

Ungt fólk 2011

Menntun, menning, íþróttir, tómstundir, hagir
og líðan nemenda í 5., 6. og 7. bekk

Ungt fólk 2011

Menntun, menning, íþróttir, tómstundir,
hagir og líðan nemenda
í 5., 6. og 7. bekk

MENNTA- OG
MENNINGARMÁLARÁÐUNEYTIÐ

2011

Unnið af:
Hrefna Pálsdóttir
Inga Dóra Sigfúsdóttir
Jón Sigfússon
Álfgeir Logi Kristjánsson

Rit þetta má ekki afrita með nokkrum hætti, svo sem með ljósmyndun, prentun, hljóðritun eða á sambærilegan hátt, að hluta eða í heild, án skriflegs leyfis Rannsóknna og greiningar.

© 2011 Rannsóknir & greining ehf

Unnið fyrir:
Mennta- og menningarmálaráðuneytið

2011

Efnisyfirlit

Formáli	5
Inngangur	6
Aðferð og gögn	6
Pátttakendur og framkvæmd	6
Skilningur nemenda á spurningum	7
Niðurstöður	10
Líðan barna í 5., 6. og 7. bekk	11
Samband við foreldra og fjölskyldu	24
Íþrótt-, félags- og tómstundastarf	34
Vinir	45
Stríðni	48
Nám og skóli	58
Lestur, miðlar og tækjæign	67
Heimildir	78
Töflur	80
Listi yfir myndir	123
Listi yfir töflur	125

Formáli

Frá árinu 1992 hefur mennta- og menningar- málaráðuneytið staðið að baki rannsóknun- um *Ungt fólk*, en frá árinu 1999 hefur rann- sóknarmiðstöðin Rannsóknir og greining séð um framkvæmd þeirra alla, bæði meðal nem- enda í grunn- og framhaldsskólum landsins. Samstarfssamningur milli ráðuneytisins, Há- skólans í Reykjavík og Rannsóknna og grein- ingar um *Ungt fólk* er í gildi til ársloka 2016. Rannsóknir og greining hefur um árabíl stund- að margvíslegar rannsóknir á högum og líðan ungmenna og unnið náðið með mennta- og menningarmálaráðuneytinu á breiðum grunni. Rannsóknirnar hafa verið gerðar í grunn- og framhaldsskólum. Nánar tiltekið í grunnskól- um frá 5. til 10. bekk og í öllum árgöngum framhaldsskóla.

Með þessum rannsóknum hefur ráðuneytið tryggt að hægt sé að vinna úr haldgögnum og samanburðarhæfum gögnum um hagi barna og ungmenna fyrir fjölmarga aðila. Vísinda- legt gildi rannsóknanna er mikið og hafa þær stuðlað að aukinni þekkingu á mikilvægum þáttum er snerta börn og ungmenni á Íslandi. Hagnýtt gildi rannsóknanna er einnig mjög mikið. Samhliða ört vaxandi kröfum um rann- sóknarmiðaða stefnumótun hafa þeir sem starfa að málefnum barna og ungmenna um allt land nýtt sér rannsóknir í auknum mæli en allar þessar rannsóknir gefa kost á sam-

anburði milli landssvæða og tímabila. Sam- starfsaðilar Rannsóknna og greiningar eru fjöl- margir en stuðningur ráðuneytisins við rann- sóknirnar hefur gert það að verkum að vel- flest sveitarfélög í landinu nýta sér upplýs- ingar úr rannsóknunum þar sem greint er frá högum og líðan barna og ungmenna á hverjum stað. Sem dæmi þá nýta sveitarfélög sem í búa um 80% landsmanna sér niður- stöður rannsóknanna á hvert til ákvarðana- tóku í stefnumálum og aðgerðum sem lúta að börnum og ungmennum. Þá njóta um 70% nemenda landsins þess að unnar eru sér- tækar skólaskýrslur fyrir skólana svo skoða megi stöðu mála í viðkomandi skóla. Þegar rannsóknanna *Ungt fólk* er getið þá ber sér- staklega að nefna einstaklega gott samstarf við skólastjórnendur, kennara og nemendur í grunn- og framhaldsskólum landsins. Þeirra framlag undanfarin ár og aðstoð við fyrirlagnir spurningalista hefur stuðlað að því að svo umfangsmiklar gagnasafnanir sem kannan- irnar *Ungt fólk* eru, geti farið fram. Sú sam- vinna hefur gert það mögulegt að hægt hefur verið að safna gögnum um lífshætti og líðan barna og ungmenna á Íslandi. Upplýsingar sem þannig er safnað eru þeim sem starfa að málefnum barna og ungmenna ómetan- legt verkfæri og hafa niðurstöður jafnframt sýnt að sú vinna byggð á rannsóknum hefur skilað umtalsverðum árangri.

Inngangur

Víða í hinum vestræna heimi hófst það sem skilgreint hefur verið „nútíminn“ upp úr 1850. Á Íslandi miðast þetta tímabil á hinn bóginn við árin í kringum 1950. Það má furðu sæta hve stutt er síðan stór hluti þjóðarinnar bjó í torfbæjum, hér ríkti hefðbundin verkaskipting og fólk átti víða vart til hnífs og skeiðar. Á þessum tíma, sem er ekki lengra frá okkur en 100 til 150 ár, dó mikill fjöldi íslenskra barna á hverju ári, úr næringarskort og sjúkdómum. Sjúkdómarnir sem herjuðu á okkur voru m.a. barnaveiki, taugaveiki, gin- og klaufaveiki, stífkrampi og sullaveiki. Maga- og þarmasjúkdómar vegna ónógrar eða rangrar fæðu voru algengir og orsökuðu oft dauðsföll. Ástæðurnar voru vissulega fáir læknar, fá sjúkrahús, en ekki síst að bæði hreinlæti og næring voru af mjög skornum skammti. Rannsóknir á áhrifabáttum heilbrigðis voru fáar og þær sem þó þekktust náðu ekki eyrum formæðra okkar og forfeðra. Í dag hljóma þessar aðstæður afar ókunnuglega.

Á undanförunum áratugum hefur þjóðfélagið okkar breyst í grundvallaratriðum og þetta hefur haft áhrif á líf okkar með ýmsum hætti. Aukin og auðveldari samskipti, hröð tæknivæðing, samvinna, flæði fjármagns og fólks hefur minnkað fjarlægðir, fært fólk nær hvert öðru en jafnframt breytt lífsmynstri fólks verulega. Margar þessara breytinga eru afar jákvæðar: þeim fylgja tækifæri, frelsi og jafnrétti, sem við bjuggum ekki við áður. Þeim fylgja auknar lífslíkur. Íslenskar konur og karlar verða nú meðal elstu kvenna og karla í heiminum og ungbarnadauði er hér sjaldgæfastur meðal þjóða. Breytt heimsmynd kallar á breytta nálgun. Það má ljóst vera að hefðir gærdagsins eru ekki lengur venjur eða lífsmáti dagsins í dag. Mörg viðfangs efni kalla á ný viðhorf, ný vinnubrögð og nýja hugsun. Stefnumótun byggð á traustum rannsóknnum er kjarni þessara þátta. Um árabíl hefur Ísland staðið í fararbroddi forvarnar-

starfs á alþjóðavettvangi. Þetta starf hefur haft það megineinkenni að byggja á traustum og haldgóðum rannsóknum. Í þessari skýrslu getur að líta niðurstöður einnar slíkrar rannsóknar sem gerð var meðal nemenda í 5., 6. og 7. bekk grunnskóla á Íslandi vorið 2011. Líkt og í fyrri rannsóknum er athyglinni beint að ýmsum þáttum í lífi unglinga er varða hagi þeirra og líðan, svo sem sambandi við foreldra og jafningja, viðhorf til náms og skóla og hvað þau aðhafast í frítíma sínum. Þá eru ýmsir vísar um félagslegt umhverfi barna og unglinga í nærsamfélaginu.

Aðferð og gögn

Þátttakendur og framkvæmd

Gögnin sem þessi skýrsla byggir á eru fengin úr viðamikilli rannsókn Rannsóknna og greiningar sem var lögð fyrir alla nemendur í 5. til 7. bekk grunnskóla á Íslandi í febrúar 2011. Hér er því ekki um hefðbundna úrtakskönnun að ræða heldur könnun sem var lögð fyrir allt þýðið. Framkvæmd rannsóknarinnar var þannig háttað að spurningalistar voru sendir í skólanna þar sem kennarar sáu um að leggja þá fyrir. Allir nemendur sem sátu í kennslustundum daginn sem könnunin fór fram svöuðu spurningalistunum. Með hverjum spurningalista fylgdi ómerkt umslag sem nemendur settu listana í að útfyllingu lokinni. Ítrekað var fyrir þátttakendum að rita hvorki nafn né kennitölu á spurningalistana eða umslögin svo útilokað væri að rekja svörin til einstakra nemenda. Jafnframt voru nemendur vinsamlegast beðnir um að svara öllum spurningunum eftir bestu getu og samvisku og biðja um hjálp ef þeir þyrftu á að halda. Í heild fengust gild svör frá 10971 nemendum í 5. til 7. bekk á landsvísi sem jafngildir 88% svarhlutfalli.

Í töflu 1 má sjá fjölda þátttakenda, greint eftir bekkjum og kyni. Árið 2011 var heildar svarhlutfall eins og áður segir 88%. Svarhlutfallið var 89% í 5. bekk, 86% í 6. bekk og 87% í 7. bekk.

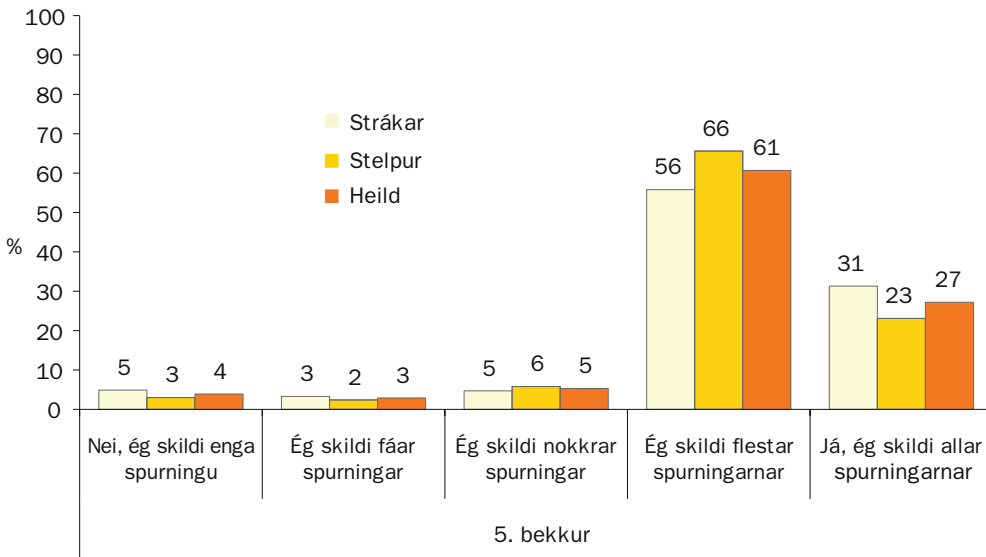
Tafla 1. Fjöldi þátttakenda í 5., 6. og 7. bekk, greint eftir kyni (fjöldi sem svarar).

Bekkur:	Fjöldi og svarhlutfall	
5. bekkur:	Svarhlutfall: 89%	
Kynjahlutfall:	Strákar: 1862	Stelpur: 1862
6. bekkur:	Svarhlutfall: 86%	
Kynjahlutfall:	Strákar: 1691	Stelpur: 1813
7. bekkur:	Svarhlutfall: 87%	
Kynjahlutfall:	Strákar: 1843	Stelpur: 1754
Bekkur ótilgreindur: 146		
Heildarfjöldi:	10971	

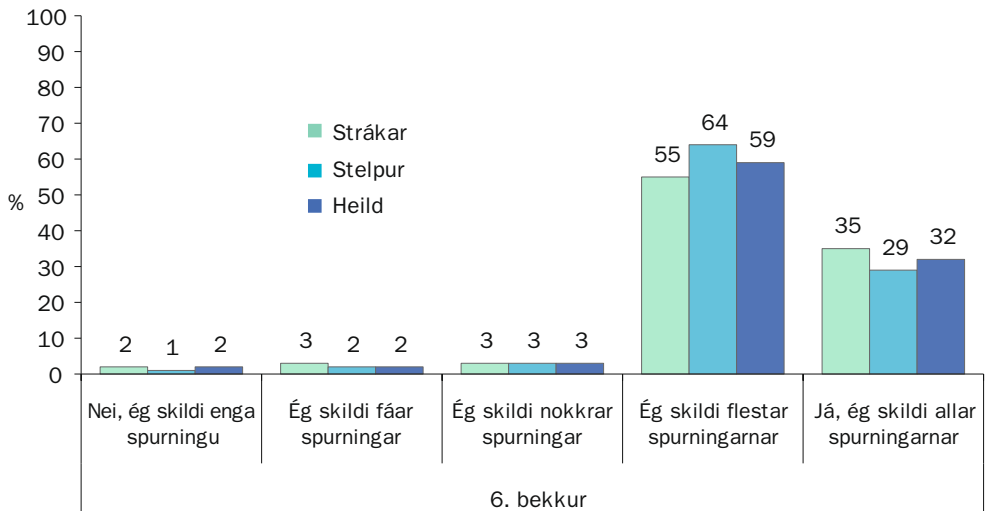
Skilningur nemenda á spurningum

Myndir eitt til sex sýna niðurstöður þar sem nemendur voru spurðir um skilning á þeim spurningunum sem lagðar voru fyrir þá í spurningalistanum ásamt því hvort og þá hversu mikla hjálp þeir þurftu við að svara einstaka

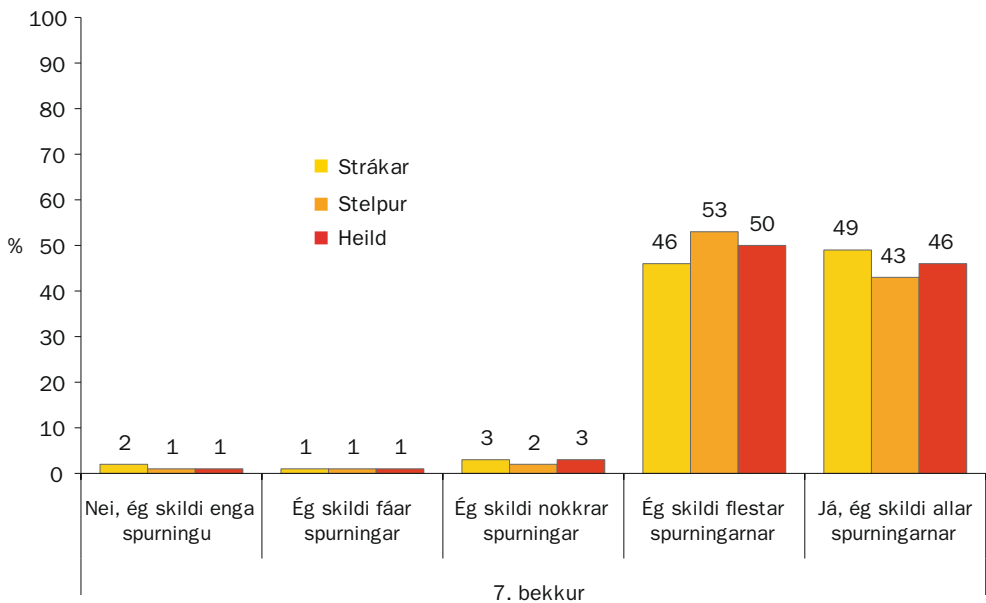
spurningum. Flestir nemendur virðast skilja flestar eða allar spurningarnar í spurningalistanum og fremur lágt hlutfall nemenda segist hafa þurft hjálp við margar eða allar spurningar listans.

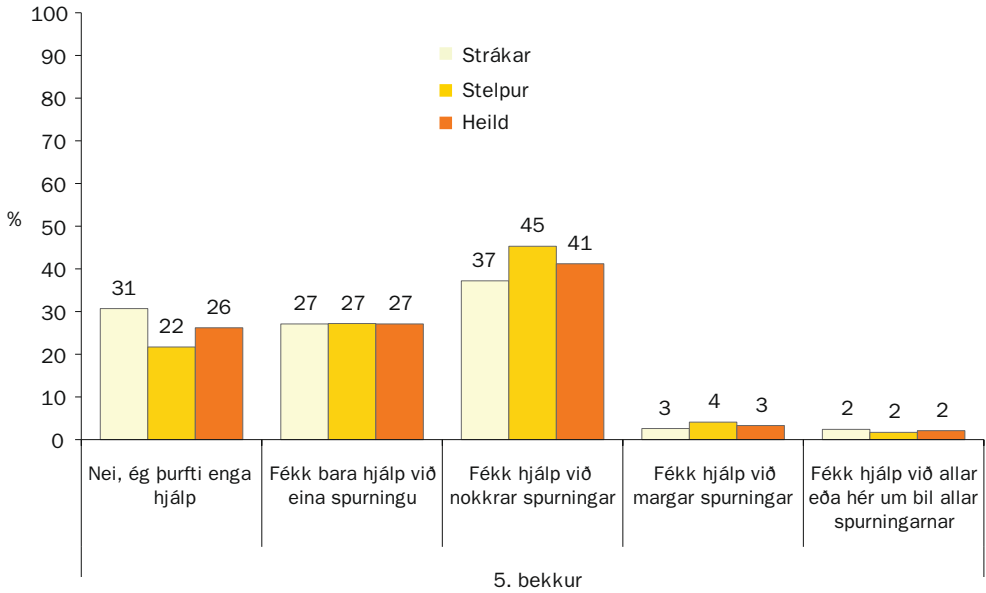
Mynd 1. Skildir þú allar spurningarnar í spurningalistanum? Hlutfall stráka og stelpna í 5. bekk.

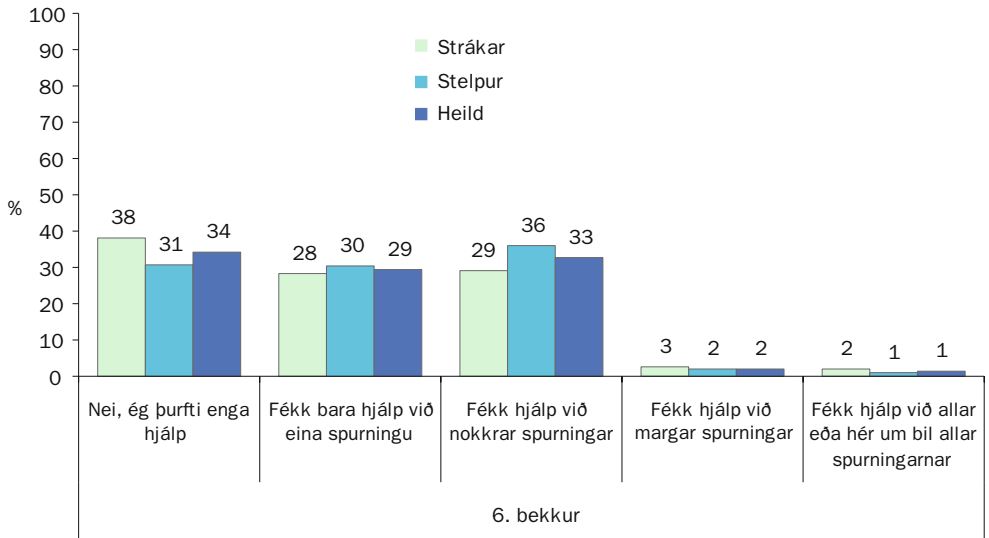
Mynd 2. Skildir þú allar spurningarnar í spurningalistanum? Hlutfall stráka og stelpna í 6. bekk.

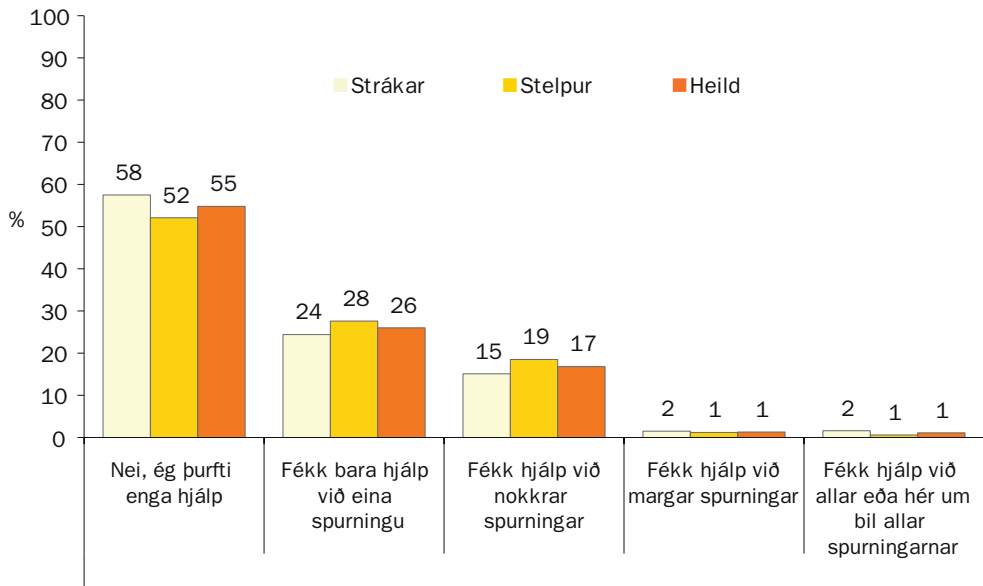
Mynd 3. Skildir þú allar spurningarnar í spurningalistanum? Hlutfall stráka og stelpna í 7. bekk.

Mynd 4. Þurftir þú hjálp við að svara spurningunum? Hlutfall stráka og stelpna í 5. bekk.

Mynd 5. Þurftir þú hjálp við að svara spurningunum? Hlutfall stráka og stelpna í 6. bekk.

Mynd 6. Þurftir þú hjálp við að svara spurningunum? Hlutfall stráka og stelpna í 7. bekk.

Niðurstöður

Fjölmargar rannsóknir hafa verið unnar undanfarin ár til að freista þess að greina þá þætti sem tengjast líðan barna. Slík greining er nauðsynleg þar sem góð líðan barna og ungmenna er af flestum talin vera ákjósanlegt veganesti inn í framtíðina, fyrir utan að teljast sjálfsögð mannréttindi eins og fram kemur í Barnasáttmála Sameinuðu þjóðanna og Mannréttindasáttmála Evrópu. Margar erlendar athuganir hafa beinst að því að rannsaka líðan barna og ungmenna í ljósi félagslegra aðstæðna þeirra. Skoðað hefur verið hvort líðan tengist þáttum á borð við fjölskyldugerð og fjárhagsstöðu. Þá hefur verið kannað hvort skýra megi líðan barna út frá tengslum þeirra við foreldra og vini og þætti á borð við líkamlega hreyfingu og tómstundaíðu. Að auki hafa tengsl eineltis og líðanar verið skoðuð.

Í þessari skýrslu er leitast við að nýta þekkingu úr félagsvísindarannsóknum til að skoða hvernig líðan barna á Íslandi tengist fyrrgreindum þáttum. Hér má nefna rann-

sóknir á tengslum líkamlegrar hreyfingar og líðanar¹, tengsl líðanar og sambands barna við foreldra² og vini³. Þá má nefna rannsóknir í tengslum líðanar og sambands barna við kennara sína og fleiri þætti sem tengjast skólanum⁴. Rannsóknir á tengslum líðanar og stríðni og/eða eineltis⁵, og rannsóknir á tengslum íþróttar, félags- og tómstundastarfs og líðanar barna⁶. Einnig má hér nefna samantektir á áhrifum ýmissa þátta á líðan barna⁷.

1 Þórólfur Þórlindsson, Þorlákur Karlsson og Inga Dóra Sigfúsdóttir, 1994.

2 Sigfúsdóttir, Farkas og Silver (2004); Álfgeir Logi Kristjánsson og Inga Dóra Sigfúsdóttir (í prentun).

3 Altermatt og Pomerantz 2005; Bowker o.fl. 2000; Carter o.fl. 2003.

4 Álfgeir Logi Kristjánsson o.fl., 2005, 2006; Coleman 1988; Hirchi 1969.

5 Sigfúsdóttir, I.D., Asgeirsdóttir, B.B., Sigurdsson, J.F. and Gudjonsson, G.H., 2008.

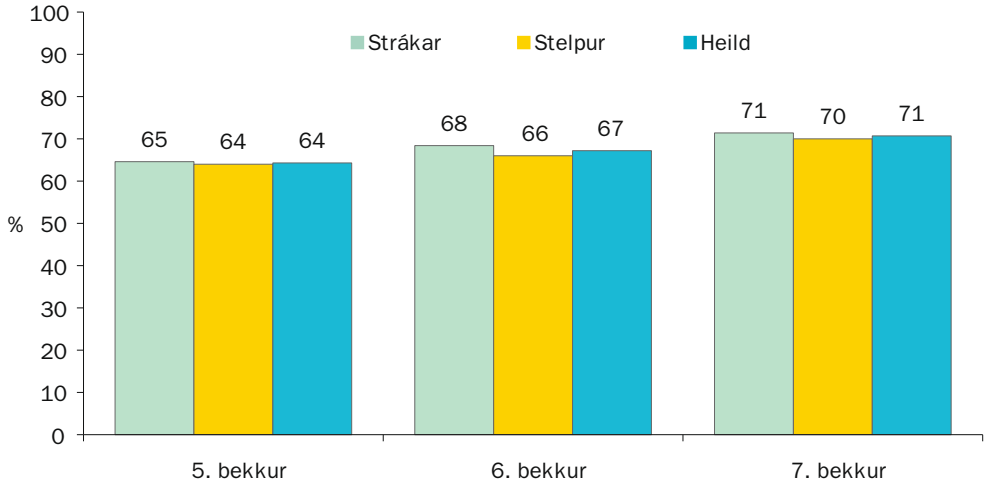
6 Þórólfur Þórlindsson o.fl. 1998; Þórólfur Þórlindsson og Jón Gunnar Bernburg 2006.

7 Inga Dóra Sigfúsdóttir, Þórólfur Þórlindsson, Álfgeir Logi Kristjánsson, Roe, K., Allegrante, J.P., 2009.

Líðan barna í 5., 6. og 7. bekk

Hér á eftir er gerð grein fyrir niðurstöðum spurninga sem snúa að almennri líðan nemenda í 5. til 7. bekk í grunnskólum landsins. Um er að ræða spurningar sem snúa að því hvernig nemendur upplifa sig í bekknum sem og spurningar er snerta mat á eigin sjálfsmynd og andlegri líðan.

Ef byrjað er á því að skoða niðurstöður spurningarinnar – Finnst krökkunum í bekknum þú vera skemmtileg/ur? má sjá á mynd 7 að meirihluti nemenda í öllum bekkjardeildunum þremur svara því til að mjög eða frekar mörgum krökkum í bekknum finnst þau skemmtileg.

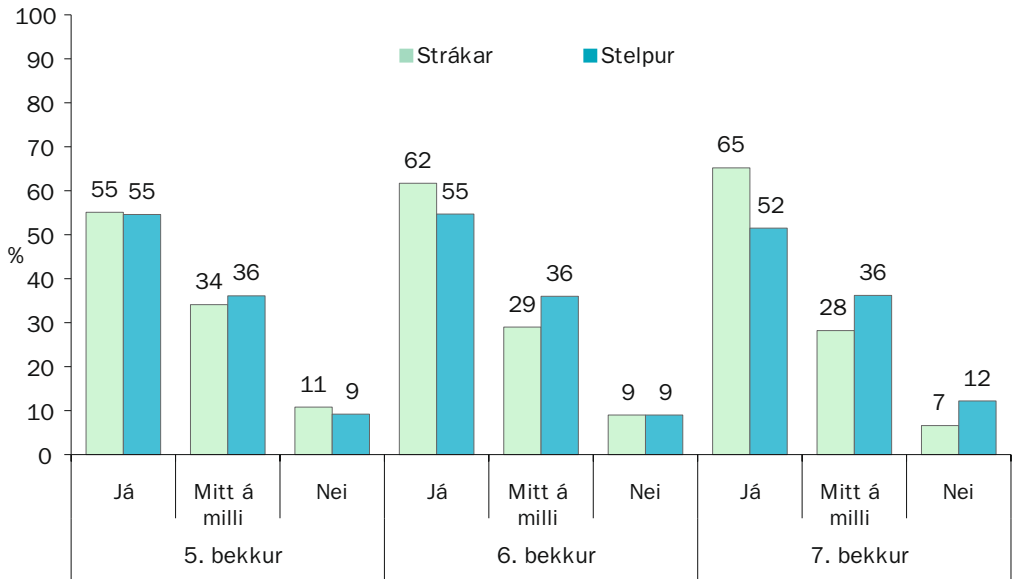

Mynd 7. Hlutfall stráka og stelpna í 5., 6. og 7. bekk sem telja að mjög eða frekar mörgum krökkum í bekknum finnst þau vera skemmtileg.

Hér er þó athyglisvert að sjá að hlutfallið hækkar lítið eitt milli árganga. Eldri nemendur eru hlutfallslega líklegri til að telja sig vera skemmtilega í augum bekkjarfélaga sinna. Á hinn bóginn kemur lítill sem enginn munur fram á milli stráka og stelpna í þessu efni.

Niðurstöður spurninga er sem snúa að eigin álitni nemenda á sjálfum sér má sjá á myndum 8 og 9. Nemendur voru beðnir um að svara spurningunum – Finnst þér þú vera flott/ur og Finnst þér þú vera of mjó/mjór, of feit/feitur eða passleg/passlegur. Ef byrjað er á því að skoða niðurstöður fyrri spurningarinnar má sjá að nemendur eru almennt nokkuð ánægðir með sjálfa sig (mynd 8). Þannig

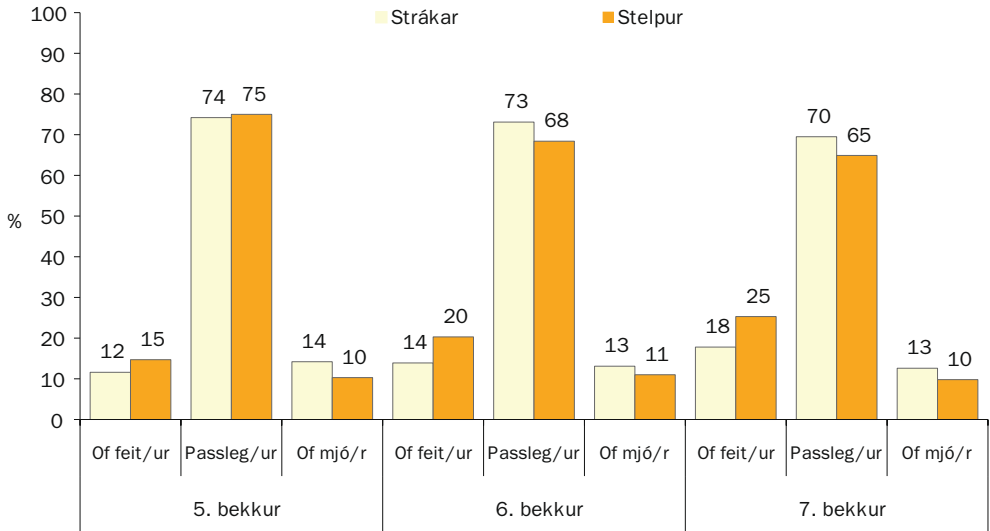
svara 55% stráka og stelpna í 5. bekk því til að þeim finnst þau vera flott, 34-36% þeirra segja sig vera mitt á milli á meðan 11% stráka og 9% stelpna svara spurningunni neitandi. Ef lítið er til nemenda í 6. bekk, þá svara um 62% stráka og 55% stelpna spurningunni játandi, 29% stráka og 36% stelpna telja sig vera mitt á milli og 9% stráka og stelpna segjast ekki vera flott. Strákar í 7. bekk eru hlutfallslega líklegri til að telja sig vera flotta, eða 65% þeirra en um 52% stelpna. Tæplega 30% stráka og 40% stelpna segja að þau séu mitt á milli og 7% stráka og 12% stelpna svara spurningunni neitandi. Fleiri stelpur en strákar telja sig vera mitt á milli og á það við um alla árganga.

Mynd 8. Finnst þér þú vera **flott/flottur**? Hlutfall stráka og stelpna í 5., 6. og 7. bekk.

Þegar litið er til mats nemenda á eigin vaxtarlagi má sjá (mynd 9) að yfirgnæfandi meirihluti nemenda telur sig vera passlegan og á það við um nemendur í öllum árgöngum. Þó meta fleiri stelpur en strákar sig á þennan hátt og á það við í öllum bekkjardeildum. Einnig má greina mun á milli nemenda eftir bekkjum og sýna niðurstöður að hlutfall þeirra nemenda sem telja sig vera of feita eykst eftir aldri og virðist eiga frekar við um stelpur. Þannig segjast um 74-75% stráka og stelpna í 5. bekk að þau séu passleg, en 73% stráka og 68% stelpna í 6. bekk svara því til. Hlutfall þeirra nemenda sem telja sig vera passlegan er jafnframt lægst í 7. bekk

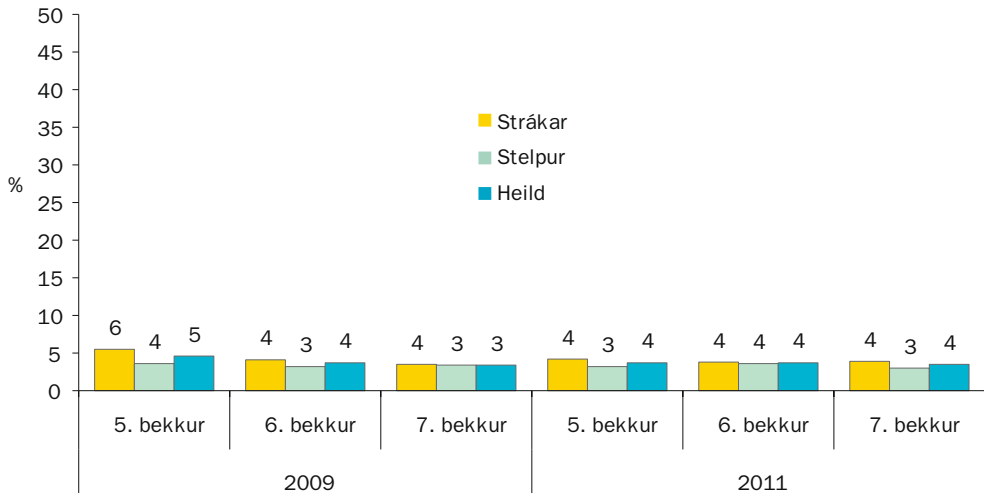
þó ekki muni miklu – eða sem svarar til 70% stráka og 65% stelpna. Á bilinu 10-14% nemenda í 5., 6. og 7. bekk telur sig vera of mjóa. Hlutfall nemenda sem telja sig vera of feita eykst aftur á móti eins og áður segir milli árganga. Þannig segja um 12% stráka og 15% stelpna í 5. bekk að þau séu of feit, á meðan slíkt á við um 14% stráka og 20% stelpna í 6. bekk og þegar komið er upp í 7. bekk eru svör nemenda þannig að 18% stráka og 25% stelpna segja að þau séu of feit. Hér er jafnframt athyglisvert að skoða að fleiri stelpur en strákar telja sig of feitar en fleiri strákar en stelpur of mjóa.

Mynd 9. Finnst þér þú vera **of mjög/mjör, of feit/feitur eða passleg/passlegur**? Hlutfall stráka og stelpna í 5., 6. og 7. bekk.

Í rannsókninni voru nemendur beðnir um að meta hvort og þá hve oft þeir hefðu misst stjórn á skapi sínu, með því að fá reiðiköst sem þeir gátu ekki stjórnað, öskrað eða hent hlutum, langað til að brjóta eða skemma hluti eða orðið reiðir. Á myndum 10 til 13 má sjá niðurstöður þessara spurninga greindar eftir bekkjardeildum og kyni. Ef byrjað er á því að skoða niðurstöður spurningarinnar – Hversu

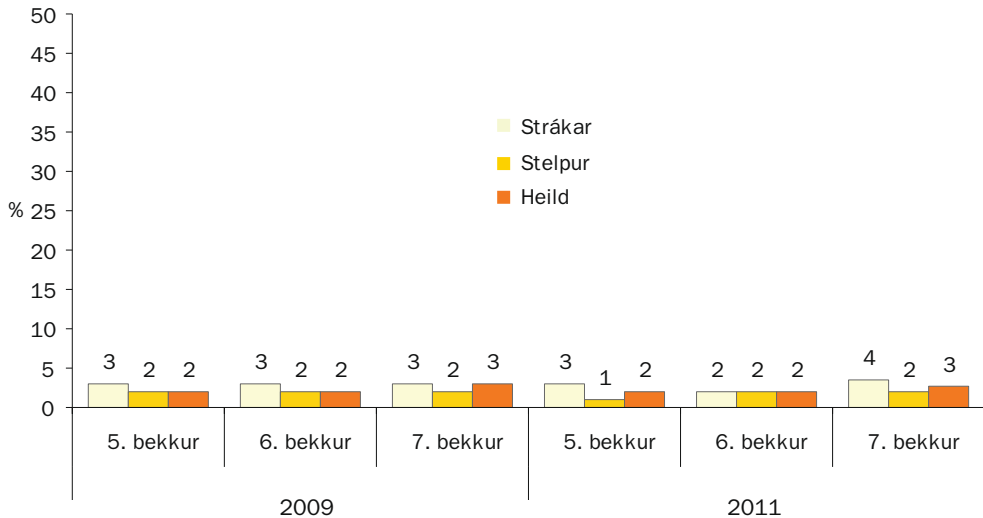
oft síðustu sjö daga hefur þú fengið reiðiköst sem þú gast ekki stjórnað, má sjá (mynd 10) að lágt hlutfall nemenda segist hafa upplifað slíkt oft eða mjög oft síðastliðna sjö daga fyrir könnun. Það eru þó engu að síður 4% stráka í 5. bekk sem svara því til á meðan slíkt á við um 3% stelpna í þeirri bekkjardeild. Ef litið er til nemenda í 6. og 7. bekk, má sjá að svarhlutfallið er á bilinu 3- 4%.

Mynd 10. Hlutfall stráka og stelpna í 5., 6. og 7. bekk sem hafa **oft eða mjög oft síðastliðna 7 daga fyrir könnun, fengið reiðiköst sem þau gátu ekki stjórnað.**

Hlutfall nemenda í 5., 6. og 7. bekk sem segjast hafa oft eða mjög oft öskrað eða hent hlutum síðustu sjö dagana fyrir könnun

er mjög svipað milli bekkjardeilda, eða á bilinu 1 til 4% (mynd 11).

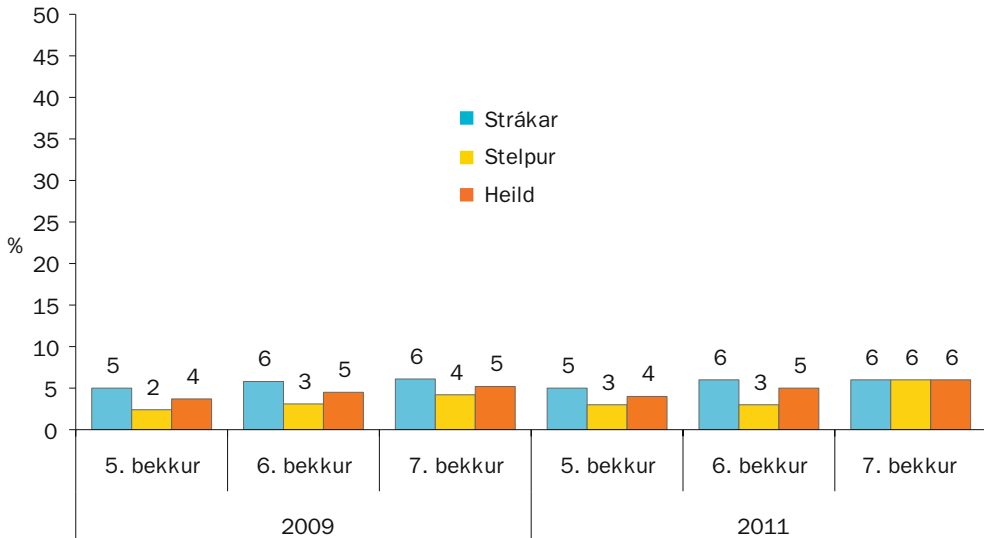

Mynd 11. *Hlutfall stráka og stelpna í 5., 6. og 7. bekk sem hafa oft eða mjög oft síðastliðna 7 daga fyrir könnun, öskrað eða hent hlutum.*

Eins og áður segir voru nemendur einnig spurðir að því hversu oft þá hafi langað til að brjóta eða skemma hluti. Á mynd 12 má sjá niðurstöður spurningarinnar. Hér kemur í ljós að hlutfallið er hærra meðal stráka en meðal stelpna. Á bilinu 5-6% stráka í öllum bekkjardeildum svara því til að þau hafi oft

eða mjög oft langað til að brjóta eða skemma hluti síðastliðna sjö daga fyrir könnun. Vert er að gefa því gaum að um 3% stelpna í 5. og 6. bekk svara þessu svona til, en um 6% stelpna í 7. bekk segjast hafa oft eða mjög oft langað til að brjóta eða skemma hluti síðastliðna sjö daga fyrir könnun.

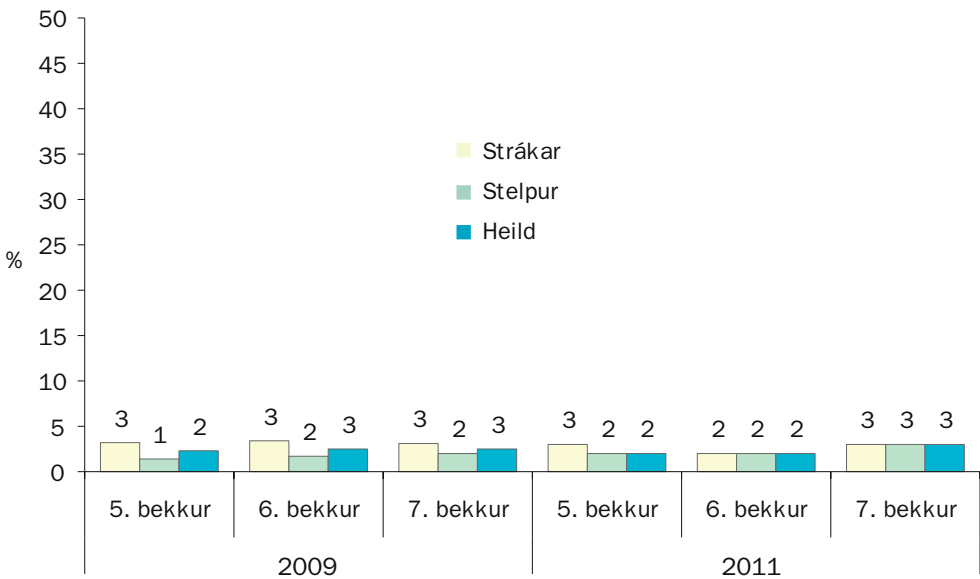

Mynd 12. Hlutfall stráka og stelpna í 5., 6. og 7. bekk sem hefur oft eða mjög oft síðastliðna 7 daga fyrir könnun, **langað til að brjóta eða skemma hluti.**

Mynd 13 sýnir að hlutfallslega fáir nemendur í 5., 6. og 7. bekk hafa upplifað það síðastliðna sjö daga fyrir könnun að gera eitthvað

bara af því að þeir voru svo reiðir. Hlutfallið er á bilinu 2-3% árið 2011.

Mynd 13. Hlutfall stráka og stelpna í 5., 6. og 7. bekk sem hefur oft eða mjög oft síðastliðna 7 daga fyrir könnun, **gert eitthvað bara af því að þau voru svo reið.**

Í töflu 2 hér fyrir neðan má sjá niðurstöður spurninga sem snúa að líðan nemenda og hvort og þá hve oft þeir hafa fundið fyrir ákveðnum andlegum og líkamlegum einkenn-

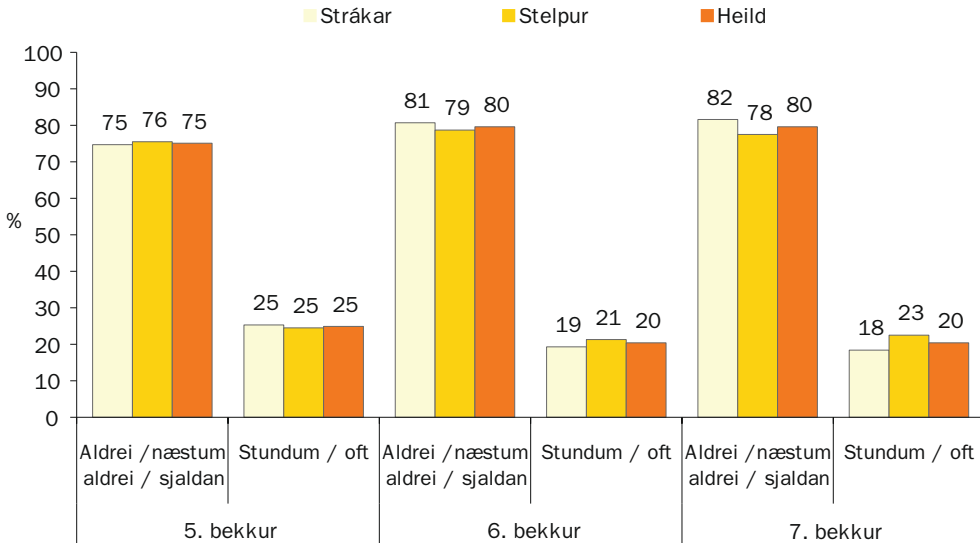
um síðustu sjö daga fyrir könnun. Niðurstöðurnar sýna annars vegar fjölda og hins vegar prósentuhlutfall þeirra sem hafa stundum eða oft fundið fyrir slíku.

Tafla 2. Fjöldi stráka og stelpna í 5., 6. og 7. bekk sem hafa fundið *stundum eða oft* fyrir einhverju af eftirtöldu síðastliðna sjö daga fyrir könnun?

Einkenni: Stundum eða oft	5. bekkur		6. bekkur		7. bekkur	
	Strákar % (fjöldi)	Stelpur % (fjöldi)	Strákar % (fjöldi)	Stelpur % (fjöldi)	Strákar % (fjöldi)	Stelpur % (fjöldi)
Svima	12,2% (222)	15,1% (275)	11,7% (194)	17,8% (319)	12,5% (227)	20,1% (349)
Skjálfta	6,0% (108)	7,0% (126)	5,2% (85)	6,5% (116)	5,5% (99)	8,4% (145)
Skyndilega hrædd(ur)	6,4% (115)	9,3% (167)	5,0% (81)	8,8% (155)	4,1% (74)	9,7% (166)
Óþægilega uppspennt(ur)	10,4% (187)	9,8% (177)	8,4% (136)	8,2% (145)	6,6% (119)	8,9% (154)
Leið(ur) eða lítill áhugi	11,3% (206)	11,4% (208)	11,7% (193)	10,7% (191)	12,6% (230)	15,8% (274)
Lítill matarlyst	16,8% (303)	16,2% (292)	14,3% (236)	15,9% (282)	13,4% (242)	19,8% (342)
Einmana	10,1% (181)	13,7% (247)	8,2% (135)	12,2% (216)	7,5% (136)	13,7% (237)
Grét auðveldlega	6,5% (117)	16,0% (290)	6,3% (103)	16,8% (299)	5,7% (103)	19,9% (346)
Erfitt með að sofa eða sofna	25,3% (456)	24,5% (446)	19,3% (317)	21,3% (380)	18,4% (335)	22,5% (388)
Niðurdregin(n) eða dapur/döpur	7,7% (138)	10,0% (180)	6,3% (103)	10,1% (179)	5,7% (103)	11,7% (202)
Ekki spennt(ur) fyrir að gera nokkuð	12,5% (225)	10,4% (189)	10,4% (170)	9,1% (162)	8,8% (159)	10,6% (184)
Máttlaus	6,8% (121)	7,8% (140)	5,5% (89)	6,9% (122)	6,5% (117)	8,0% (137)
Fannst framtíðin vonlaus	7,0% (125)	5,9% (107)	7,6% (124)	5,4% (97)	5,8% (105)	7,2% (124)

Eins og sjá má af töflu 2 hér að framan er hlutfallið hæst við spurningunni – hefur þú átt erfitt með að sofna eða sofa. Á mynd 14 hafa þessar niðurstöður verið dregnar út úr töflu og má sjá að um 25% nemenda í 5. bekk, um 19% stráka og 21% stelpna í 6. bekk og

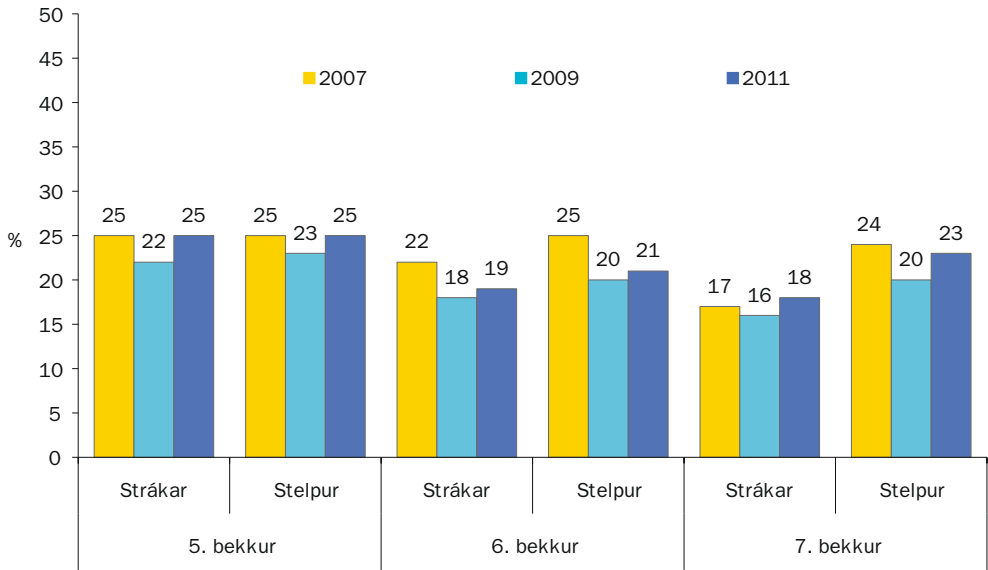
18% stráka og 23% stelpna í 7. bekk, segja að slíkt hafi stundum eða oft hent þau síðastliðna sjö daga fyrir könnun. Einnig má sjá í töflu tvö nokkuð hátt hlutfall þeirra sem segjast hafa þjáðst af svima eða lítilli matarlyst síðastliðna sjö daga fyrir könnun.

Mynd 14. Hlutfall stráka og stelpna í 5., 6. og 7. bekk sem **hafa átt erfitt með að sofa eða sofna** síðastliðna sjö daga fyrir könnun.

Ef lítið er til niðurstaðna rannsóknarinnar sem lögð var fyrir nemendur í 5., 6. og 7. bekk grunnskóla landsins árið 2009 og þær niðurstöður bornar saman við könnunina nú árið 2011, má sjá (mynd 15) að hlutfall nemenda

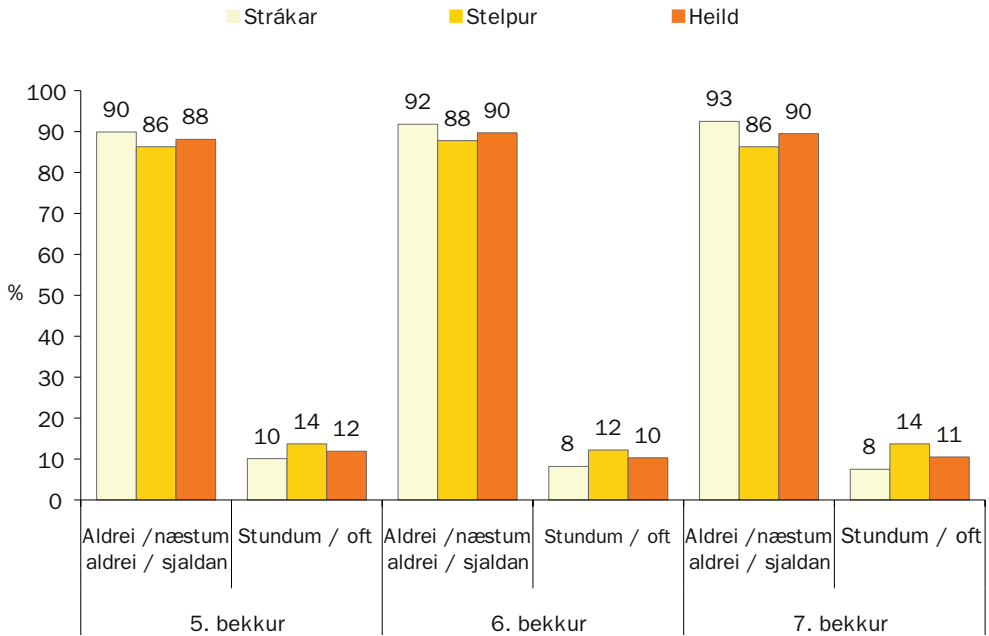
sem hafa stundum eða oft átt erfitt með að sofna síðastliðna sjö daga fyrir könnun er í öllum tilvikum hærra árið 2011 og á það við um bæði kynin.

Mynd 15. Hlutfall stráka og stelpna í 5., 6. og 7. bekk sem segjast **stundum eða oft** hafa átt erfitt **með að sofna eða sofa** síðastliðna sjö daga fyrir könnun. Samanburður milli árána 2007, 2009 og 2011.

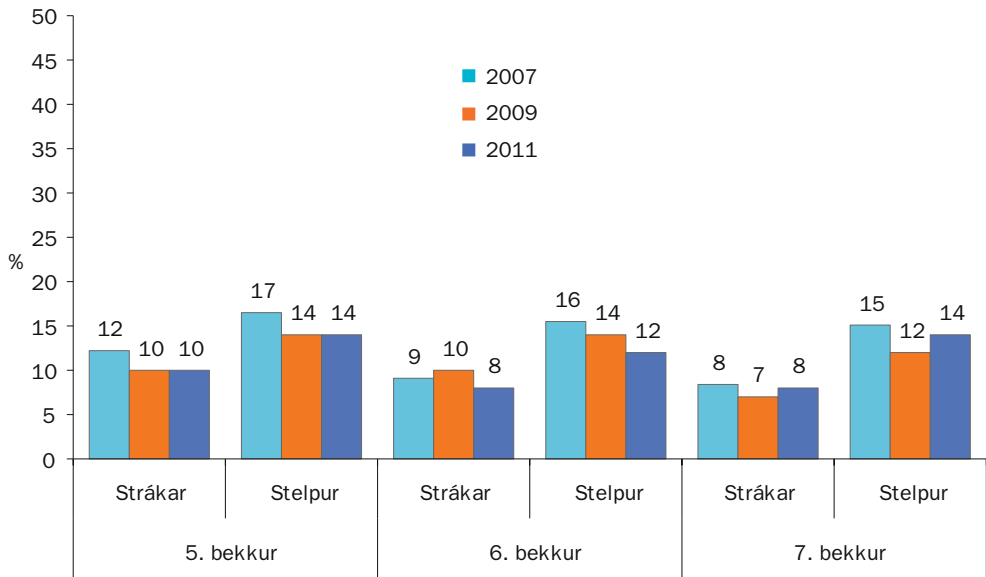
Í töflu 2 hér að framan má einnig sjá að nokkuð hátt hlutfall nemenda segist hafa verið einmana stundum eða oft síðastliðna sjö daga fyrir könnun. Á mynd 16 hafa niðurstöður þeirrar spurningar verðir dregnar saman í eina mynd. Þar má sjá að þó mikill meirihluti (á bilinu 86%-93%) nemenda í öllum bekkjardeildum upplifi einmanaleika aldrei, næstum aldrei eða sjaldan, er engu að síður ákveðinn hópur sem upplifði það að vera einmana oft

eða stundum vikuna fyrir könnun. Þannig höfðu um 10% stráka og 14% stelpna í 5. bekk, en um 8% stráka og 12% stelpna í 6. bekk verið einmana á þessu tímabili og ef litið er til niðurstaðna fyrir sjöundubekkinga átti slíkt við um 8% stráka og 14% stelpna í þeirri bekkjardeild. Stelpur virðast frekar en strákar hafa upplifað slíkan einmanaleika vikuna fyrir könnun.

Mynd 16. Hlutfall stráka og stelpna í 5., 6. og 7. bekk sem hafa fundist þau vera einmana síðastliðna sjö daga fyrir könnun.

Ef litið er til samanburðar milli ára 2007, 2009 og 2011 má sjá að einhverjar hlutfallslegar breytingar er þar að finna en hlutfall nemenda (að strákum í 6. bekk undanskildum) sem hafa upplifað sig einmana viku fyrir könnun er litlu lægra nú en árið 2007.

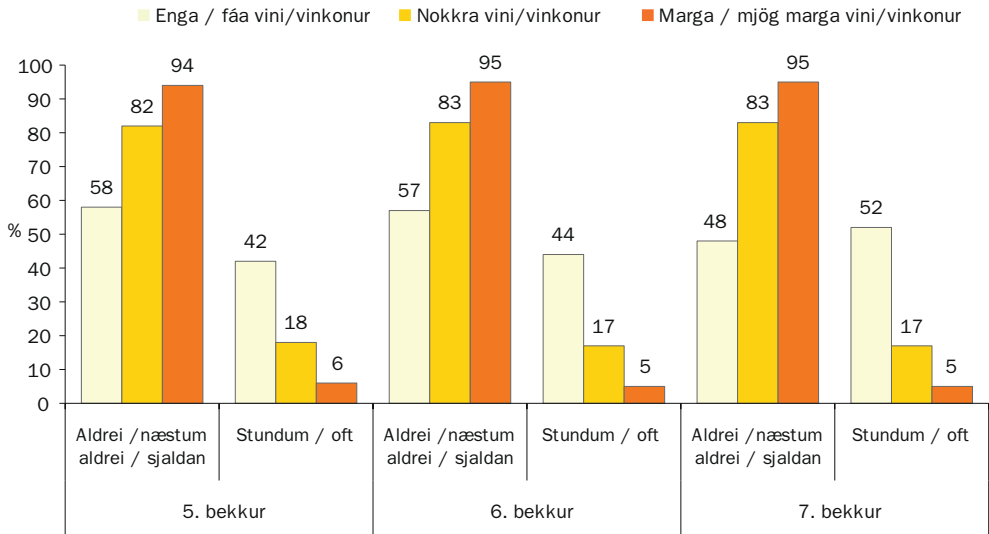

Mynd 17. Hlutfall stráka og stelpna í 5., 6. og 7. bekk sem hafa fundist þau vera **stundum eða oft einmana** síðastliðna sjö daga fyrir könnun. Samanburður milli árána 2007, 2009 og 2011.

Í þessu sambandi er fróðlegt að skoða sérstaklega hlutfall þeirra nemenda sem upplifðu sig einmana sjö daga fyrir könnun eftir því hve marga vini eða vinkonur þeir eiga.

Á mynd 18 má sjá að þeir nemendur sem sögðust oft eða stundum hafa fundið fyrir einmanaleika eru hlutfallslega líklegri til að segjast eiga enga eða fáa vini / vinkonur. Þessar niðurstöður koma fram í öllum bekkjardeildunum þremur. Þannig segjast um 42% fimmtubekkinga sem höfðu oft eða stundum

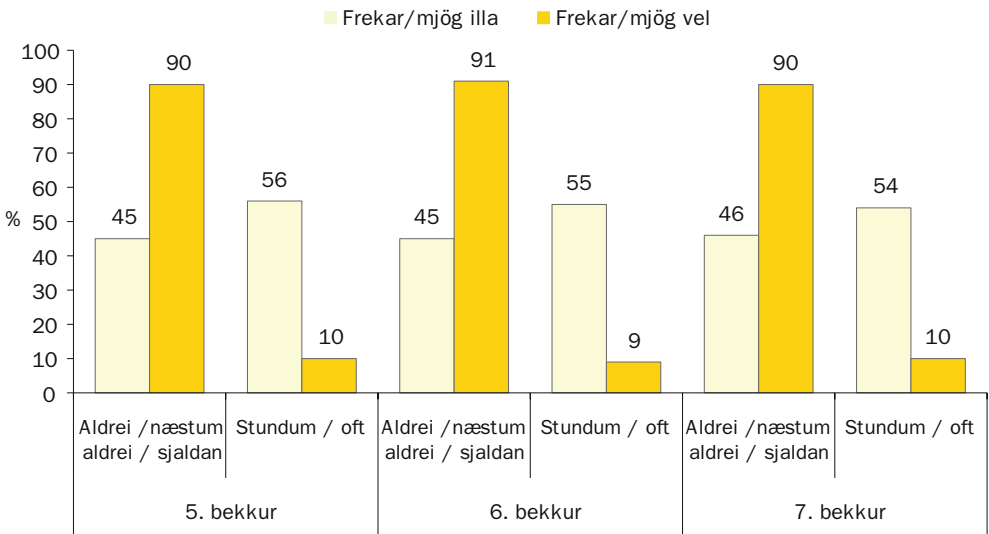
verið einmana síðustu sjö dagana fyrir könnun að þeir eigi enga eða fáa vini, 18% þeirra segjast eiga nokkra vini eða vinkonur og einungis 6% nemenda í 5. bekk sem höfðu verið einmana á þessu tímabili segjast eiga marga eða mjög marga vini. Hlutfallið er svipað þegar lítið er til nemenda í 6. bekk. Talsvert fleiri nemendur í 7. bekk sem upplifa sig stundum eða oft einmana segjast eiga enga eða fáa vini/vinkonur eða um 52%, en meðal þeirra sem yngri eru.

Mynd 18. Hlutfall stráka og stelpna í 5., 6. og 7. bekk, eftir því hvort þau hafa upplifað það að vera einmana, greint eftir fjölda vina / vinkvænna, árið 2011.

Að sama skapi er fröðlegt að skoða hvernig þeim nemendum sem fundu oft eða stundum fyrir einmanaleika, líður heima. Á mynd 19 má sjá að þeir nemendur sem upplifa sig einmana (oft / stundum) eru hlutfallslega lík-

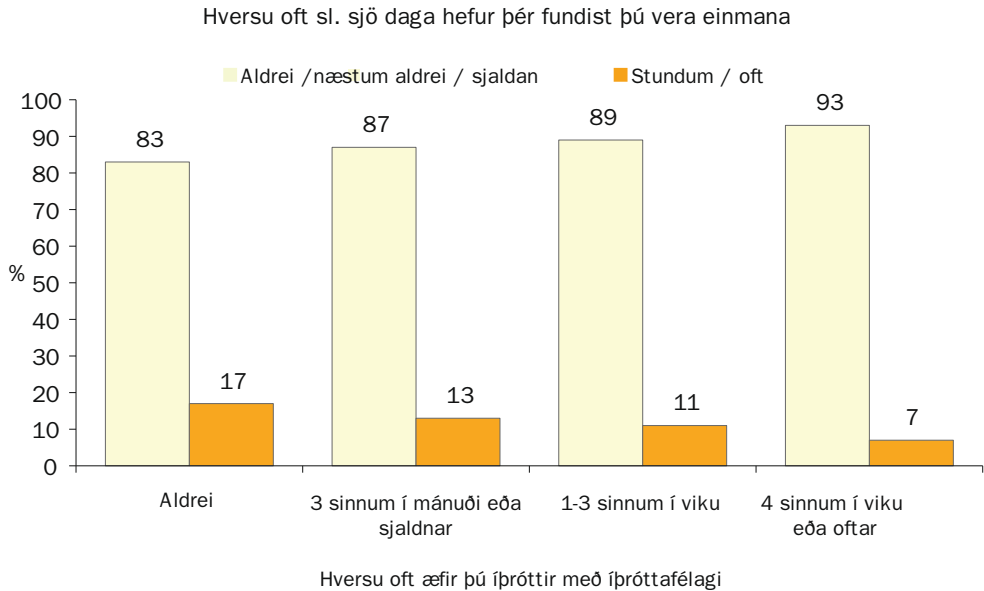
legri til að segja að þeim frekar eða mjög illa heima. Þannig svara um 56% fimmtu-bekkinga því til, 55% sjöttubekkinga og 54% nemenda í 7. bekk.

Mynd 19. Hvernig líður þér heima? greint eftir því hvort nemendur hafi fundið fyrir einmanaleika síðastliðna sjö daga fyrir könnun. Hlutfall stráka og stelpna í 5., 6. og 7. bekk árið 2011.

Á mynd 20 má sjá hlutfall þeirra nemenda sem stunda íþróttir með íþróttafélagi, eftir því hvort þeir hafi fundið fyrir einmanaleika stundum eða oft síðustu sjö daga fyrir könnun. Eins og myndin sýnir lækkar hlutfall þeirra nemenda sem upplifa slíkt eftir því

hve oft þeir æfa íþróttir. Þannig fundu um 17% nemenda sem æfa aldrei íþróttir oft eða stundum fyrir einmanaleika á meðan hlutfallið er 7% meðal nemenda sem æfa fjórum sinnum í viku eða oftar.

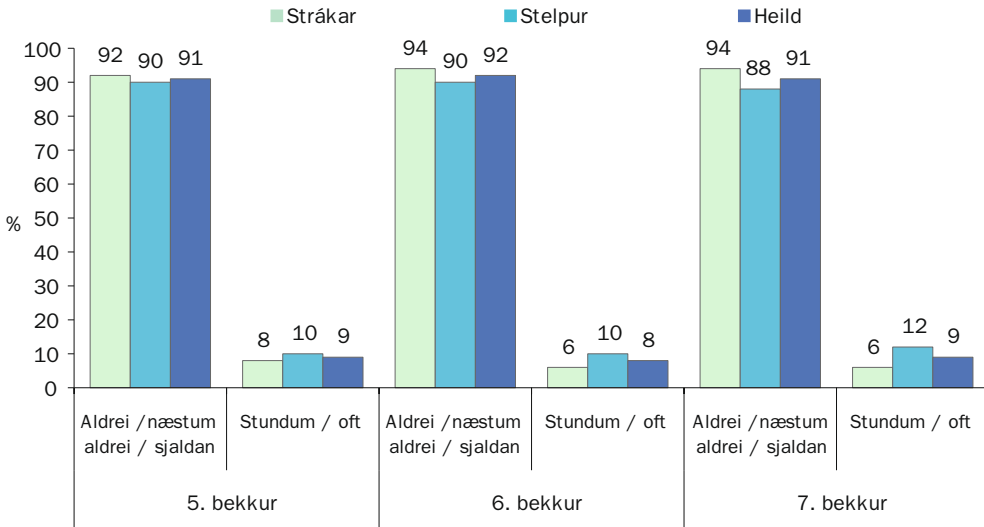

Mynd 20. Hversu oft æfir þú íþróttir með íþróttafélagi?, greint eftir því hvort nemendur hafi fundist þau vera einmana síðastliðna 7 daga fyrir könnun. Hlutfall nemenda í 5., 6. og 7. bekk.

Á mynd 21 má sjá niðurstöður spurningarinnar – hversu oft síðustu sjö daga hefur þú verið niðurdregin/n eða dapur / döpur. Mikill meirihluti nemenda segist sjaldan, næstum aldrei eða aldrei hafa fundið fyrir slíku, en engu að síður segjast á bilinu 6-12% nemenda oft eða stundum hafa verið niðurdregnir eða daprir vikuna fyrir könnun. Hér vekur athygli að stelpur eru líklegri en strákar til að segjast

hafa verið niðurdregnar eða daprar síðustu sjö dagana fyrir könnun. Þannig segjast um 10% stelpna í 5. og 6. bekk en um 12% stelpna í 7. bekk að þær hafi verið niðurdregnar eða daprar á þessu tímabili. Um 8% stráka í 5. bekk segjast hafa upplifað slíkt vikuna fyrir könnun en 6% stráka í 6. og 7. bekk.

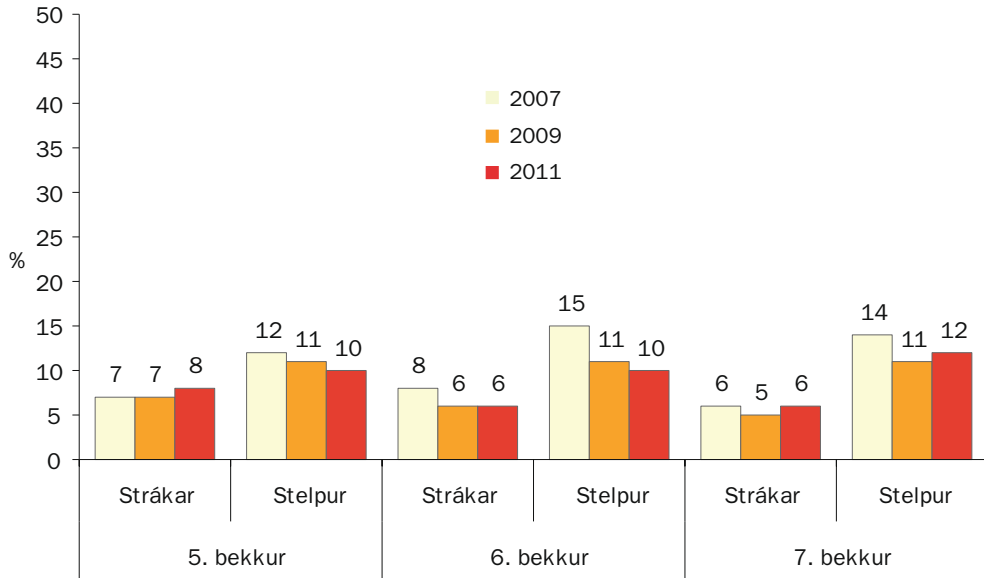

Mynd 21. Hlutfall stráka og stelpna í 5., 6. og 7. bekk sem hafa verið niðurdregin(n) eða döpur síðastliðna sjö daga fyrir könnun árið 2011.

Ef samanburður er gerður á niðurstöðum nú við árið 2007 má sjá (mynd 22) að um hlutfallslegan samdrátt er að ræða milli ára,

áð strákum í 5. bekk undanskildum, meðal þeirra sem finnst þau niðurdregin eða döpur.

Mynd 22. Hlutfall stráka og stelpna í 5., 6. og 7. bekk sem hafa fundist þau stundum eða oft vera niðurdregin eða döpur síðastliðna sjö daga fyrir könnun. Samanburður milli áráanna 2007, 2009 og 2011.

Samband við foreldra og fjölskyldu

Á undanföllum árum hefur áhugi á mikilvægi fjölskyldunnar í því að draga úr mögulegri frávikshæðun aukist til muna og fjölmargar rannsóknir verið gerðar á því hvernig fjölskyldugerð og eining hennar tengist þáttum í lífi unglinga. Niðurstöður margra rannsókna sýna fram á að samvistartími og samvera barna með foreldrum og fjölskyldu hafi margvísleg jákvæð áhrif á líf þeirra⁸. Margar þessara rannsókna beinast að því skoða hvernig eftirlit foreldra, agi og reglur getur dregið úr líkum á frávikshæðun og að umhyggja foreldra og eftirlit þeirra með börnum sínum tengist til að mynda minni líkum á vímuefnaneyslu þeirra á unglingsárum⁹. Þannig hafa rannsóknir sýnt að börn sem eru alla jafna undir eftirliti foreldra sinna, fá mikinn stuðning frá þeim og verja miklum tíma með þeim eru ólíklegri en önnur börn til að eignast vini sem hafa neikvæð áhrif í lífi þeirra og þau eru einnig líklegri en önnur börn til að standast hópprýsting jafnaldranna en þeir sem hafa veikari tengsl við foreldra sína¹⁰. Foreldrar eru börnum mikilvægar og sterkar fyrirmyndir¹¹ og eru lykilaðilar í félagslegu stuðningsneti þeirra¹². Rannsóknir hafa einnig sýnt að aðhald, eftirlit og stuðningur foreldra hefur jákvæð áhrif á námsárangur ungmenna¹³. Þess utan eru börn og unglingar sem eiga stöðug og jákvæð samskipti við foreldra sína, og fá mikinn stuðning frá þeim, líklegri til að líða vel í skóla¹⁴ og eignast vini sem gengur og líður vel í skóla.¹⁵ Þar að auki hafa rannsóknir undangenginna ára sýnt að börn sem eru í nánnum tengslum við foreldra sína

eru síður líklegri en önnur börn til að eiga við margvísleg sálræn og félagsleg vandamál að stríða¹⁶. Hlutverk foreldra og forráðamanna í því að veita börnum sínum mikilvægt félagslegt taumhald nær því út fyrir eiginlegar samverustundir foreldra og barna.

Mikill meirihluti nemenda í 5., 6. og 7. bekk segist frá hjálp frá pabba sínum, mömmu eða systkinum með heimanámið. Á mynd 23 má sjá að um 76 til 84% nemenda segist fá slíka hjálp oft eða stundum. Ákveðinn munur kemur þó fram á milli stráka og stelpna, þar sem strákar segja frekar en stelpur að þeir fái aldrei, næstum aldrei eða sjaldan hjálp frá pabba sínum, mömmu eða systkinum. Þannig segja 20 til 21% stráka að þeir fái sjaldan eða aldrei hjálp við heimanám borið saman við um 15-18% stelpna. Jafnframt segja á bilinu 1 til 3% nemenda í öllum bekkjardeildum að þau þurfi ekki að læra heima.

8 Þórlindsson o.fl., 2007; Sigfusdóttir o.fl., 2004; Álfgeir Logi Kristjánsson o.fl., 2005; Hera Hallbera Björnsdóttir o.fl., 2003; Coleman, 1988; Warr, 1993; Þórólfur Þórlindsson o.fl. 1998.

9 Coleman, 1988; Warr, 1993; Þóroddur Bjarnason o.fl. 2005;

10 Þórólfur Þórlindsson o.fl. 1998

11 Bandura, 1977.

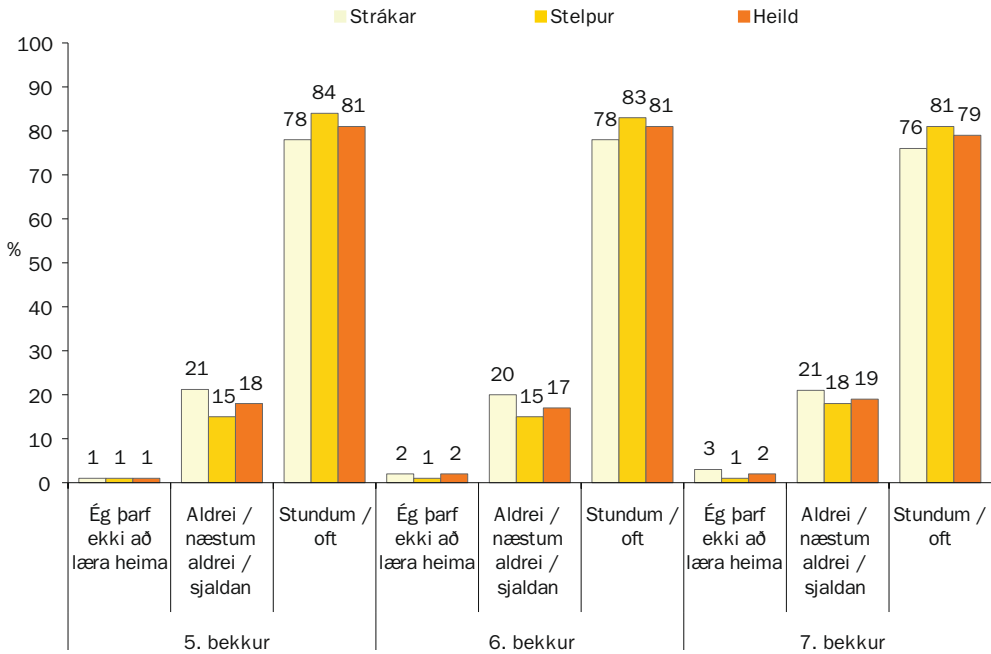
12 O'Byrne o.fl. 2002.

13 Coleman, 1988; Sheldon og Epstein 2005.

14 Álfgeir Logi Kristjánsson o.fl. 2006.

15 Þórólfur Þórlindsson o.fl. 1998.

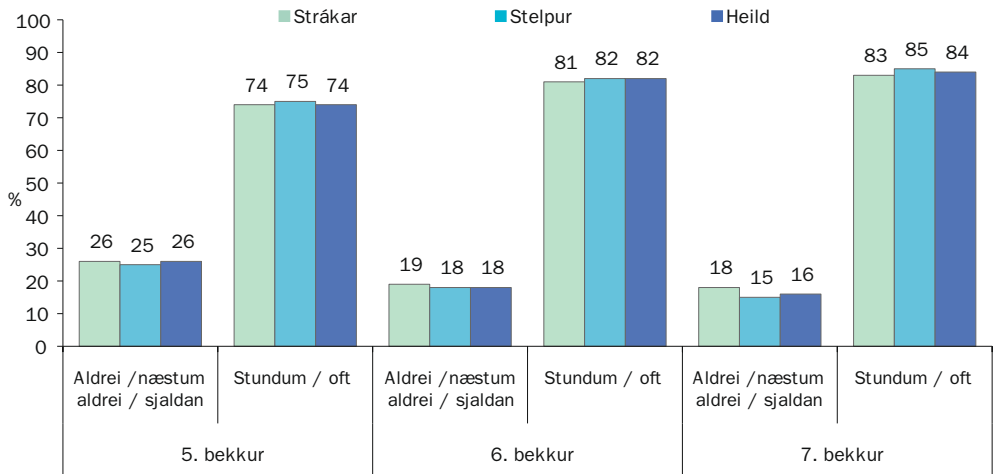
16 Rúnar Vilhjálmsson og Þórólfur Þórlindsson, 1992; Sigfusdóttir o.fl. 2004; Álfgeir Logi Kristjánsson, Inga Dóra Sigfusdóttir og Jón Sigfússon, 2006.

Mynd 23. Hversu oft færð þú hjálp frá þabba þínum, mömmu eða systkinum með heimanámið þitt? Hlutfall stráka og stelpna í 5., 6. og 7. bekk árið 2011.

Eins og fram kemur hér að framan skipta samverustundir barna og foreldra þeirra miklu máli. Á mynd 24 má sjá að þegar nemendur eru spurðir að því hversu oft þeir horfi á sjónvarp eða myndband með foreldrum sínum kemur í ljós að umtalsverður meirihluti þeirra segist eiga slíkar samverustundir stundum eða oft með þabba sínum eða mömmu.

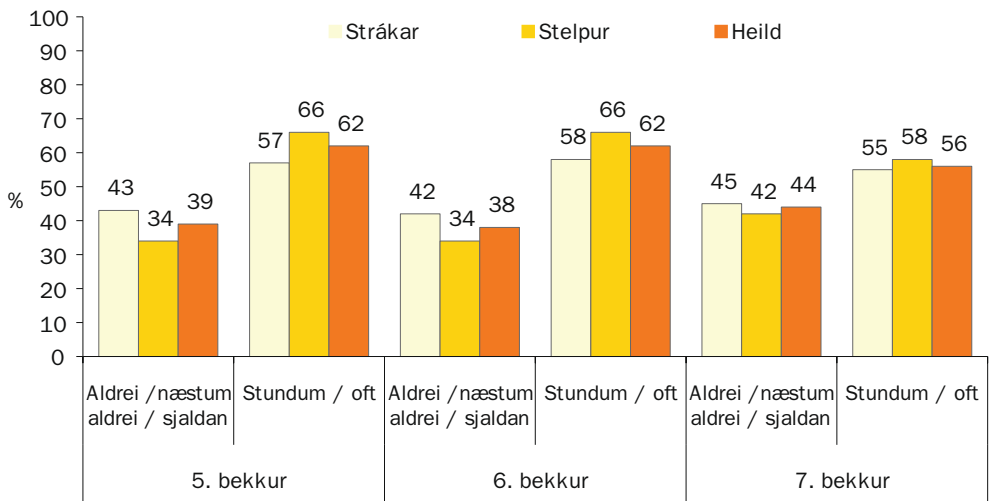
Þannig á slíkt við um 74-75% fimmtubekkinga, 81-82% sjöttubekkinga og 83-85% sjöundubekkinga. Hér má einnig greina ör-lítinn mun á milli stráka og stelpna þar sem stelpur eru líklegri en strákar til að segja að þær horfi stundum eða oft á sjónvarp eða myndband með þabba sínum eða mömmu.

Mynd 24. Hversu oft horfir þú á sjónvarp eða myndband með pabba þínum eða mómmu? Hlutfall stráka og stelpna í 5., 6. og 7. bekk árið 2011.

Á mynd 25 má sjá hversu oft nemendur eru í íþróttum eða útivist með pabba sínum eða mómmu. Um og yfir helmingur nemenda segist stundum eða oft vera í slíku með foreldrum sínum. Hlutfallið er hæst þegar litið er til nemenda í 5. bekk og segjast um 57% stráka og 66% stelpna vera stundum eða oft með pabba sínum eða mómmu í íþróttum eða útivist. Um 58% stráka en 66% stelpna í 6. bekk svara því til en hlutfallið er lægst meðal

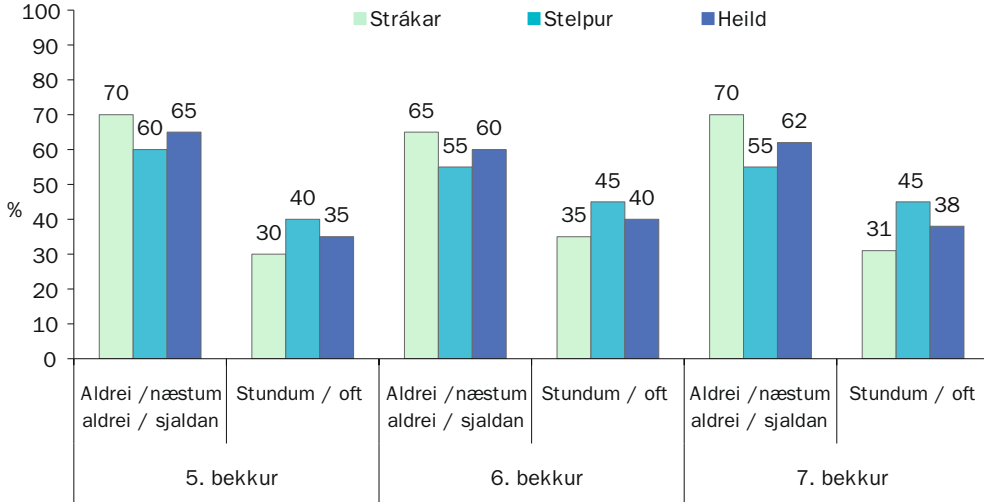
sjöundubekkinga, eða sem svarar til 55% stráka en 58% stelpna. Líkt og niðurstöður sýndu fyrir samverustundir með foreldrum við sjónvarps- eða myndbandsáhorf, eru stelpur hér líklegri en strákar til að segjast vera stundum eða oft með pabba sínum eða mómmu í íþróttum eða útivist og á það við um alla aldurshópana þó hlutfallið lækki eftir því sem þær verða eldri.

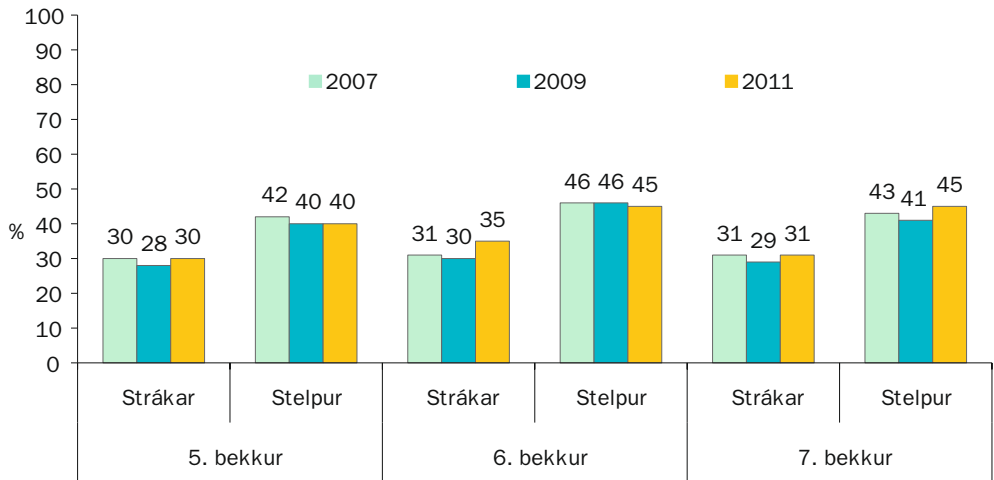
Mynd 25. Hversu oft ert þú í íþróttum eða útivist með pabba þínum eða mómmu? Hlutfall stráka og stelpna í 5., 6. og 7. bekk.

Ef titið er til þess hversu oft nemendur fara í leikhús, á sýningar eða tónleika með pabba sínum eða mömmu má sjá (mynd 26) þá segja á bilinu 30-45% þeirra að þeir geri slíkt stundum eða oft. Hlutfallið er svipað milli bekkjardeilda en munur kemur fram þegar niðurstöður eru greindar eftir kyni. Þannig eru stelpur líklegri til að segjast stundum eða oft fara með pabba sínum eða mömmu í leikhús, á sýningar eða á tónleika. Hlutfallið

er 40% hjá stelpum í 5. bekk á meðan 30% stráka svara því til, í 6. bekk segjast um 35% stráka og um 45% stelpna fara stundum eða oft með pabba sínum eða mömmu á slíka viðburði. Hvað nemendur í 7. bekk varðar þá svara 45% stelpna og 31% stráka spurningunni þannig að þau fari stundum eða oft með foreldrum sínum í leikhús, á sýningar eða tónleika.

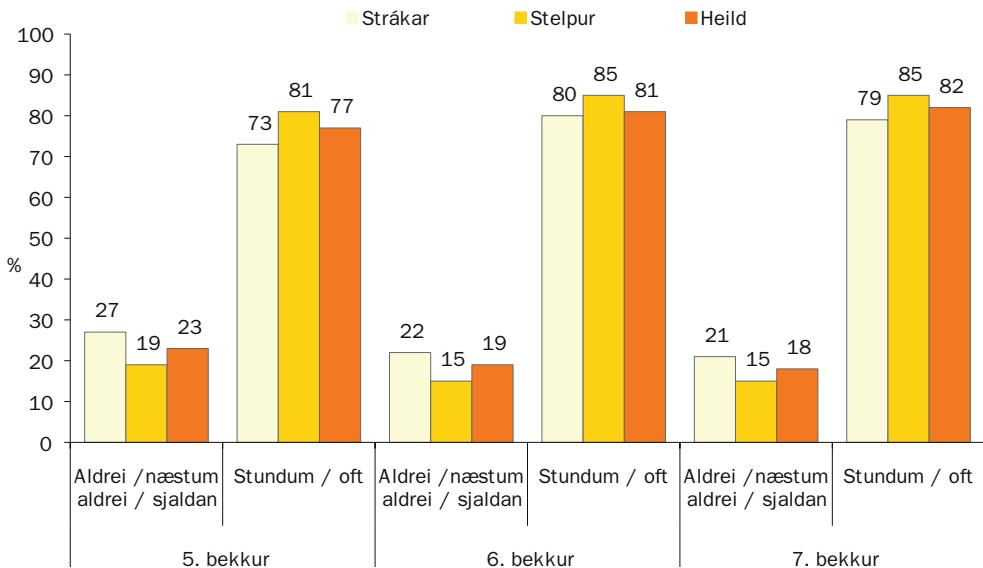
Mynd 26. Hversu oft ferð þú í leikhús, á sýningar eða tónleika með pabba þínum eða mömmu? Hlutfall stráka og stelpna í 5., 6. og 7. bekk árið 2011.

Mynd 27. Hlutfall stráka og stelpna í 5., 6. og 7. bekk sem segjast fara stundum eða oft með pabba sínum og mómmu í leikhús, á sýningar eða tónleika. Samanburður fyrir árin 2007, 2009 og 2011.

Ef litið er til þess hve oft nemendur segja að allir í fjölskyldunni tali saman má sjá, mynd 28, að verulega stór hluti nemenda segja að allir í fjölskyldunni tali stundum eða oft saman. Sem fyrr eru stelpur líklegri en strákar til að svara því til. Ef litið er til nemenda í

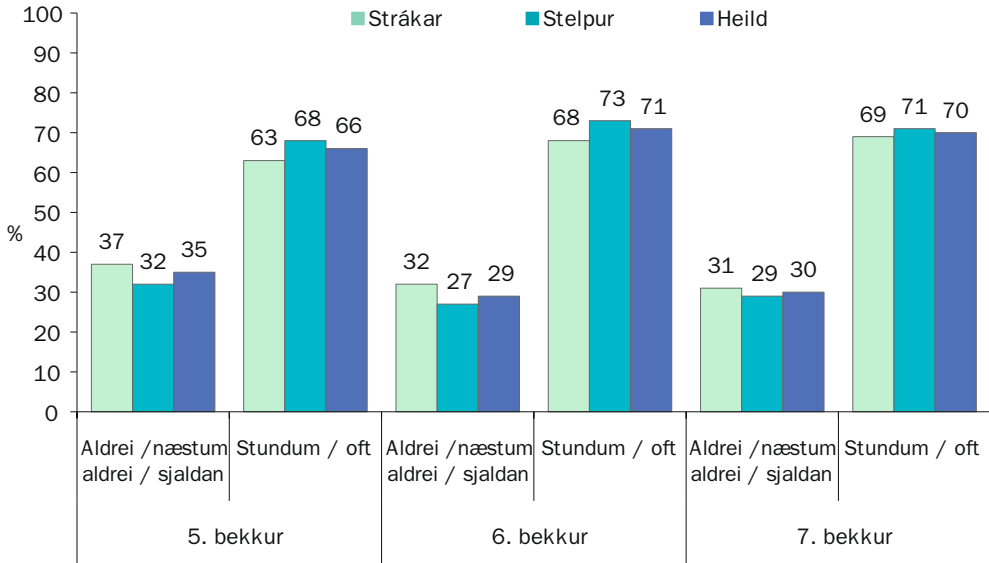
5. bekk segja um 81% stelpna að fjölskyldan tali stundum eða oft öll saman á móti 73% stráka. Í 6. bekk er hlutfallið 85% meðal stelpna en 80% hjá strákum, og hvað sjöundubekkinga varðar þá á slíkt við um hjá 85% stelpna og 79% stráka.

Mynd 28. Hversu oft tala allir í fjölskyldunni þinni saman? Hlutfall stráka og stelpna í 5., 6. og 7. bekk árið 2011.

Þá segir mikill meirihluti nemenda að þeir séu stundum eða oft með foreldrum sínum eftir skóla (mynd 29). Þannig á það við um tæplega 70% nemenda í 5. bekk, rúmlega 70% í 6. bekk og 70% nemenda í 7. bekk. Hér kemur þó fram svipað mynstur og áður að stelpur eru líklegri en strákar til að svara

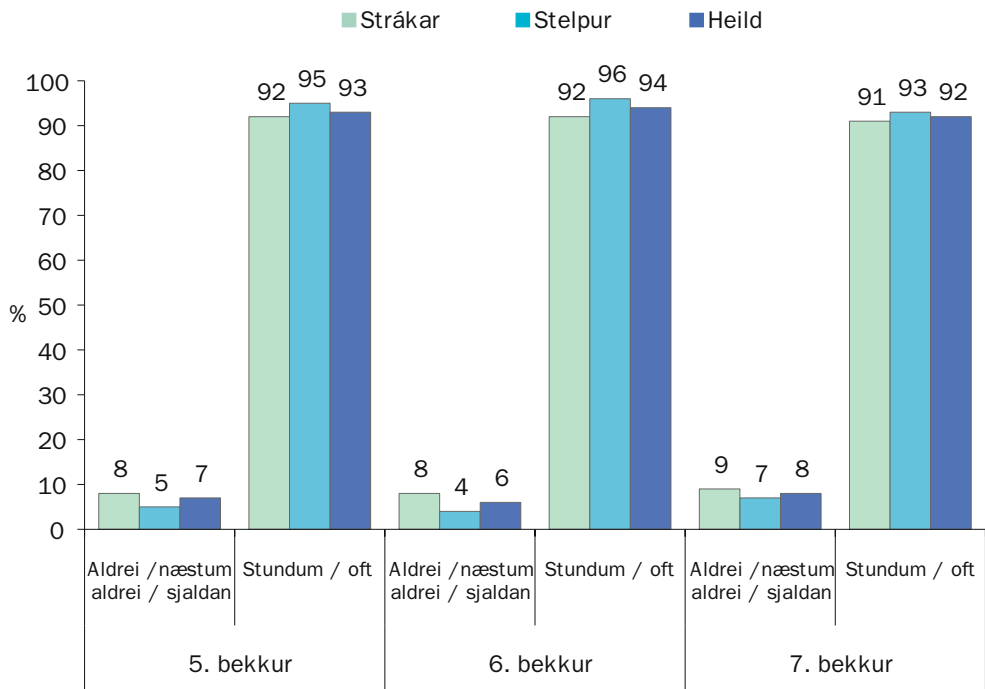
því til að þær séu stundum eða oft með foreldrum sínum eftir skóla. Niðurstöður sýna því að um 63-69% stráka og í 5. til 7. bekk segjast vera sjaldan, næstum aldrei eða aldrei með foreldrum sínum eftir skóla borið saman við um 68-73% stelpna.

Mynd 29. Hversu oft ert þú með foreldrum þínum eftir skóla? Hlutfall stráka og stelpna í 5., 6. og 7. bekk árið 2011.

Langflestir nemenda segja jafnframt að þeir séu stundum eða oft með foreldrum um helgar. Á mynd 30 kemur fram að á bilinu 92-

94% allra nemenda segja vera með foreldrum sínum um helgar og er lítil sem enginn munur þarna á milli bekkjardeilda.

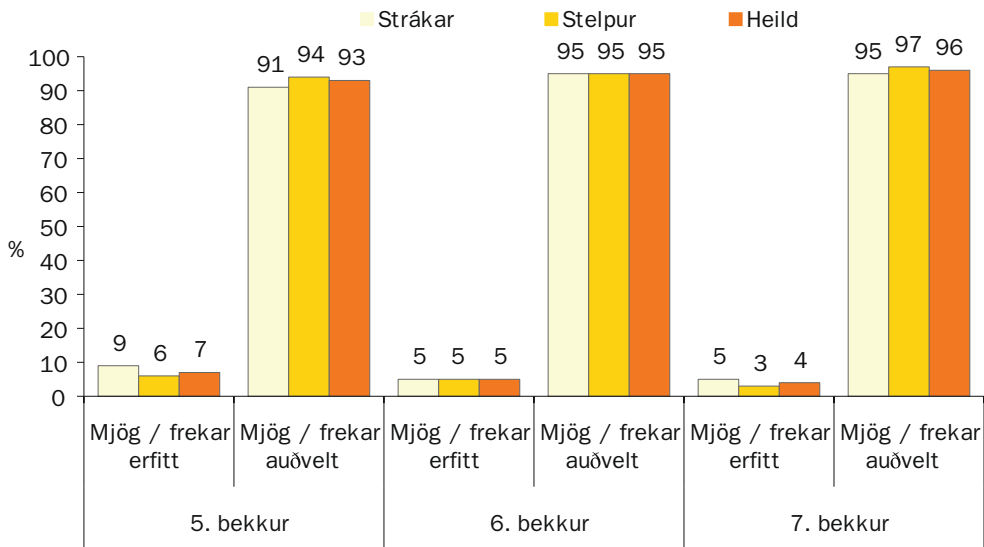

Mynd 30. Hversu oft ert þú með foreldrum þínum um helgar? Hlutfall stráka og stelpna í 5., 6. og 7. bekk árið 2011.

Nær allir nemendur í 5., 6. og 7. bekk segja að þeir eigi mjög eða frekar auðvelt með að fá umhyggju og hlýju frá foreldrum sínum (mynd 31). Strákar eru þó litlu líklegri en stelpur til að segja að slíkt sé mjög eða frekar erfitt. Þannig segja um 9% stráka í 5. bekk og 5% stráka í 6. og 7. bekk að það sé

mjög eða frekar erfitt fyrir þá að fá umhyggju og hlýju frá foreldrum sínum á meðan hlutfallið er á bilinu 3-6% meðal stelpna í þessum bekkjardeildum. Athyglisvert er að sjá hversu hátt hlutfallið er meðal stráka í 5. bekk miðað við þá sem eldri eru.

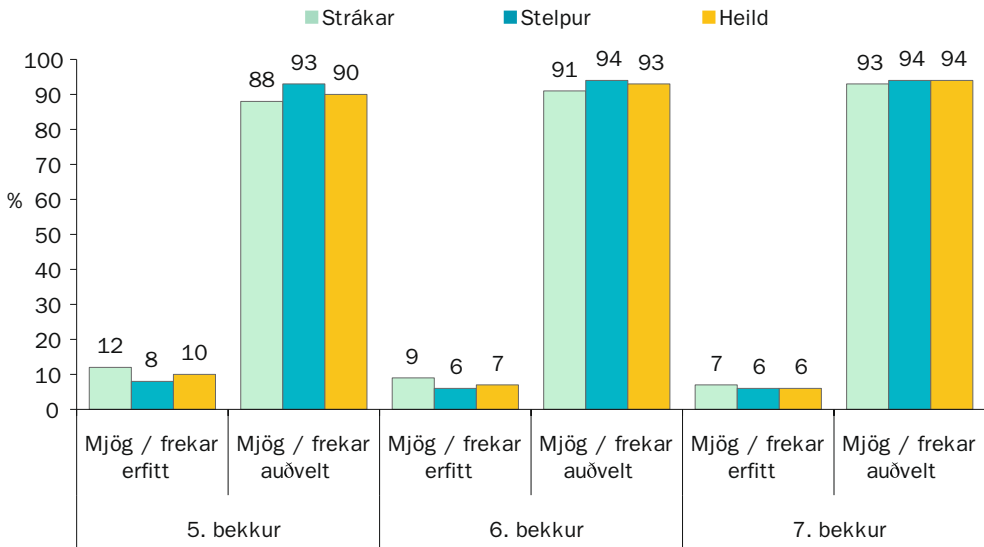

Mynd 31. Hversu auðvelt eða erfitt væri fyrir þig að fá umhyggju og hlýju hjá foreldrum þínum? Hlutfall stráka og stelpna í 5., 6. og 7. bekk, árið 2011.

Þegar nemendur voru inntir eftir því hversu auðvelt eða erfitt væri fyrir þau að fá ráðleggingar varðandi námið, sýna niðurstöður (mynd 32) að á bilinu 90-94% allra nemenda segja að það sé mjög eða frekar auðvelt fyrir þá.

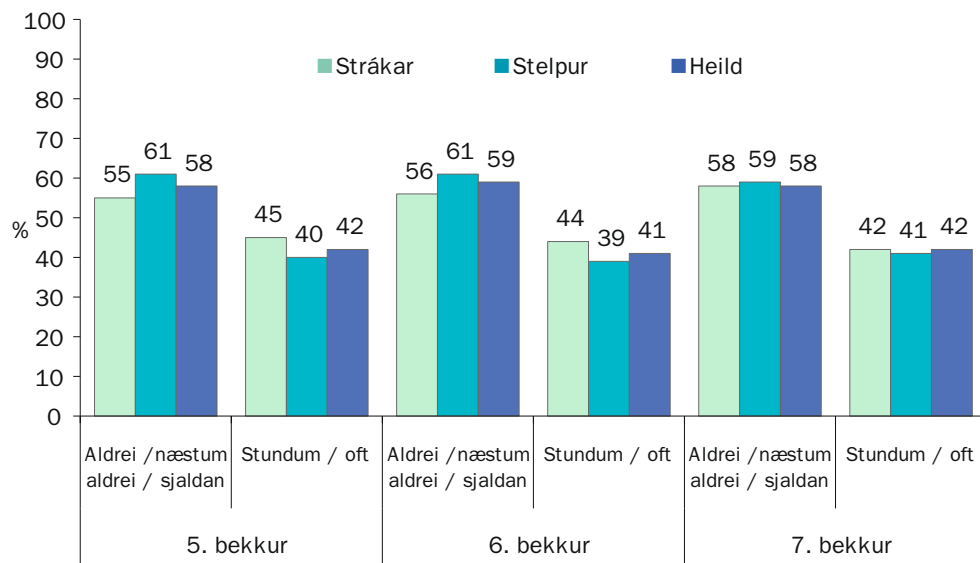
Það eru þó engu að síður 10% nemenda í 5. bekk, 7% nemenda í 6. bekk og 6% nemenda í 7. bekk sem segja að þeir eigi mjög eða frekar erfitt með að fá ráðleggingar varðandi nám sitt.

Mynd 32. Hversu auðvelt eða erfitt væri fyrir þig að fá ráðleggingar varðandi námið hjá foreldrum þínum? Hlutfall stráka og stelpna í 5., 6. og 7. bekk.

Rúmlega 40% nemenda í 5., 6. og 7. bekk segist vera einn heima (ekki með fjölskyldu) eftir skóla (mynd 33). Þannig segist rétt innan við helmingur nemenda í 5., 6. og 7. bekk vera stundum eða oft einir heima eftir

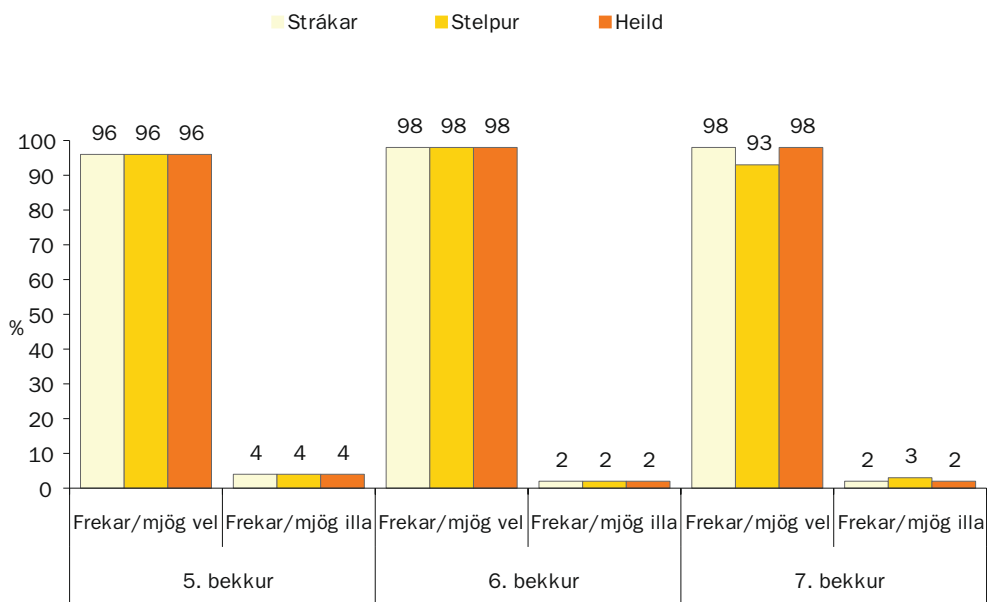
skóla. Lítil sem enginn munur er á milli bekkjardeilda. Að sama skapi kemur ekki fram mikill munur á milli stráka og stelpna en þó má sjá að strákar virðast frekar vera stundum eða oft einir heima að loknum skóla.

Mynd 33. Hversu oft ert þú ein(n) heima eftir skóla (ekki með fjölskyldu)? Hlutfall stráka og stelpna í 5., 6. og 7. bekk.

Í ljósi þessara niðurstaðna er ánægjulegt að sjá að mikill meirihluti nemenda segir að sér líði frekar eða mjög vel heima (mynd 34). Þannig segjast um 96% nemenda í 5. bekk,

og 98% nemenda í 6. og 7. bekk að þeim líði frekar eða mjög vel heima. Nær enginn munur kemur fram á svörum nemenda við þessari spurningu eftir kyni eða bekkjardeild.

Mynd 34. Hvernig líður þér heima? Hlutfall stráka og stelpna í 5., 6. og 7. bekk, árið 2011.

Íþrótt-, félags- og tómstundastarf

Á undanförunum árum hefur athygli í auknum mæli verið beint að tómstundum utan skóla og hvernig þær eiga þátt í að skapa lífsstíl og hegðun ungs fólks. Fjöldi rannsókna hefur leitt í ljós gildi skipulagðs félags-, æskulýðs- og tómstundastarfs sem forvarnir gegn vímuefnaneyslu og frávikshegðun ungmenna. Þá hafa fjölmargar rannsóknir sýnt fram á mikilvægi hreyfingar og íþróttaiðkunar fyrir líðan og heilsu fólks. Börn og ungmenni sem iðka íþróttir eru þannig almennt líklegri til að ástunda heilbrigðan lífsstíl, þeim líður betur andlega en öðrum ungmennum¹⁷ og eru ólíklegri til að reykja¹⁸, neyta áfengis og annarra vímuefna.¹⁹ Rannsóknir hafa einnig sýnt að íþróttir sem eru stundaðar undir eftirliti ábyrgra aðila, svo sem íþróttapjálfa eða leiðbeinanda, draga enn frekar úr líkum á áhættuhegðun²⁰. Ýmsar rannsóknir hafa gefið til kynna að íþróttaiðkun, hreyfing og heilsurækt hafi margvísleg önnur jákvæð áhrif í lífi barna og ungmenna, sem og þátttaka í skipulögðu félags-, íþrótt- og tómstundastarfi. Til að mynda hefur verið sýnt fram á að hreyfing og þjálfun líkamans tengist námsárangri með jákvæðum hætti²¹, hafi jákvæð áhrif á mataræði²² og sjálfstraust²³. Þá sýna rannsóknir að íþróttir og hreyfing dragi úr líkum á offitu²⁴, og hafi jákvæð áhrif á svefn og svefnenjúr meðal unglínga²⁵. Almennt dregur íþróttaiðk-

un unglínga úr líkum á þunglyndi, en samband þessara þátta er sterkara meðal þeirra unglínga sem búa við erfiðar aðstæður heima fyrir; svo sem við heimilisofbeldi og rífrildi. Það virðist því skipta verulegu máli að hvetja til íþróttaiðkunar meðal ungs fólks og virkja sérstaklega þá sem ekki búa við góðar heimilisáðstæður. Bent hefur verið á að líkamleg hreyfing hafi á undanförunum árum víða minnk- að sökum lífstílsbreytinga, sérstaklega í vest- rænum samfélögum²⁶. Íslenskar rannsóknir meðal barna í efstu bekkjum grunnskóla sýna að sambærileg þróun hefur átt sér stað undanfarin áratug þegar metið er hlutfall þeirra unglínga sem hreyfa sig mikið eða mjög mikið andspænis þeim sem hreyfa sig lítið sem ekki neitt²⁷. Þannig bendir þessi tímagreining til að í þessum aldurhópi hafi hlutfall þeirra sem hreyfa sig mikið eða mjög mikið heldur aukist undanfarin ár, en að sama skapi hefur hlutfall þeirra sem hreyfa sig lítið sem ekki neitt einnig hækkað.

Á mynd 35 má sjá hlutfall þeirra nemenda í 5., 6. og 7. bekk, sem segjast reyna á sig líkamlega þannig að þeir mæðist eða svitni og eru niðurstöður sýndar annars vegar fyrir þá sem segja slíkt eiga við 1 sinni til 3 sinnum í viku og hins vegar þá sem reyni á sig þannig að þeir mæðist eða svitni 4 sinnum í viku eða oftar. Ef byrjað er á því að skoða niðurstöður fyrir nemendur í 5. bekk má sjá að um 37% nemenda segja að þeir reyni þannig á sig líkamlega 1 sinni til 3 sinnum í viku og 37% segir slíkt eiga við 4 sinnum í viku eða oftar. Hlutfall sjöttubekkinga sem reyna á sig líkamlega 4 sinnum í viku eða oftar er ívið hærra, þar sem um 45% þeirra svara því til og ef lítið er til nemenda í 7. bekk á það við um rúmlega helming nemenda (53%). Strákar eru líklegri en stelpur til að reyna á sig líkamlega 4 sinnum í viku eða oftar og á það við um allar bekkjardeildirnar.

17 Álfgeir Logi Kristjánsson o.fl. 2006.

18 Álfgeir Logi Kristjánsson o.fl. 2008a.

19 Rúnar Vilhjálmsson og Þórólfur Þórlindsson 1992; Þórólfur Þórlindsson o.fl. 1998; Þórólfur Þórlindsson o.fl. 1994.

20 Þórólfur Þórlindsson o.fl. 1998; Þórólfur Þórlindsson og Jón Gunnar Bernburg 2006, Piko og Fitzpatrick 2004.

21 Inga Dóra Sigfúsdóttir o.fl. 2006.

22 Inga Dóra Sigfúsdóttir o.fl. 2006.

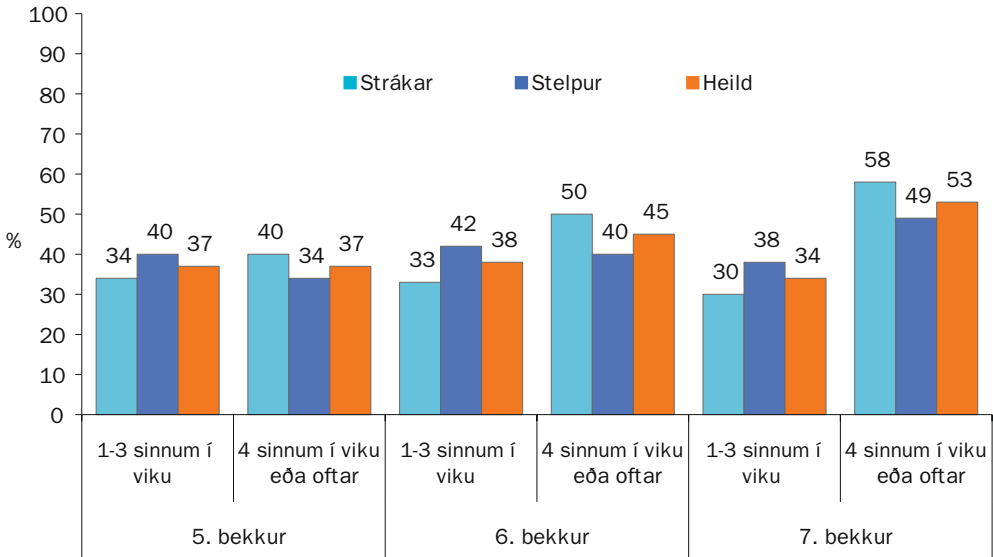
23 Allegrente, J.P., 2004.

24 Allegrente, 2004, Inga Dóra Sigfúsdóttir o.fl. 2006.

25 Sigfúsdóttir, I.D., Kristjánsson, A.L. and Allegrente, J.P. 2007; Álfgeir Logi Kristjánsson o.fl. 2008b; James, J.E., Kristjánsson, Á.L., og Sigfúsdóttir, I.D. (í prentun).

26 Allegrente, 2004.

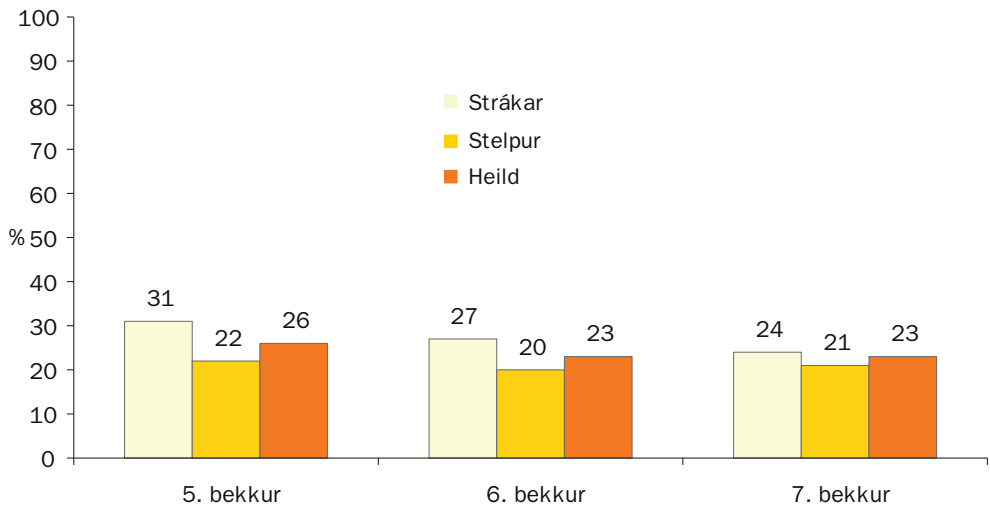
27 Sigríður Þóra Eidsdóttir o.fl. 2008.

Mynd 35. Hlutfall stelpna og stráka í 5., 6. og 7. bekk sem segjast reyna á sig líkamlega þannig að þau mæðist eða svitni, **1 sinni til 3 sinnum í viku og 4 sinnum í viku eða oftár**, árið 2011.

Á mynd 36 má sjá þá nemendur sem segja að þeir séu 3 sinnum í mánuði eða sjaldnar í íþróttum þ.m.t. dansi fyrir utan skuldutíma í skóla. Hlutfallið lækkar örflítið með hækkandi aldri nemenda. Þannig segja 26% nemenda

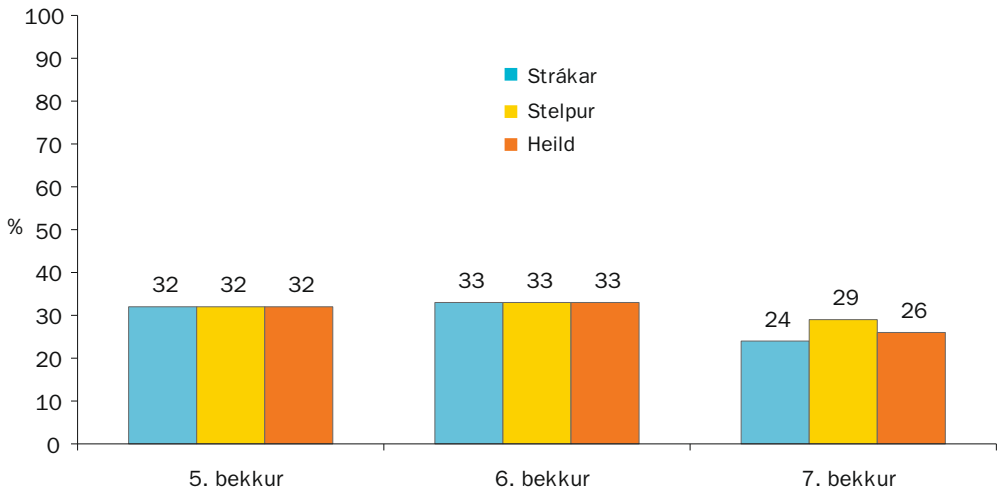
í 5. bekk að þeir taki 3 sinnum í mánuði eða sjaldnar þátt íþróttum eða dansi á meðan hlutfallið er um 23% meðal nemenda í 6. og 7. bekk.

Mynd 36. Hlutfall stelpna og stráka í 5., 6. og 7. bekk sem segjast vera 3 sinnum í mánuði eða sjaldnar í dansi eða íþróttum **fyrir utan leikfimi- og sundtíma í skólanum**, árið 2011.

Þegar litið er til þess hve oft nemendur segjast stunda íþróttir með íþróttafélagi (æfa eða keppa) má sjá (mynd 37) að ríflega þriðjungur nemenda í 5. og 6. bekk segjast stunda

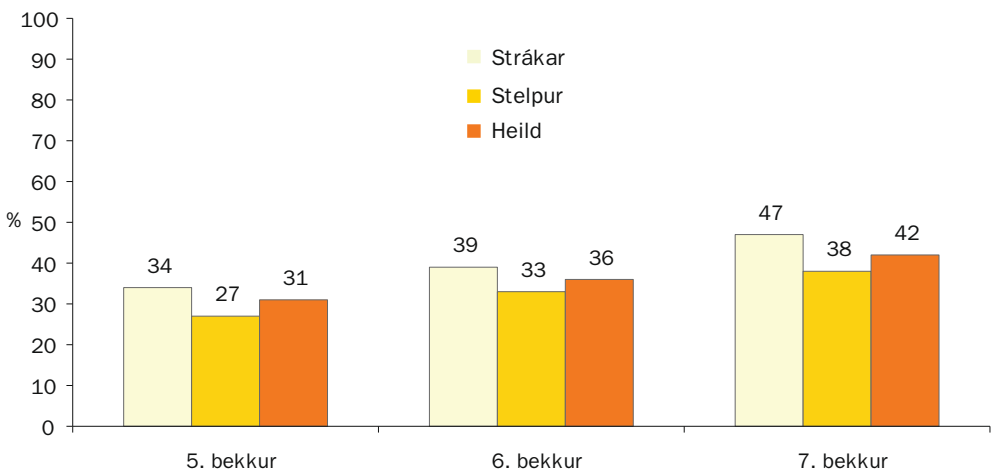
íþróttir 1 sinni til 3 sinnum í viku. Hlutfallið er lægra þegar litið er til sjöundubekkinga, eða sem nemur 26%. Lítil sem enginn munur kemur fram í íþróttaiðkun stráka og stelpna.

Mynd 37. Hlutfall stelpna og stráka í 5., 6. og 7. bekk sem segjast stunda íþróttir (æfa eða keppa) með íþróttafélagi **1 sinni til 3 sinnum í viku**, árið 2011.

Ef skoðað er hversu algengt er að nemendur stundi íþróttir með íþróttafélagi 4 sinnum í viku eða oftar kemur í ljós að 31% fimmtubekkinga stunda íþróttir með íþróttafélagi sem því nemur. Tæplega 40% nemenda í 6.

bekk svara því til og hlutfall nemenda í 7. bekk er 42%. Hér kemur einnig fram að strákar eru hlutfallslega líklegri en stelpur til að stunda íþróttir með íþróttafélagi 4 sinnum í viku eða oftar (mynd 38).

Mynd 38. Hlutfall stelpna og stráka í 5., 6. og 7. bekk sem segjast stunda íþróttir (æfa eða keppa) með íþróttafélagi **4 sinnum í viku eða oftar**, árið 2011.

Í töflu 3 má sjá hlutfall stráka og stelpna í 5., 6. og 7. bekk sem hætt hafa þátttöku í íþróttum og hversu miklu máli tilgreindir þættir skiptu þegar þau hættu þátttöku. Niðurstöður hér sýna að algengasta atriðið sem nem-

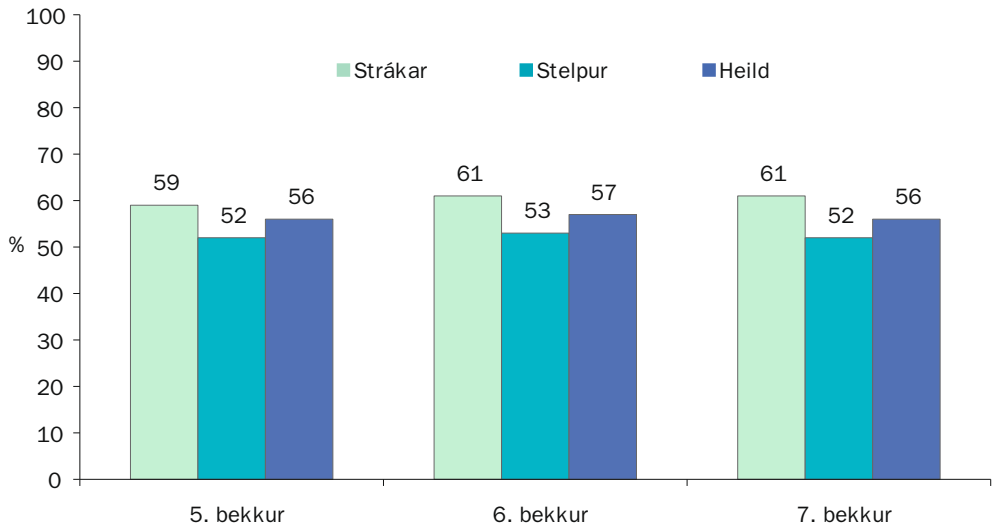
endur nefna er að þeir hafi misst áhugann. Virðist það óhæð kyni og aldri. Þannig nefna á bilinu 40,5% og allt upp í rúm 50% þeirra nemenda sem hætt hafa þátttöku í íþróttum að áhugaleysi hafi skipt mjög miklu máli.

Tafla 3. Hlutfall stráka og stelpna í 5., 6. og 7. bekk sem hafa hætt þátttöku í íþróttum sem segja að eftirfarandi atriði hafi skipt mjög eða frekar miklu máli þegar þau hættu þátttöku í íþróttum.

Skipti mjög miklu máli	5. bekkur		6. bekkur		7. bekkur	
	Strákar % (fjöldi)	Stelpur % (fjöldi)	Strákar % (fjöldi)	Stelpur % (fjöldi)	Strákar % (fjöldi)	Stelpur % (fjöldi)
Ég missti áhugann	40,5% (682)	43,7% (743)	40,6% (631)	46,8% (795)	46,2% (801)	52,1% (865)
Kostnaður (of dýrt)	25,5% (418)	29,7% (486)	20,3% (305)	25,1% (418)	16,3% (279)	23,4% (385)
Vinir mínir hættu	26,0% (425)	23,1% (376)	20,5% (309)	19,1% (319)	18,6% (318)	18,7% (309)
Tímaleysi	25,9% (421)	27,4% (440)	21,6% (325)	25,2% (418)	22,1% (377)	25,9% (425)
Mikil samkeppni	24,6% (397)	20,7% (330)	18,3% (274)	17,6% (289)	15,9% (270)	11,1% (181)

Á mynd 39 má sjá hlutfall þeirra nemenda sem aldrei taka þátt í tómsundastarfi í skólanum sínum. Athygli vekur hér hversu hátt hlutfallið er og segjast tæplega 60% allra nemenda í öllum bekkjardeildum að þeir taki

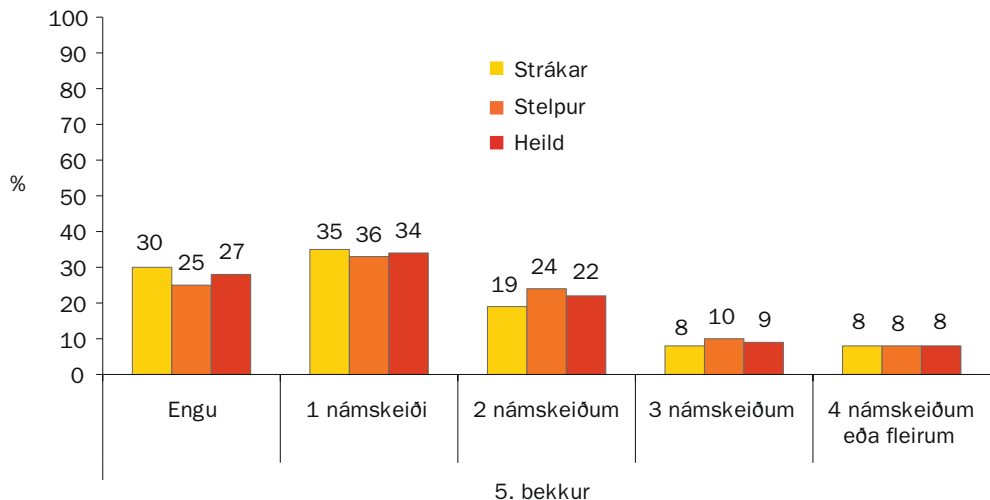
aldrei þátt í slíku starfi í skólanum sínum. Strákar virðast síður líklegir en stelpur til að taka þátt í tómsundastarfi í skólanum sínum en lítil sem enginn munur er á milli bekkja.

Mynd 39. Hlutfall stelpna og stráka í 5., 6. og 7. bekk sem segjast **aldrei** taka þátt í tómstundastarfi í skólanum sínum.

Í rannsókninni voru nemendur beðnir um að tilgreina í hve mörgum sumarnámskeiðum þeir tóku þátt síðastliðið sumar. Ef byrjað er að skoða niðurstöður fyrir nemendur í 5. bekk má sjá (mynd 40) að um 27% nemenda í 5. bekk (1007 nemendur) segjast ekki hafa tekið þátt í slíkum námskeiðum. Um 34%

(1249 nemendur) segjast hafa tekið þátt í einu námskeiði og 22% nemenda sótti 2 námskeið (788 nemendur). Hlutfallslega fáir sögðust hafa sótt 3 námskeið (9%, eða 342 nemendur) og um 8% nemenda (280 nemendur) tók þátt í 4 eða fleiri sumarnámskeiðum síðastliðið sumar.

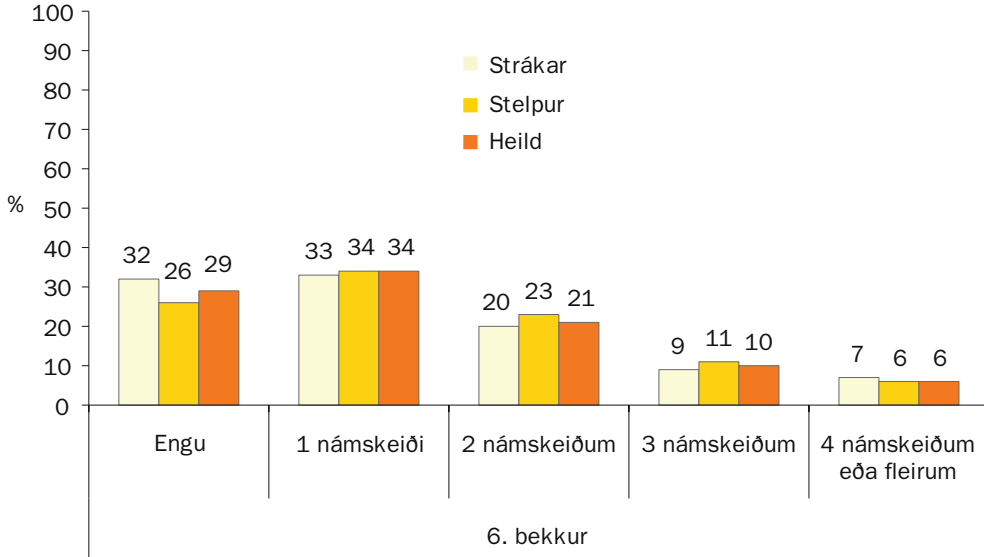

Mynd 40. Hversu mörgum sumarnámskeiðum tókst þú þátt í síðasta sumar (t.d. leikjanámskeiði, útivistar- eða íþróttanámskeiði eða öðrum sumarnámskeiðum). Hlutfall stelpna og stráka í 5. bekk.

Mjög svipaðar niðurstöður koma fram þegar litið er til sjöttubekkinga. Þannig tók um 30% þeirra (996 nemendur) ekki þátt í neinu námskeiði á meðan 34% (1164 nemendur) segjast hafa sótt eitt námskeið. Um 21%

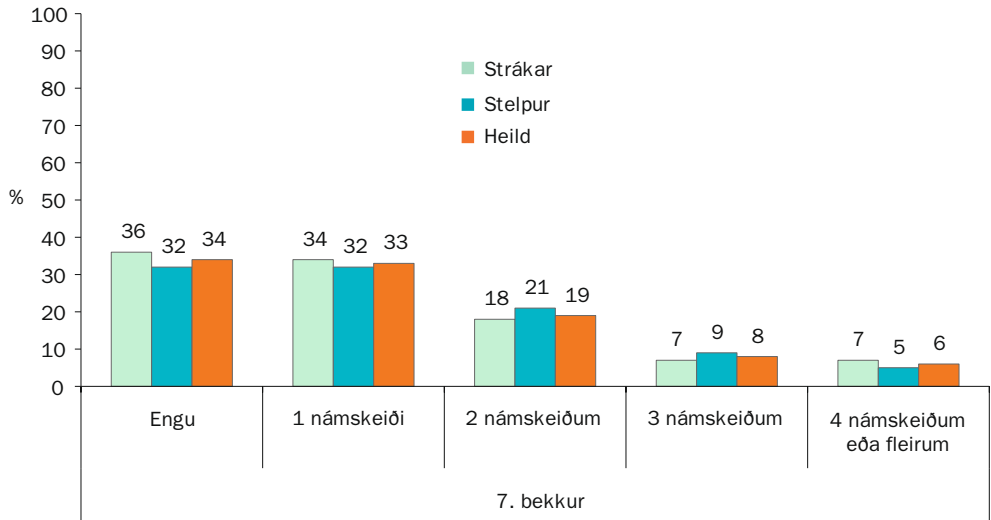
nemenda (741 nemendur) í 6. bekk tók þátt í tveimur námskeiðum. Um það bil 10% sjöttubekkinga (335 nemendur) sótti 3 námskeið og 6% (221 nemandi) sóttu 4 námskeið eða fleiri (mynd 41).

Mynd 41. Hversu mörgum sumarnámskeiðum tókst þú þátt í síðasta sumar (t.d. leikjanámskeiði, útivistar- eða íþróttanámskeiði eða öðrum sumarnámskeiðum). Hlutfall stelpna og stráka í 6. bekk.

Hvað sjöundubekkinga varðar þá er hlutfallið hæst þegar litið er á hlutfall þeirra sem tóku ekki þátt í neinu námskeiði síðastliðið sumar (34% eða 1207 nemendur) og rétt ríflega þriðjungur segist hafa sótt eitt námskeið (1176 nemendur). Um 19% nemenda

í 7. bekk tóku þátt í 2 námskeiðum (677 nemendur) á meðan 8% þeirra (281 nemendur) sóttu 3 námskeið. Loks sóttu um 6% nemenda í 7. bekk fjögur námskeið eða fleiri (212 nemendur) (mynd 42).

Mynd 42. Hversu mörgum sumarnámskeiðum tókst þú þátt í síðasta sumar (t.d. leikjána-skeiði, útvistar- eða íþróttanámskeiði eða öðrum sumarnámskeiðum). Hlutfall stelpna og stráka í 7. bekk.

Nemendur voru beðnir um að svara hversu oft þeir stunduðu tilgreindar íþróttir. Í töflu 4 má sjá hlutfall þeirra sem segjast taka þátt í þessum íþróttum einu sinni í viku eða oftar. Eins og sjá má af töflunni þá er algengast að nemendur stundi fótbolta einu sinni í viku

eða oftar. Þannig segist rúmlega helmingur stráka og rúmlega þriðjungur stelpna að þau stundi fótbolta sem því nemur. Þá virðist nokkuð hátt hlutfall nemenda stunda handbolta og sund og fylgja göngur eða hlaup þar í kjölfarið.

Tafla 4. Hlutfall stráka og stelpna í 5., 6. og 7. bekk sem segjast stunda tiltekna íþrótt *einu sinni í viku eða oftar*.

Stundar þú...	5. bekkur		6. bekkur		7. bekkur	
	Strákar % (fjöldi)	Stelpur % (fjöldi)	Strákar % (fjöldi)	Stelpur % (fjöldi)	Strákar % (fjöldi)	Stelpur % (fjöldi)
Handbolta	25,3% (405)	14,7% (229)	28,0% (415)	16,1% (255)	21,4% (354)	13,8% (224)
Fótbolta	55,9% (937)	31,8% (513)	57,8% (895)	33,1% (532)	51,3% (873)	31,2% (513)
Körfubolta	15,4% (240)	9,2% (141)	18,3% (265)	10,0% (156)	21,5% (352)	806% (140)
Fimleika	7,3% (112)	22,8% (363)	5,9% (84)	20,5% (328)	6,1% (99)	16,2% (265)
Frjálssar íþróttir	10,4% (158)	11,4% (173)	8,5% (121)	10,5% (163)	11,2% (182)	11,6% (187)
Tennis, badminton, borðtennis eða veggtennis	10,8% (165)	4,6% (70)	11,9% (170)	6,0% (93)	14,4% (234)	7,4% (119)
Sjálfsvarnariþróttir	13,4% (206)	4,8% (73)	10,9% (158)	3,7% (57)	11,9% (195)	3,5% (56)
Göngur eða hlaup	23,7% (367)	21,9% (339)	25,4% (369)	29,7% (470)	30,0% (493)	39,3% (639)
Sund	24,3% (377)	25,9% (400)	25,2% (361)	32,4% (513)	29,6% (481)	37,7% (614)
Skiði, snjóbretti eða skauta	12,9% (204)	11,6% (180)	12,7% (185)	12,2% (191)	13,6% (224)	9,5% (155)

Ef litið er til þátttöku nemenda í öðru tómsundastarfi má sjá (tafla 5) að af þessum fyrirfram tilgreindu félags- og tómsundastörfum er algengast að nemendur í 5., 6. og 7. bekk taki þátt í félags- og tómsundastarfi í félagsmiðstöð. Þannig segjast um 9% stráka og stelpna í 5. bekk taka þátt í slíku einu

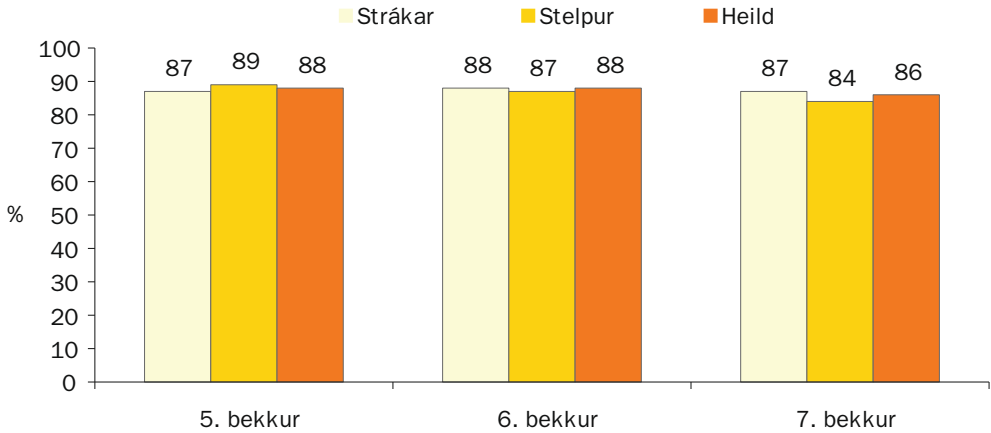
sinni í viku eða oftar. Um 12% nemenda í 6. bekk tekur þátt í starfi félagsmiðstöðva einu sinni í viku eða oftar og rúmlega 17% stráka og tæp 19% stelpna í 7. bekk. Þátttaka stelpna í dansi er töluverð og segist um eða yfir 25% stelpna taka þátt í dansi einu sinni í viku eða oftar.

Tafla 5. Stundar þú eitthvað af eftirtöldu? Hlutfall stráka og stelpna í 5., 6. og 7. bekk sem segjast stunda slíkt *einu sinni í viku eða oftar*.

Stundar þú...	5. bekkur		6. bekkur		7. bekkur	
	Strákar % (fjöldi)	Stelpur % (fjöldi)	Strákar % (fjöldi)	Stelpur % (fjöldi)	Strákar % (fjöldi)	Stelpur % (fjöldi)
Félags- og tómstunda- starf í félagsmiðstöð	9,4% (166)	8,5% (147)	12,4% (200)	11,7% (201)	17,1% (304)	18,9% (321)
Dans	5,8% (102)	24,5% (428)	6,8% (109)	26,5% (458)	4,5% (80)	28,0% (475)
Skátastarf	5,7% (99)	6,3% (108)	4,3% (68)	6,3% (109)	4,6% (82)	5,0% (84)
Hestamennsku	3,8% (66)	8,6% (150)	4,5% (71)	9,1% (158)	4,7% (84)	9,7% (166)
Skák	4,1% (72)	1,8% (30)	4,3% (68)	1,6% (28)	4,5% (80)	1,2% (20)
K.F.U.M eða K.F.U.K	3,2% (55)	6,2% (107)	2,9% (46)	5,3% (91)	2,0% (35)	5,3% (90)
Ert með vinum þínum þar sem enginn fullorðinn er á staðnum	34,0% (606)	31,3% (554)	43,0% (699)	40,2% (707)	54,2% (971)	53,5% (916)
Ferð á íþróttaviðburði	17,1% (298)	11,7% (202)	18,0% (289)	12,1% (208)	18,6% (328)	14,1% (240)
Ferð í bíó	4% (71)	2% (35)	3,1% (50)	2,9% (51)	5% (89)	3% (51)
Ferð í sund utan skólatíma	15,9% (277)	21,8% (383)	16,9% (271)	25% (438)	16,6% (296)	19,8% (339)
Ferð á leiksýningar	1,6% (28)	0,7% (13)	1,1% (17)	1,2% (22)	1,2% (21)	0,8% (13)
Ferð á bókasafn	8,4% (149)	11,1% (197)	6,1% (98)	10,5% (185)	5,5% (98)	10,4% (179)
Ferð á klassíska tónleika	0,9% (16)	0,6% (11)	0,6% (10)	0,5% (9)	1,0% (18)	0,7% (12)
Ferð á söfn eða listsýningar	2,0% (35)	1,2% (22)	1,5% (24)	1,2% (22)	1,5% (27)	0,9% (15)

Ef litið er til þess hvernig nemendum líkar við starfsmenn íþróttafélagsins, má sjá (mynd 43) að mikill meirihluti nemenda segir að þeim líki frekar eða mjög vel við þá starfsmenn. Hlutfallið er eins hjá strákum og stelp-

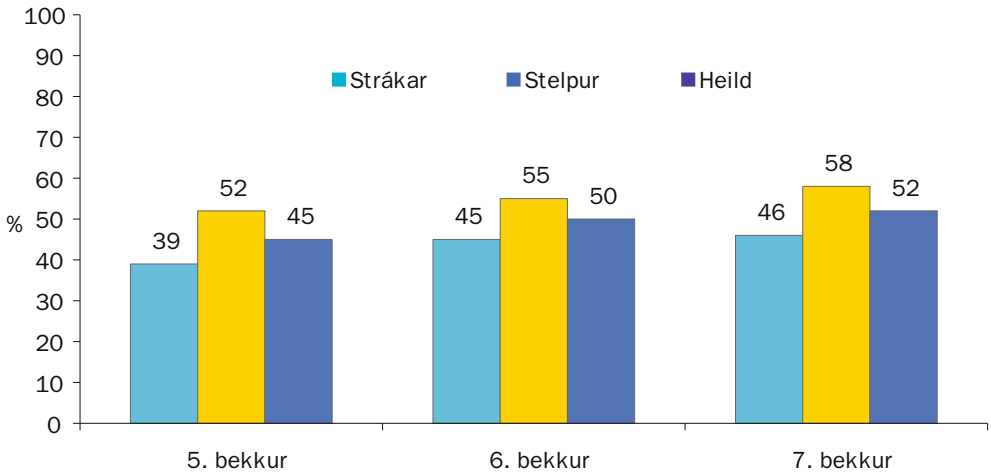
um og afar áþekkt milli bekkjardeilda. Þannig segja á bilinu 86-88% nemenda að þeim líki frekar eða mjög vel við starfsmenn íþróttafélagsins.

Mynd 43. Hlutfall stelpna og stráka í 5., 6. og 7. bekk sem segja að þeim líki frekar eða mjög vel við starfsmenn íþróttafélagsins.

Að sama skapi segir meirihluti nemenda að þeim líki frekar eða mjög vel við þá starfsmenn sem eru með þeim í öðru frístundastarfi. Hér kemur þó fram ákveðinn munur á milli

stelpna annars vegar og stráka hins vegar. Þannig eru stelpur hlutfallslega líklegri en strákar til að segja að sér líki vel við þá starfsmenn (mynd 44).

Mynd 44. Hlutfall stelpna og stráka í 5., 6. og 7. bekk sem segja að þeim líki **alltaf eða oft** vel við **starfsmenn sem eru með þeim í öðru frístundastarfi** (t.d. í námskeiðum í skólanum, félagsmiðstöðvum eða annars staðar).

Nemendur voru inntir eftir því hvort þeir stunduðu tónlistar- eða söngnám í vetur. Í töflu 6 má sjá að um og yfir 30% nemenda í 5., 6. og 7. bekk stundar slíkt nám sem

nemur 1 sinni til 3 sinnum í viku. Af töflunni má einnig lesa að stelpur eru hlutfallslega líklegri en strákar til að stunda nám í tónlist eða söng.

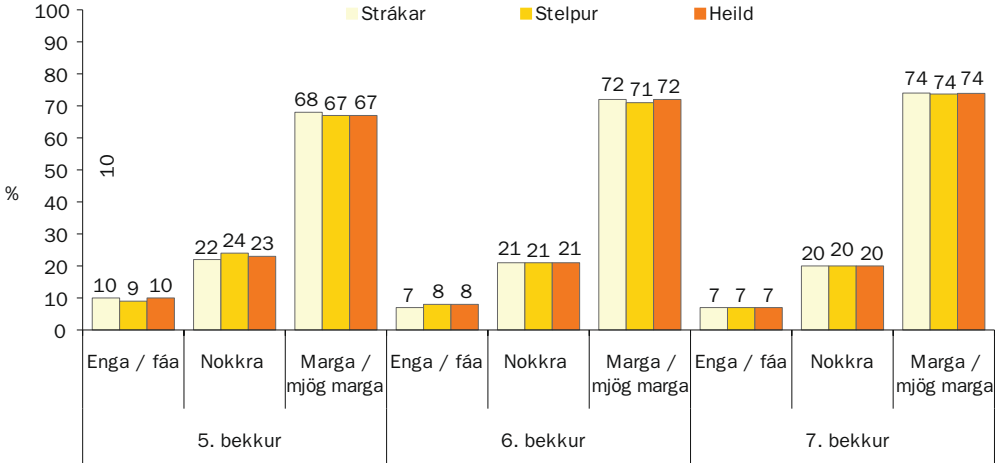
Tafla 6. Stundar þú tónlistarnám eða söngnám í vetur? Hlutfall stráka og stelpna í 5., 6. og 7. bekk.

Bekkur	Svarmöguleikar	Strákar % (fjöldi)	Stelpur % (fjöldi)	Heild % (fjöldi)
5. bekkur	Aldrei eða sjaldnar en 1 sinni í mánuði	72,4% (1328)	53,3% (973)	62,9% (2301)
	1-3 sinnum í mánuði	3,0% (55)	3,9% (71)	3,4% (126)
	1-3 sinnum í viku	22,3% (408)	40,2% (734)	31,2% (1142)
	4 sinnum í viku eða oftár	2,3% (42)	2,6% (48)	2,5% (90)
6. bekkur	Aldrei eða sjaldnar en 1 sinni í mánuði	71,7% (1200)	56,3% (1004)	63,8% (2204)
	1-3 sinnum í mánuði	2,5% (42)	2,7% (48)	2,6% (90)
	1-3 sinnum í viku	22,2% (372)	37,6% (670)	30,1% (1042)
	4 sinnum í viku eða oftár	3,5% (59)	3,5% (62)	3,5% (121)
7. bekkur	Aldrei eða sjaldnar en 1 sinni í mánuði	73,0% (1330)	60,1% (1046)	66,7% (2376)
	1-3 sinnum í mánuði	1,5% (27)	1,9% (33)	1,7% (60)
	1-3 sinnum í viku	22,7% (413)	32,9% (573)	27,7% (986)
	4 sinnum í viku eða oftár	2,9% (52)	5,0% (87)	3,9% (139)

Vinir

Þegar skoðað er hversu vinamargir nemendur í 5., 6. og 7. bekk grunnskóla landsins segjast vera má sjá (mynd 45) að meirihluti þeirra segist eiga marga eða mjög marga vini. Hlutfallið eykst jafnframt lítið eitt eftir því sem nemendur verða eldri. Þannig segjast um 67% fimmtubekkinga að þeir eigi marga eða

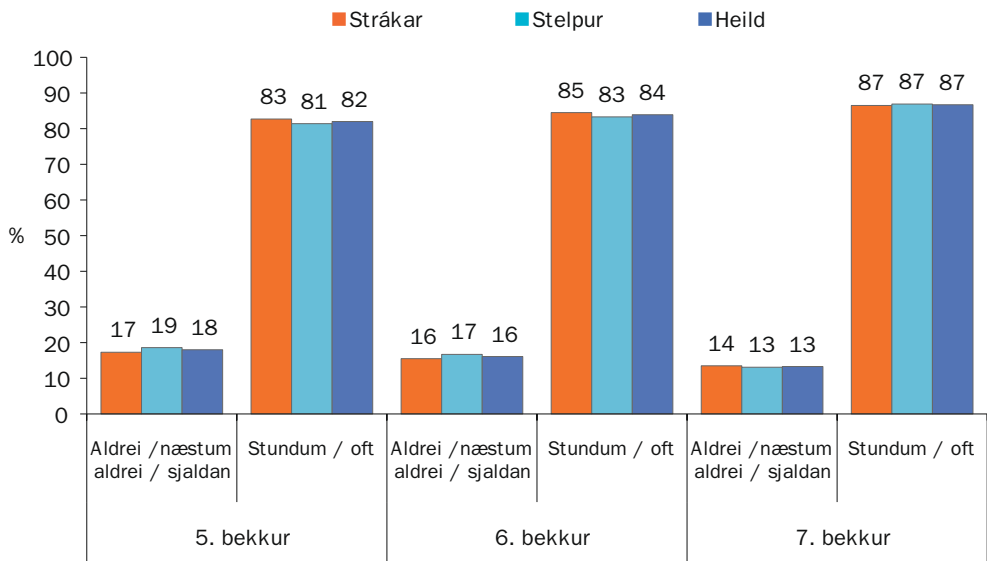
mjög marga vini á meðan 72% nemenda í 6. bekk svarar því til og 74% sjöundubekkinga. Athygli vekur að hér kemur fram nær enginn á milli stráka og stelpna. Það er þó vert að taka fram að á bilinu 7-10% nemenda í 5.-7. bekk segja að þeir eigi fáa eða enga vini. Nánar tiltekið segjast um 350 nemendur í 5. bekk eiga enga eða fáa vini, um 260 í 6. bekk og um 230 í 7. bekk.

Mynd 45. Hversu marga vini eða vinkonur áttu í skólanum? Hlutfall stráka og stelpna í 5., 6. og 7. bekk.

Þegar nemendur eru inntir eftir því hversu oft þeir séu með vinum eða vinkonum sínum eftir skóla eða um helgar má sjá (mynd 46) að á bilinu 82-87% allra nemenda segist vera stundum eða oft með vinum sínum á þeim

tíma. Þá svara um 18% nemenda í 5. bekk, 16% í 6. bekk og 13% nemenda í 7. bekk að þeir séu sjaldan, næstum aldrei eða aldrei með vinum sínum eftir skóla eða um helgar.

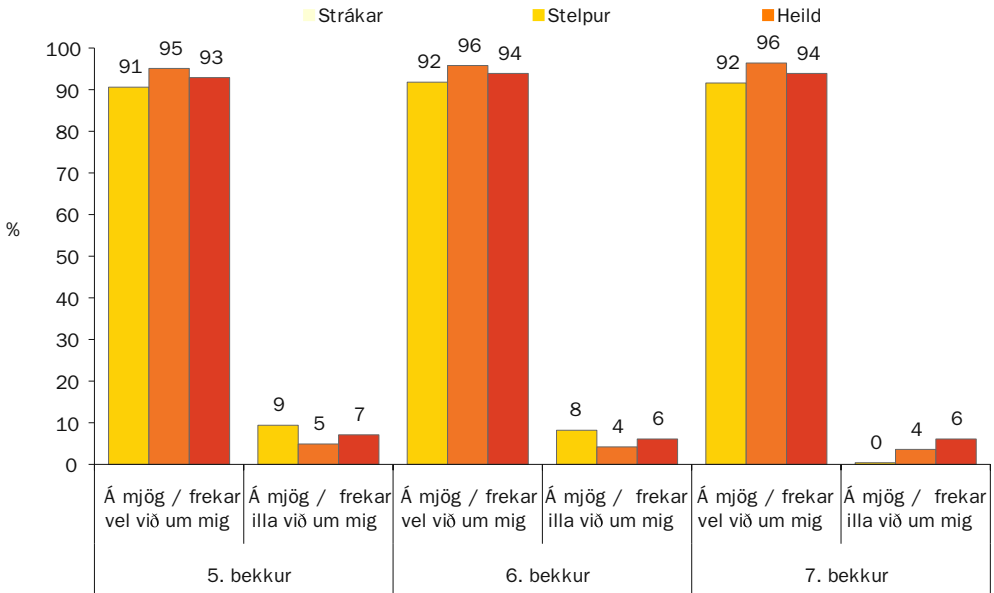

Mynd 46. Hversu oft ert þú með vinum eða vinkonum þínum eftir skóla eða um helgar? Hlutfall stráka og stelpna í 5., 6. og 7. bekk.

Ef lítið er til þess hvort foreldrar þekki vini eða vinkonur barna sinna kemur í ljós að slíkt á mjög eða frekar vel við um mikinn meirihluta nemendanna (mynd 47). Þannig segja 95% stelpna og 91% stráka í 5. bekk

að það eigi mjög eða frekar vel við um þau að foreldrar þeirra þekki vini /vinkonur þeirra. Um 96% stelpna og 92% stráka í 6. bekk segir slíkt eiga við um þau og 96% stelpna og 92% stráka í 7. bekk svarar því til.

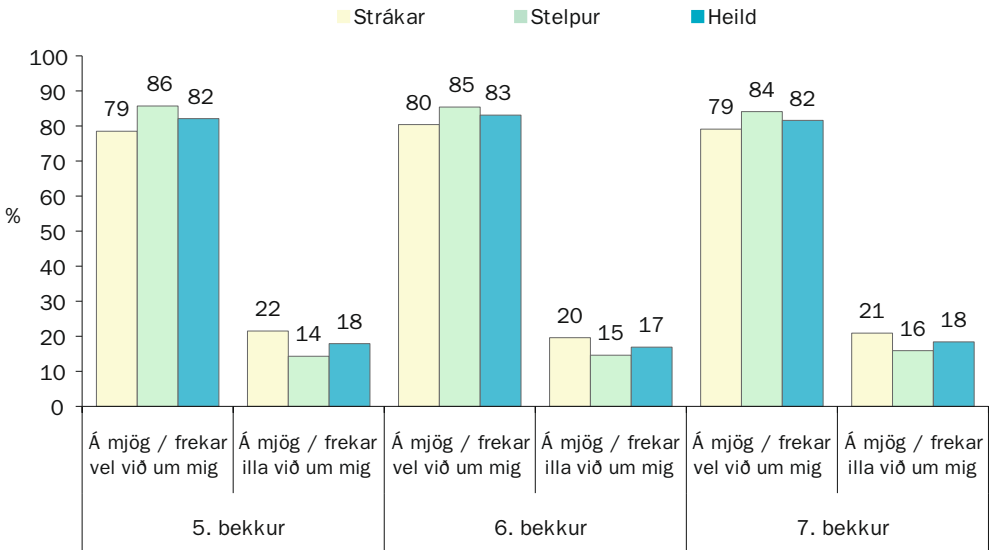

Mynd 47. Foreldrar mínir þekja vini/vinkonur mína(r). Hlutfall stráka og stelpna í 5., 6. og 7. bekk.

Mikill meirihluti nemenda er einnig á því að foreldrar þeirra þekki foreldra vina og vinkvenna sinna (mynd 48). Þó segja um 18% nemenda í 5. bekk, 17% í 6. bekk og 18%

nemenda í 7. bekk að það eigi mjög eða frekar illa við um þau að foreldrar þeirra þekki foreldra vina eða vinkvenna sinna.

Mynd 48. Foreldrar mínir þekja foreldra vina/vinkvenna minna. Hlutfall stráka og stelpna í 5., 6. og 7. bekk.

Stríðni

Í eftirfarandi kafla eru settar fram niðurstöður spurninga er lúta að stríðni og einelti meðal nemenda í 5., 6. og 7. bekk. Þegar litið er til þess hversu algengt það er að nemendur segi að þeir hafi sjálfir tekið þátt í að stríða öðrum má sjá að hlutfallslega fáir nemendur segja

að þeir hafi tekið þátt með nokkrum öðrum krökkum að stríða einum krakka (tafla 7). Mikill meirihluti nemenda segir að þeir hafi aldrei tekið þátt í slíku og á það við um allar bekkjardeildir. Hér kemur þó fram talsverður kynjamunur þar sem strákar eru líklegri til að hafa tekið þátt í slíku.

Tafla 7. Hversu oft hefur þetta gerst hjá þér í vetur? Þú varst með nokkrum krökkum að stríða einum krakka. Hlutfall nemenda í 5., 6. og 7. bekk, greint eftir kyni.

Bekkur	Svarmöguleikar	Strákar % (fjöldi)	Stelpur % (fjöldi)	Heild % (fjöldi)
5. bekkur	Aldrei	73,7% (1344)	90,2% (1646)	81,9% (2990)
	Næstum aldrei	18,7% (341)	7,3% (134)	13,0% (475)
	Sjaldan	5,2% (95)	1,6% (30)	3,4% (125)
	Stundum	1,9% (34)	0,5% (10)	1,2% (44)
	Oft	0,5% (10)	0,3% (5)	1,2% (44)
6. bekkur	Aldrei	72,8% (1213)	88,8% (1594)	81,1% (2807)
	Næstum aldrei	18,8% (314)	9,1% (163)	13,8% (477)
	Sjaldan	5,9% (98)	1,4% (25)	3,6% (123)
	Stundum	2,0% (33)	0,6% (11)	1,3% (44)
	Oft	0,5% (9)	0,1% (2)	0,3% (11)
7. bekkur	Aldrei	73,8% (1342)	89,8% (1565)	81,6% (2907)
	Næstum aldrei	18,9% (343)	8,2% (143)	13,6% (486)
	Sjaldan	4,9% (89)	1,6% (28)	3,3% (117)
	Stundum	2,0% (36)	0,2% (4)	1,1% (40)
	Oft	0,4% (8)	0,2% (3)	0,3% (11)

Að sama skapi segist mikill meirihluti nemenda aldrei hafa verið með nokkrum krökkum að meiða einn krakka (tafla 8). Sem fyrr er það þó líklegra að strákar hafi einhvern tíma tekið þátt í slíku.

Þá er það sjaldgæft að nemendur hafi síðastliðinn vetur verið með nokkrum krökkum í því að ráðast á annan hóp (tafla 9). Mikill

meirihluti nemenda í öllum bekkjardeildum segist þó aldrei hafa tekið þátt í slíku. Svipað mynstur kemur einnig fram þegar niðurstöður eru skoðaðar fyrir spurninguna – hversu oft hefur það gerst í vetur að þú varst með mörgum krökkum sem skildu einn krakka útundan (tafla 10). Þannig segjast um 87-88% nemenda aldrei hafa tekið þátt í slíku athæfi.

Tafla 8. Hversu oft hefur þetta gerst hjá þér í vetur? Þú varst með nokkrum krökkum að meiða einn krakka. Hlutfall nemenda í 5., 6. og 7. bekk, greint eftir kyni.

Bekkur	Svarmöguleikar	Strákar % (fjöldi)	Stelpur % (fjöldi)	Heild % (fjöldi)
5. bekkur	Aldrei	89,4% (1612)	97,3% (1758)	93,4% (3370)
	Næstum aldrei	7,4% (134)	1,7% (31)	4,6% (165)
	Sjaldan	2,2% (40)	0,4% (7)	1,3% (47)
	Stundum	0,7% (12)	0,4% (7)	0,5% (19)
	Oft	0,3% (5)	0,2% (4)	0,2% (9)
6. bekkur	Aldrei	89,8% (1488)	97,9% (1760)	94,0% (3248)
	Næstum aldrei	8,0% (132)	1,8% (32)	4,7% (164)
	Sjaldan	1,4% (23)	0,2% (3)	0,8% (26)
	Stundum	0,4% (6)	0,1% (1)	0,2% (7)
	Oft	0,5% (8)	0,1% (1)	0,3% (9)
7. bekkur	Aldrei	90,6% (1646)	97,9% (1706)	94,2% (3352)
	Næstum aldrei	6,5% (118)	1,4% (24)	4,0% (142)
	Sjaldan	1,9% (35)	0,4% (7)	1,2% (42)
	Stundum	0,7% (12)	0,1% (2)	0,4% (14)
	Oft	0,3% (5)	0,2% (4)	0,3% (9)

Tafla 9. Hversu oft hefur þetta gerst hjá þér í vetur? Þú varst með nokkrum krökkum sem réðust á annan hóp. Hlutfall nemenda í 5., 6. og 7. bekk, greint eftir kyni.

Bekkur	Svarmöguleikar	Strákar % (fjöldi)	Stelpur % (fjöldi)	Heild % (fjöldi)
5. bekkur	Aldrei	77,6% (1398)	94,2% (1694)	85,9% (3092)
	Næstum aldrei	13,3% (240)	4,5% (81)	8,9% (321)
	Sjaldan	4,8% (86)	0,7% (12)	2,7% (98)
	Stundum	3,3% (60)	0,4% (8)	1,9% (68)
	Oft	1,0% (18)	0,2% (3)	0,6% (21)
6. bekkur	Aldrei	79,1% (1308)	93,4% (1671)	86,5% (2979)
	Næstum aldrei	12,1% (200)	5,4% (96)	8,6% (296)
	Sjaldan	4,8% (79)	1,0% (18)	2,8% (97)
	Stundum	2,7% (45)	0,2% (4)	1,4% (49)
	Oft	1,3 % (21)	0,1% (1)	0,6% (22)
7. bekkur	Aldrei	81,1% (1475)	95,2% (1659)	88,0% (3134)
	Næstum aldrei	10,7% (194)	3,7% (64)	7,2% (258)
	Sjaldan	4,3% (78)	0,7% (12)	2,5% (90)
	Stundum	2,9% (53)	0,2% (4)	1,6% (57)
	Oft	1,0% (18)	0,2% (3)	0,6% (21)

Tafla 10. Hversu oft hefur þetta gerst hjá þér í vetur? Þú varst með mörgum krökkum sem skildu einn krakka útundan. Hlutfall nemenda í 5., 6. og 7. bekk, greint eftir kyni.

Bekkur	Svarmöguleikar	Strákar % (fjöldi)	Stelpur % (fjöldi)	Heild % (fjöldi)
5. bekkur	Aldrei	86,0% (1548)	90,8% (1642)	88,4% (3190)
	Næstum aldrei	9,2% (165)	6,9% (124)	8,0% (289)
	Sjaldan	3,2% (57)	1,1% (19)	2,1% (76)
	Stundum	1,3% (24)	0,9% (17)	1,1% (41)
	Oft	0,4% (7)	0,4% (7)	0,4% (14)
6. bekkur	Aldrei	85,2% (1410)	89,2% (1596)	87,3% (3006)
	Næstum aldrei	11,1% (184)	8,6% (154)	9,8% (338)
	Sjaldan	2,0% (33)	1,8% (33)	1,9% (66)
	Stundum	1,1% (18)	0,3% (5)	0,7% (23)
	Oft	0,5% (9)	0,1% (2)	0,3% (11)
7. bekkur	Aldrei	85,1% (1547)	90,3% (1571)	87,7% (3118)
	Næstum aldrei	10,8% (197)	7,5% (131)	9,2% (328)
	Sjaldan	2,3% (41)	1,5% (26)	1,9% (67)
	Stundum	1,2% (21)	0,4% (7)	0,8% (28)
	Oft	0,6% (11)	0,3% (5)	0,4% (16)

Í töflum 11 til 14 má sjá hversu algengt það er að nemendur hafi sjálfir orðið fyrir stríðni af einhverju tagi. Í ljós kemur að meirihluti nemenda hafði ekki upplifað stríðni af hálfu nokkurra krakka (tafla 11). Þannig segjast um 70% nemenda í 5. bekk, 74% í 6. bekk og 79% nemenda í 7. bekk að slíkt hafi aldrei gerst hjá þeim í vetur. Engu að síður sýna þessar sömu niðurstöður að 111 fimmtubekkingar, 50 sjöttubekkingar og 51 sjöundubekkingar hafi upplifað slíkt oft.

Þegar litið er til annarra þátta (töflur 12 til 14) má sjá að svipað hlutfall nemenda segist aldrei hafa upplifað þá þætti sem spurt er um, en engu að síður er ákveðinn fjöldi nemenda sem þarf oft að glíma við stríðni af einhverjum toga. Niðurstöður sýna einnig að slíkt er hlutfallslega algengara meðal nemenda í 5. bekk í samanburði við aðrar bekkjardeildir.

Tafla 11. Hversu oft hefur þetta gerst hjá þér i vetur? Nokkrir krakkar stríddu þér einni/einum. Hlutfall nemenda í 5., 6. og 7. bekk, greint eftir kyni.

Bekkur	Svarmöguleikar	Strákar % (fjöldi)	Stelpur % (fjöldi)	Heild % (fjöldi)
5. bekkur	Aldrei	63,5% (1150)	71,9% (1305)	67,7% (2455)
	Næstum aldrei	18,7% (339)	14,5% (263)	16,6% (602)
	Sjaldan	8,0% (145)	6,2% (113)	7,1% (258)
	Stundum	5,8% (105)	5,3% (97)	5,6% (202)
	Oft	4,0% (73)	2,1% (38)	3,1% (111)
6. bekkur	Aldrei	71,2% (1399)	76,1% (1362)	73,8% (2543)
	Næstum aldrei	15,9% (264)	12,3% (220)	14,0% (484)
	Sjaldan	5,7% (95)	6,6% (118)	6,2% (213)
	Stundum	5,2% (86)	4,0% (72)	4,6% (158)
	Oft	2,0% (33)	1,0% (17)	1,5% (50)
7. bekkur	Aldrei	77,2% (1399)	80,7% (1405)	78,9% (2804)
	Næstum aldrei	12,8% (232)	11,3% (196)	12,0% (428)
	Sjaldan	5,4% (98)	3,3% (58)	4,4% (156)
	Stundum	3,2% (58)	3,2% (56)	3,2% (114)
	Oft	1,4% (26)	1,4% (25)	1,4% (51)

Tafla 12. Hversu oft hefur þetta gerst hjá þér í vetur? *Nokkrir krakkar réðust á þig eina/einn og meiddu þig.* Hlutfall nemenda í 5., 6. og 7. bekk, greint eftir kyni.

Bekkur	Svarmöguleikar	Strákar % (fjöldi)	Stelpur % (fjöldi)	Heild % (fjöldi)
5. bekkur	Aldrei	74,7% (1344)	88,8% (1597)	81,8% (2941)
	Næstum aldrei	13,2% (238)	6,6% (119)	9,9% (357)
	Sjaldan	6,4% (115)	2,8% (50)	4,6% (165)
	Stundum	3,6% (65)	0,9% (17)	2,3% (82)
	Oft	2,0% (36)	0,8% (15)	1,4% (51)
6. bekkur	Aldrei	82,6% (1360)	91,5% (1641)	87,2% (3001)
	Næstum aldrei	10,3% (169)	5,2% (94)	7,6% (263)
	Sjaldan	4,3% (70)	2,0% (36)	3,1% (106)
	Stundum	1,8% (29)	1,1% (19)	1,4% (48)
	Oft	1,2% (19)	0,2% (3)	0,6% (22)
7. bekkur	Aldrei	87,0% (1580)	94,4% (1642)	90,6% (3222)
	Næstum aldrei	7,4% (144)	3,3% (57)	5,7% (201)
	Sjaldan	3,1% (56)	1,2% (20)	2,1% (76)
	Stundum	1,2% (22)	0,5% (9)	0,9% (31)
	Oft	0,8% (15)	0,6% (11)	0,7% (26)

Tafla 13. Hversu oft hefur þetta gerst hjá þér í vetur? *Nokkrir krakkar réðust á hóp sem þú varst með.* Hlutfall nemenda í 5., 6. og 7. bekk, greint eftir kyni.

Bekkur	Svarmöguleikar	Strákar % (fjöldi)	Stelpur % (fjöldi)	Heild % (fjöldi)
5. bekkur	Aldrei	73,4% (1319)	85,2% (1530)	79,3% (2849)
	Næstum aldrei	14,0% (252)	9,7% (175)	11,9% (427)
	Sjaldan	6,6% (119)	2,6% (46)	4,6% (165)
	Stundum	4,1% (73)	1,8% (32)	2,9% (105)
	Oft	1,9% (34)	0,7% (13)	1,3% (47)
6. bekkur	Aldrei	78,0% (1287)	86,8% (1548)	82,6% (2835)
	Næstum aldrei	12,1% (199)	8,1% (145)	10,0% (344)
	Sjaldan	5,6% (93)	2,9% (51)	4,2% (144)
	Stundum	2,7% (45)	1,7% (31)	2,2% (76)
	Oft	1,6% (26)	0,4% (8)	1,0% (34)
7. bekkur	Aldrei	85,7 % (1551)	92,4% (1607)	89,0% (3158)
	Næstum aldrei	9,5% (171)	5,2% (91)	7,4% (262)
	Sjaldan	2,8% (50)	1,4% (25)	2,1% (75)
	Stundum	1,0% (18)	0,6% (11)	0,8% (29)
	Oft	1,1% (19)	0,3% (5)	0,7% (24)

Tafla 14. Hversu oft hefur þetta gerst hjá þér í vetur? *Margir krakkar skildu þig eftir útundan.* Hlutfall nemenda í 5., 6. og 7. bekk, greint eftir kyni.

Bekkur	Svarmöguleikar	Strákar % (fjöldi)	Stelpur % (fjöldi)	Heild % (fjöldi)
5. bekkur	Aldrei	75,0% (1349)	73,5% (1320)	74,2% (2669)
	Næstum aldrei	13,7% (246)	15,1% (272)	14,4% (518)
	Sjaldan	4,9% (88)	4,6% (82)	4,7% (170)
	Stundum	2,9% (53)	3,7% (67)	3,3% (120)
	Oft	3,4% (62)	3,1% (56)	3,3% (118)
6. bekkur	Aldrei	80,6% (1327)	76,8% (1370)	78,6% (2697)
	Næstum aldrei	11,8% (195)	13,0% (232)	12,4% (427)
	Sjaldan	3,2% (53)	4,5% (81)	3,9% (134)
	Stundum	2,3% (38)	3,3% (58)	2,8% (96)
	Oft	2,0% (33)	2,4% (43)	2,2% (76)
7. bekkur	Aldrei	85,7% (1547)	83,1% (1443)	84,4% (2990)
	Næstum aldrei	7,9% (143)	9,8% (171)	8,9% (314)
	Sjaldan	3,0% (55)	2,5% (43)	2,8% (98)
	Stundum	1,7% (30)	2,5% (43)	2,1% (73)
	Oft	1,7% (30)	2,1% (37)	1,9% (67)

Í þessu sambandi er fróðlegt að skoða hvar þeim nemendum sem verða fyrir stríðni er helst strítt. Í töflu 15 hafa allir svarmöguleikar verið settir fram og niðurstöður greindar eftir bekkjardeildum og kyni. Hér veur óneitan-

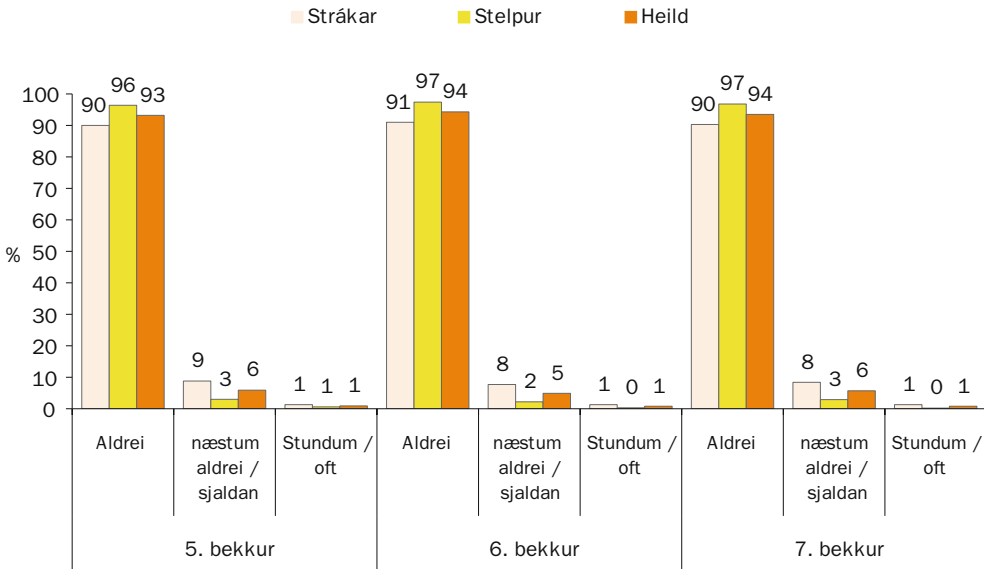
lega athygli hversu hátt hlutfall (fjöldi) nemenda segir að þeim sé strítt á skólalóðinni og jafnframt er hlutfallið nokkuð hátt þegar litið er til stríðni á göngum skólans.

Tafla 15. Svör nemenda í 5., 6. og 7. bekk við spurningunni: á hvaða stöðum er þér helst strítt? (Stundum eða oft)

Ef strítt, þá hvar.	5. bekkur		6. bekkur		7. bekkur	
	Strákar % (fjöldi)	Stelpur % (fjöldi)	Strákar % (fjöldi)	Stelpur % (fjöldi)	Strákar % (fjöldi)	Stelpur % (fjöldi)
Í kennslustundum	2,4% (42)	2,6% (47)	1,6% (27)	1,8% (32)	2,0% (36)	2,1% (37)
Á göngunum	4,0% (71)	3,7% (66)	3,2% (52)	2,5% (45)	2,9% (52)	3,2% (56)
Í leikfimi eða sundi	3,2% (56)	3,2% (58)	2,4% (40)	2,3% (40)	2,5% (45)	1,7% (30)
Í búningsklefum eða sturtu	4,1% (73)	2,1% (38)	3,2% (53)	1,4% (24)	2,4% (43)	1,5% (26)
Í frímínútum á skólaöldinni	12,5% (224)	10,0% (181)	8,3% (138)	7,6% (135)	5,7% (103)	4,8% (83)
Á leið í og úr skóla	3,5% (61)	3,1% (56)	2,0% (32)	1,8% (31)	1,2% (22)	1,7% (30)
Á MSN eða spjallrásum	1,9% (33)	2,6% (46)	1,1% (18)	2,8% (50)	1,4% (25)	3,1% (53)
Í frítíma mínum	2,5% (44)	1,6% (28)	2,0% (32)	1,7% (30)	1,6% (28)	2,0% (34)
Í síma eða með SMS skilaboðum	0,9% (16)	1,1% (19)	0,8% (13)	1,2% (21)	0,6% (11)	1,6% (27)
Í matsal eða í matartímum	3,1% (55)	2,7% (48)	2,2% (36)	1,4% (24)	1,7% (31)	2,1% (36)

Á mynd 49 má sjá að mikill meirihluti nemenda segist aldrei hafa strítt krakka í vetur af því að hann væri útlendingur eða hefði fæðst í útlöndum. Slík stríðni virðist þó vera

greinanleg og segjast á bilinu 8-9% stráka og 2-3% stelpna hafa strítt (sjaldan eða næstum aldrei) krakka í vetur sökum þess að hann væri útlendingur eða hafi fæðst í útlöndum.

Mynd 49. Hefur þú strítt einhverjum krakka í vetur af því að hann eða hún er útlendingur eða fæddist í útlöndum? Hlutfall nemenda í 5., 6. og 7. bekk, greint eftir kyni.

Nám og skóli

Tengsl nemenda við skólann sinn og líðan þeirra í honum skiptir máli fyrir almenna líðan þeirra²⁸. Það er því mikilvægt að nemendum, stelpum jafnt sem stráku, líði vel í skólanum sínum og að þeir tengist honum og náminu sjálfu sterkum böndum. Niðurstöður rannsóknna benda til að skuldbinding barna við nám og skóla hafi mikilvæg og jákvæð áhrif á þá og dragi úr líkum á áhættuhegðun, svo sem vímuefnaneyslu og ofbeldishegðun²⁹. Rannsóknir hafa einnig sýnt fram á að nemendur sem eru jákvæðir gagnvart skólanum og líður vel í honum eru alla jafna líklegri en aðrir nemendur til að leggja á sig það sem þarf til að gera vel í námi sínu³⁰. Síðast en ekki síst mynda þau þar tengsl við vini og félagi, sem á þessum árum erum veigamiklir áhrifavaldar á líf einstaklingsins. Í mörgum tilvikum eru vinatengsl sem stofnað er til á þessu aldurskeiði komin til að vara ævilangt. Tengsl ungmenna við skólann sinn, líðan þeirra í skólanum, og skuldbinding þeirra við námið

eru mikilvægir þættir í líðan þeirra og sjálfsmynd³¹. Skólinn er lykilvettvangur ungmenna, sem hefur mótandi og oft varanleg áhrif á framtíð þeirra. Það er því brýnt að samstaða ríki um að hlúð sé að skólafarfinu, ekki síst á erfiðum tímum þjóðar; að reynt sé að sjá til þess að öflugt og fjölbreytt starf grunnskólanna verði ekki fyrir varanlegum áföllum, að sem flestu ungu fólki sé beint í nám og að leitast sé við að hver og einn finni nám við sitt hæfi.

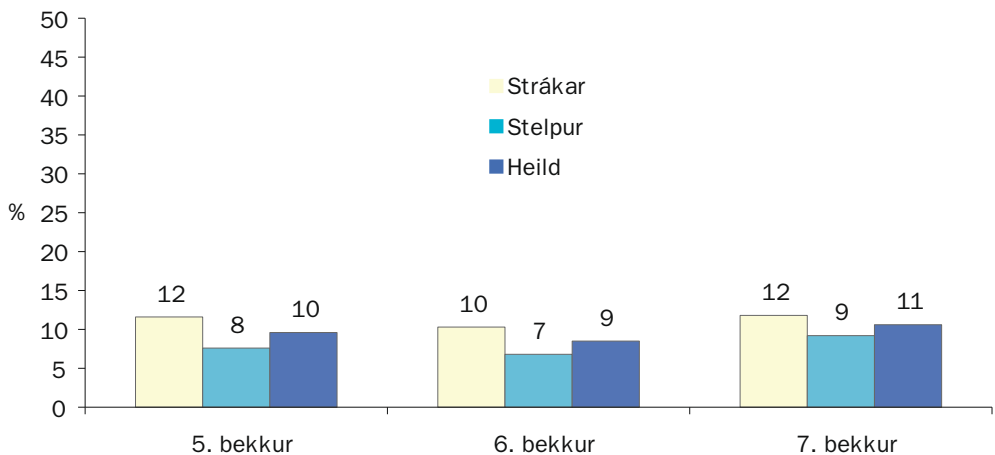
Þegar skoðað er hlutfall þeirra nemenda sem segja að þeim finnist námið oft eða alltaf of erfitt má sjá (mynd 50) að um 9-11% allra nemenda hafa slíka tilfinningu í garð námsins. Hér má greina mun á milli kynja þar sem strákar eru líklegri til að finnast námið oft eða alltaf of erfitt. Þannig svara 12% stráka í 5. bekk, 10% stráka í 6. bekk og 12% í 7. bekk því til. Hvað stelpurnar varðar þá segja um 7-9% þeirra að þeim finnist námið oft eða alltaf of erfitt.

28 Coleman, 1988, Hirchi, 1969.

29 Hera Hallbera Björnsdóttir o.fl. 2003.

30 Sigfusdóttir o.fl., 2007, Sanders, 1998.

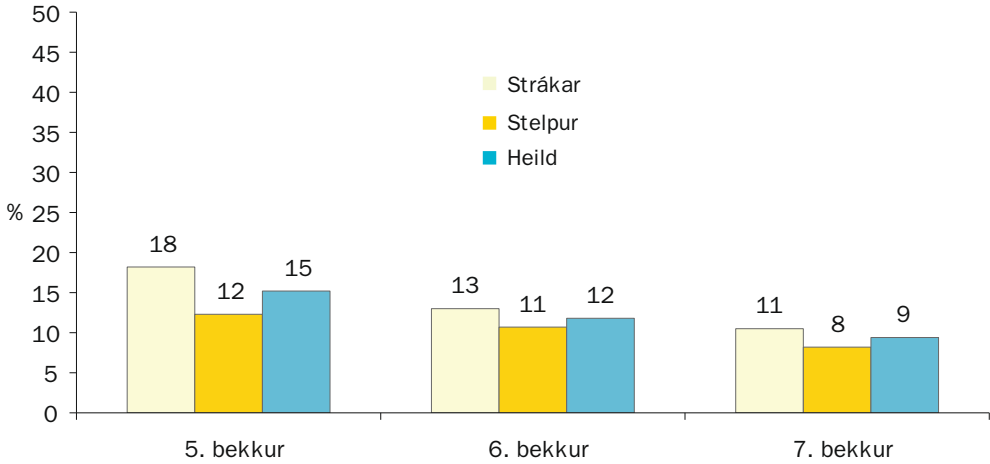
31 Álfgeir Logi Kristjánsson o.fl. 2005, 2006; Coleman 1988; Hirchi 1969.

Mynd 50. Finnst þér námið vera of erfitt? Hlutfall nemenda í 5., 6. og 7. bekk sem segja að þeim finnist námið vera **oft eða alltaf of erfitt**, greint eftir kyni.

Á mynd 51 má aftur á móti sjá hlutfall þeirra nemenda sem segja að þeim finnst námið oft eða alltaf of létt. Hlutfallið er hæst meðal nemenda í 5. bekk (um 15%), 12% svara því til þegar niðurstöður eru skoðaðar fyrir 6. bekk og 9% sjöundubekkinga segja að þeim

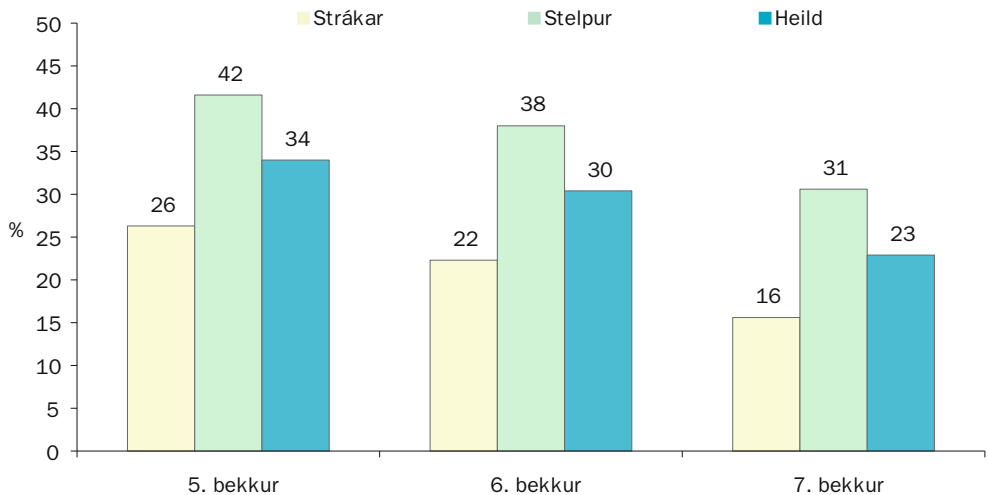
finnst námið oft eða alltaf of létt. Hér má greina svipað mynstur og niðurstöður sýndu fyrir nemendur sem finnst námið of erfitt og eru strákar þannig hlutfallslega líklegri til að segja að þeim finnst námið oft eða alltaf of létt.

Mynd 51. Finnst þér námið vera of létt? Hlutfall nemenda í 5., 6. og 7. bekk sem segja að þeim finnst námið vera **oft eða alltaf of létt**, greint eftir kyni.

Skýr munur á milli kynja kemur fram þegar litið er til þess hvort nemendum finnst námið oft eða alltaf skemmtilegt (mynd 52). Þannig eru stelpur hlutfallslega mun líklegri en strákar til að svara því til. Hér vekur athygli hversu lágt hlutfallið er þegar litið er til nemenda í heild (óháð kyni). Þannig segja einungis 34% fimmtubekkinga að þeim finnst námið oft eða alltaf skemmtilegt, um þriðjungur nemenda í 6. bekk svarar því til

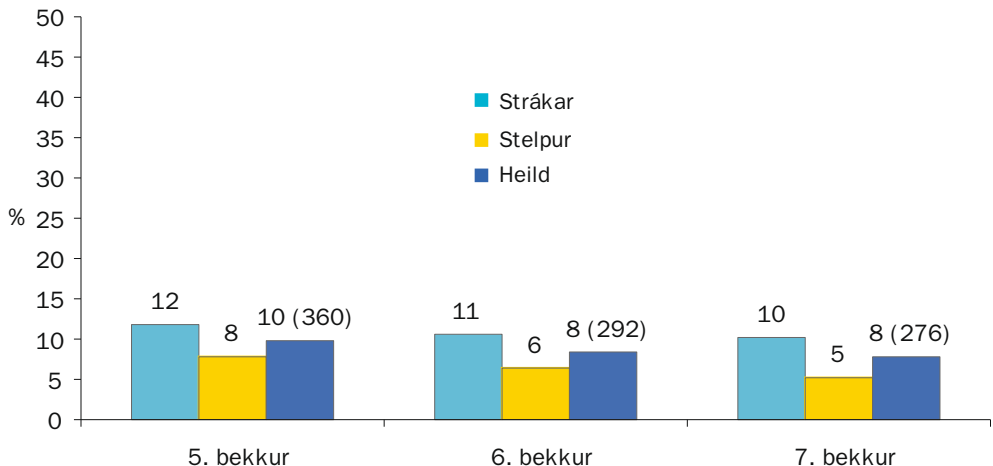
og rúm 20% nemenda í 7. bekk. Hér vegur vissulega þungt lágt hlutfall stráka sem segja að þeim finnst námið skemmtilegt (oft eða alltaf). Myndin sýnir einnig mjög sterkt hvernig hlutfall nemenda sem finnst námið skemmtilegt lækkar eftir því sem nemendur eldast og á það bæði við um stráka og stelpur, þó stelpurnar séu eins og áður segir jákvæðari í garð námsins.

Mynd 52. Finnst þér námið vera skemmtilegt? Hlutfall nemenda í 5., 6. og 7. bekk sem segja að þeim finnst námið vera **oft eða alltaf skemmtilegt**, greint eftir kyni.

Þá voru nemendur beðnir um að svara því hversu oft þeim líði illa í kennslustundum. Mynd 53 sýnir hlutfall nemenda sem upplifir slíkt í sínu námi. Um 10% nemenda í 5. bekk og um 8% nemenda í 6. og 7. bekk

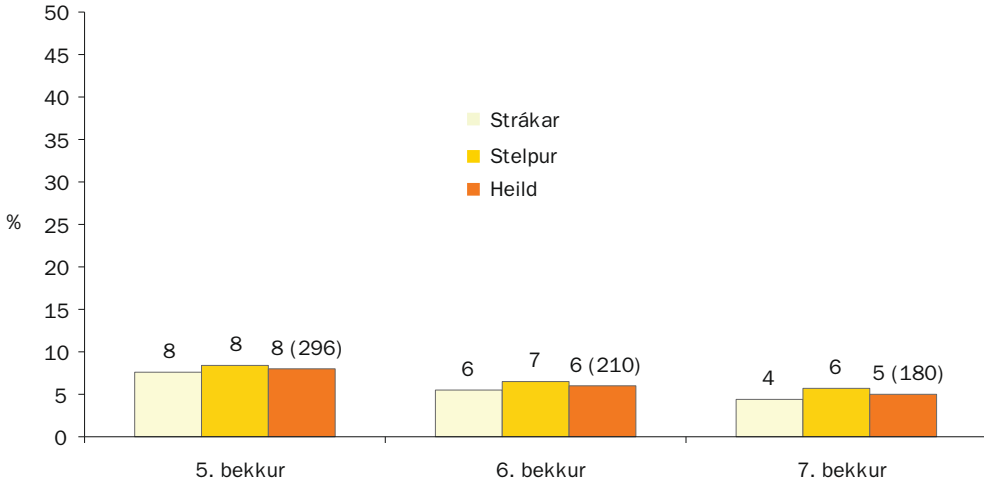
sem segja að þeim líði oft eða alltaf illa í kennslustundum eða um 360 nemendur í 5. bekk á landinu, um 290 í 6. bekk og um 280 í 7. bekk. Hér kemur einnig fram kynjamunur.

Mynd 53. Hvernig líður þér oftast í kennslustundum? Hlutfall nemenda í 5., 6. og 7. bekk sem segja að þeim líði **frekar eða mjög illa í kennslustundum**, greint eftir kyni.

Að sama skapi sýna niðurstöður að fáum nemendum virðist líða oft eða alltaf illa í frímínútum (mynd 54). Sem fyrr er þó vert að hafa í huga að um 8% nemenda í 5. bekk,

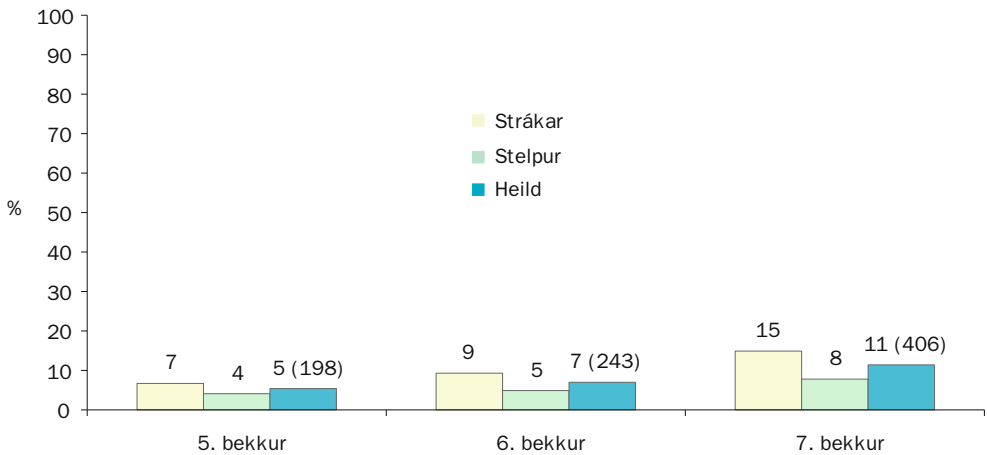
6% nemenda í 6. bekk og 5% nemenda í 5. bekk segja að þeim líði frekar eða mjög illa í frímínútum.

Mynd 54. Hvernig líður þér oftast í frímínútum? Hlutfall nemenda í 5., 6. og 7. bekk sem segja að þeim líði frekar eða mjög illa í frímínútum, greint eftir kyni.

Minnihluti nemenda segir að sér líki frekar eða mjög illa við kennarana (mynd 55). Hlutfall þeirra sem segja svo vera er þó hæst meðal nemenda í 7. bekk þar sem 11% segja að sér líki frekar eða mjög illa við kennarana. Hlutfallið lækkar í 7% þegar lítið er til sjöttubekkinga og er enn lægra meðal nemenda í 5. bekk þar sem 5% svara því til.

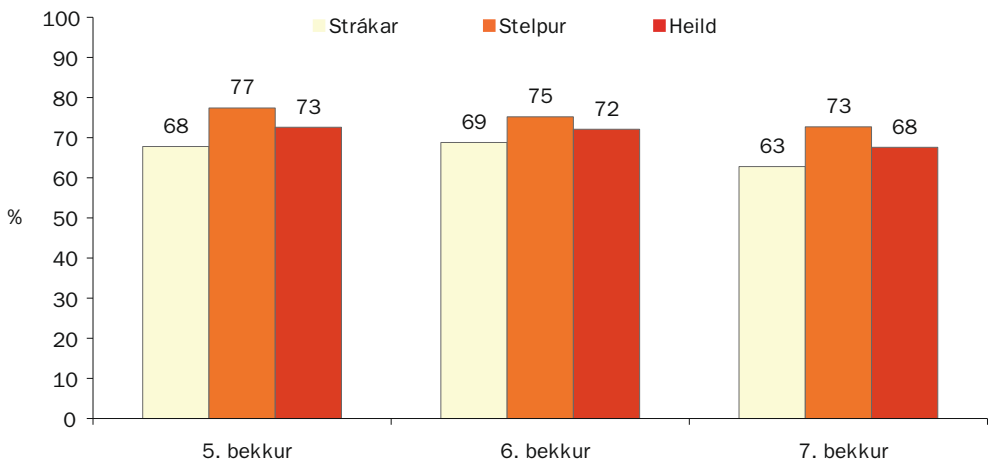
Hér vekur jafnframt athygli sá munur er kemur fram milli stráka og stelpna. Þannig segja 7% stráka á móti 4% stelpna í 5. bekk að þeim líki frekar eða mjög illa við kennarana. Í 6. bekk er hlutfallið 9% meðal stráka á meðan 5% stelpna svara því til. Í 7. bekk segja 15% stráka að þeim líki frekar eða mjög illa við kennarana á meðan slíkt á við um 8% stelpna.

Mynd 55. Hvernig líkar þér við kennarana í skólanum? Hlutfall nemenda í 5., 6. og 7. bekk sem segja að þeim líki frekar eða mjög illa við kennarana, greint eftir kyni.

Meirihluti nemenda segir að kennararnir hrósi þeim stundum eða oft í skólanum. Ekki kemur fram mikill munur á milli bekkjardeilda, en niðurstöður sýna að stelpur eru hlutfallslega líklegri en strákar til að segja að kennararnir hrósi þeim í skólanum. Þannig segja um 77% stelpna á móti 68% stráka í 5. bekk að kennararnir hrósi þeim stundum eða oft í skólanum. Ef lítið er til sjöttubekkinga þá

er hlutfallið 69% meðal stráka á móti 75% stelpna. Í 7. bekk segja 63% stráka og um 73% stelpna að kennararnir hrósi þeim stundum eða oft í skólanum (mynd 56). Athyglisvert er að skoða að nemendur telja kennarana síður hrósa þeim með hækkandi aldri og á það við um bæði kynin (að undanskildum strákum í 6. bekk).

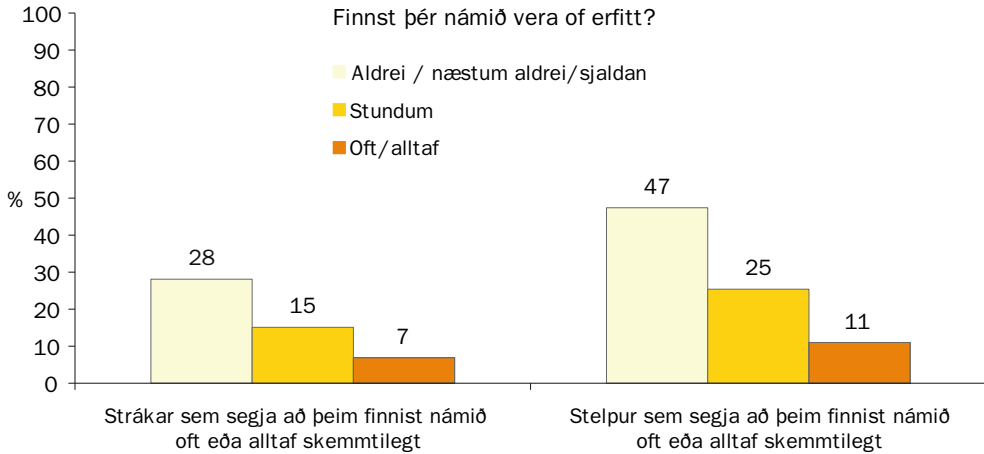

Mynd 56. Hversu oft hrósa kennararnir þér í skólanum? Hlutfall nemenda í 5., 6. og 7. bekk sem segja að kennararnir hrósi þeim stundum eða oft í skólanum, greint eftir kyni.

Í ljósi þeirra niðurstaðna sem raktar eru hér að framan er fróðlegt að skoða hvernig viðhorf til náms hefur áhrif á aðra þætti. Á mynd 57 má sjá hlutfall stráka og stelpna sem segja að þeim finnst námið oft eða alltaf skemmtilegt, greint eftir því hversu oft þau upplifa námið of erfitt. Myndin sýnir glögg

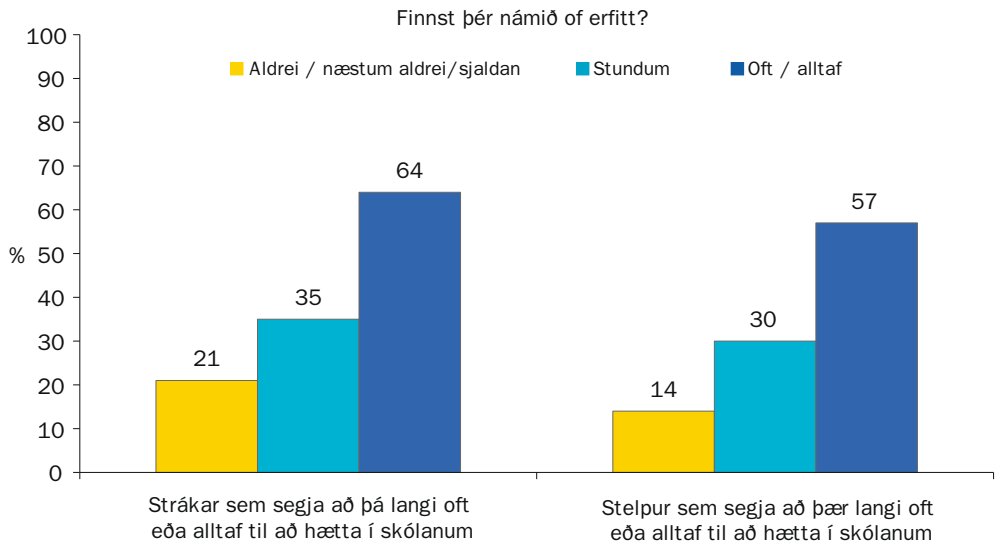
að þeim nemendum sem finnst námið oft eða alltaf of erfitt eru ólíklegri til að telja námið skemmtilegt. Þannig segja einungis 7% stráka og 11% stelpna sem upplifa námið of erfitt (oft eða alltaf) að þeim finnst námið skemmtilegt (oft eða alltaf).

Mynd 57. Hlutfall stráka og stelpna í 5., 6. og 7. bekk sem segja að þeim finnst námið **oft eða alltaf skemmtilegt**, greint eftir því hvort þeim finnst námið erfitt.

Að sama skapi er hlutfallslega mun líklegra að nemendur, sem finnst námið of erfitt (oft eða alltaf) langi til að hætta í skólanum (mynd 58). Þannig segja um 64% stráka (377) og 57% stelpna (243) sem finnst nám-

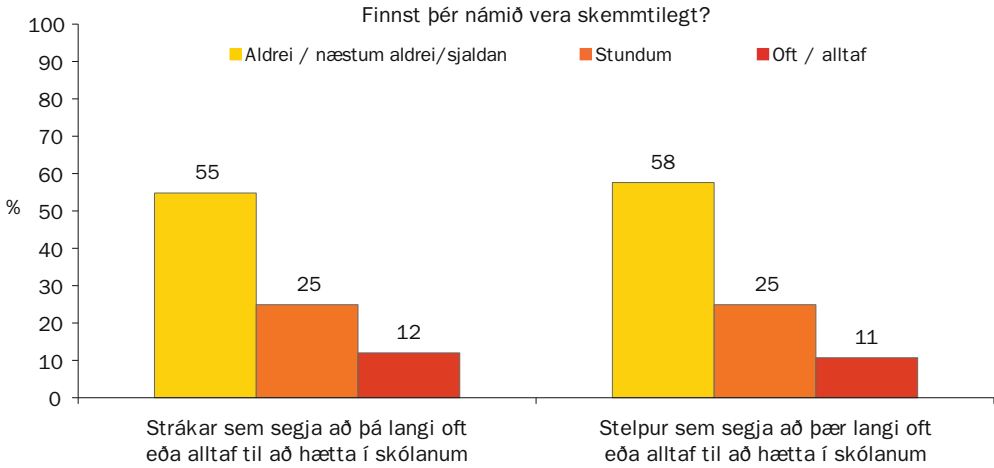
ið oft eða alltaf of erfitt að þau langi til að hætta í skólanum (oft eða alltaf). Á meðan slíkt á við um 21% stráka og 14% stelpna sem finnst námið aldrei, næstum aldrei eða sjaldan of erfitt.

Mynd 58. Hlutfall stráka og stelpna í 5., 6. og 7. bekk sem segja að þau langi **oft eða alltaf til að hætta í skólanum**, greint eftir því hvort þeim finnst námið erfitt.

Niðurstöður sýna að þeim nemendum sem finnst nám sitt aldrei eða næstum aldrei skemmtilegt eru hlutfallslega líklegri til að langa til að hætta í skóla. Þannig má sjá (mynd 60) að af þeim strákum sem langar oft eða alltaf til að hætta í skólanum finnst 55% þeirra námið aldrei eða næstum aldrei skemmtilegt, 25% finnst námið stundum skemmtilegt og um 12% segja að námið sé oft eða alltaf skemmtilegt. Sama mynstur

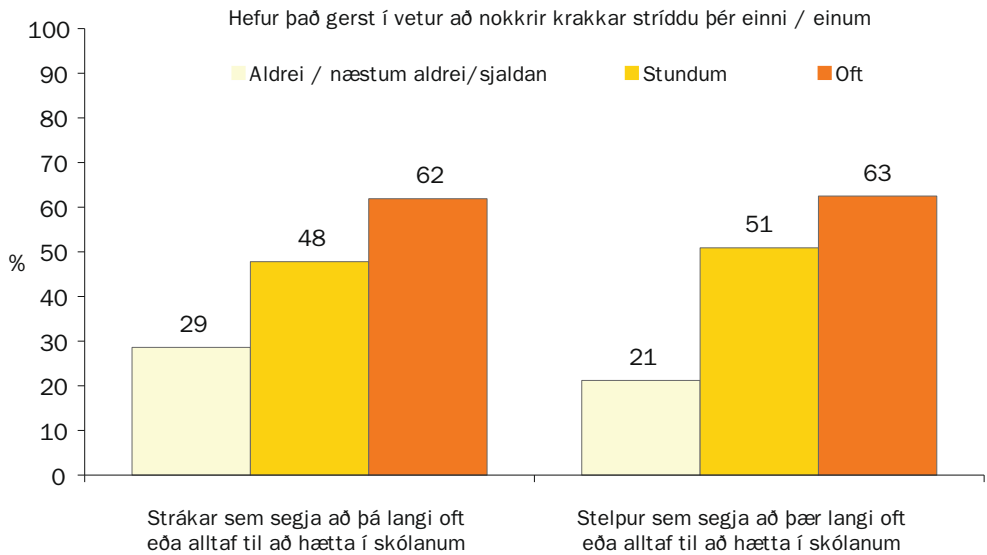
má greina þegar litið er til þeirra stelpna sem langar oft eða alltaf til að hætta í skólanum þó hlutfall þeirra sé lægra, enda eru þær ólíklegri til að langa oft eða alltaf til að hætta í skólanum. Af þeim stelpum sem langar til að hætta í skóla (oft eða alltaf) eru 58% sem segja að þeim finnst námið aldrei, næstum aldrei eða sjaldan skemmtilegt, 25% finnst það eiga við stundum og 11% finnst námið oft eða alltaf skemmtilegt.

Mynd 59. Hlutfall stráka og stelpna í 5., 6. og 7. bekk sem segja að þau **langi oft eða alltaf til að hætta í skólanum**, greint eftir því hvort þeim finnst námið skemmtilegt.

Á mynd 60 má síðan sjá hlutfall þeirra nemenda sem langar oft eða alltaf til að hætta í skólanum, greint eftir því hversu oft það hafði gerst í vetur að nokkrir krakkar stríddu þeim. Ef litið er fyrst á niðurstöður fyrir stráka kemur fram að 62% þeirra sem verða oft eða alltaf fyrir stríðni langar til að hætta í skólanum (oft eða alltaf) á meðan slíkt á við um 29% stráka sem aldrei hafa upplifað

stríðni í vetur. Sem fyrr kemur sama mynstur fram þegar niðurstöður eru skoðaðar fyrir stelpur og segja 63% þeirra sem hafa oft eða alltaf orðið fyrir stríðni að þær langi til að hætta í skólanum. Ef litið er til stelpna sem aldrei hafa upplifað stríðni þá er hlutfallið 21% meðal þeirra sem langar oft eða alltaf til að hætta í skólanum.

Mynd 60. Hlutfall stráka og stelpna í 5., 6. og 7. bekk sem segja að þau **langi oft eða alltaf til að hætta í skólanum**, greint eftir því hvort þeim hafi verið strítt í vetur.

Lestur, miðlar og tækjæign

Í þessum kafla er greint frá niðurstöðum er varða lestur nemenda, fjölmiðlanotkun þeirra og tækjæign og þær dregnar saman og greindar eftir bekk nemenda og kyni. Í töflu 16 má sjá niðurstöður spurningarinnar – hversu margar klukkustundir notar þú að jafnaði á dag til að lesa bækur, aðrar en skólabækur. Niðurstöður sýna að um 21% nemenda í 5. bekk (731 einstaklingur) segja að þeir noti að jafnaði engan tíma í að lesa aðrar bækur en skólabækur. Um 67% fimmtu-

bekkinga segist nota hálfu til eina klukkustund á dag í slíkan lestur en tæp 3% nota meira en fjórar klukkustundir. Mjög svipaðar niðurstöður má sjá þegar litið er til nemenda í 6. bekk, en tæp 20% nemenda segja að þeir noti að jafnaði engan tíma í að lesa bækur aðrar en skólabækur og 25% sjöundubekkinga segist engan tíma nota í lestur annarra bóka en skólabóka. Niðurstöður sýna einnig hér að strákar, í samanburði við stelpur, nota minni tíma í lestur bóka annarra en skólabóka á hverjum degi og er það óháð aldri.

Tafla 16. Hversu margar klukkustundir notar þú að jafnaði á dag í að lesa bækur, aðrar en skólabækur? Hlutfall stráka og stelpna í 5., 6. og 7. bekk.

Bekkur	Svarmöguleikar	Strákar % (fjöldi)	Stelpur % (fjöldi)	Heild % (fjöldi)
5. bekkur	Enga	26,1% (449)	15,9% (282)	20,9% (731)
	1/2 til 1 klst.	63,6% (1094)	71,0% (1259)	67,4% (2353)
	2-3 klst.	7,7% (133)	10,3% (183)	9,0% (316)
	Meira en 4 klst.	2,6% (44)	2,7% (48)	2,6% (92)
6. bekkur	Enga	27,9% (447)	12,3% (215)	19,8% (662)
	1/2 til 1 klst.	62,7% (1003)	74,0% (1295)	68,6% (2298)
	2-3 klst.	7,9% (126)	11,4% (200)	9,7% (326)
	Meira en 4 klst.	1,5% (24)	2,3% (40)	1,9% (64)
7. bekkur	Enga	31,7% (560)	17,4% (300)	24,6% (860)
	1/2 til 1 klst.	60,7% (1073)	66,8% (1150)	63,7% (2223)
	2-3 klst.	6,2% (110)	13,4% (230)	9,7% (340)
	Meira en 4 klst.	1,4% (25)	2,4% (42)	1,9% (67)

þegar litið er til þess hversu miklum tíma nemendur verja í lestur teiknimyndabóka og blaða, má sjá af töflu 17, að rúmlega 40% nemenda í 5. bekk, tæp 46% í 6. bekk og rúmlega helmingur nemenda í 7. bekk ver

engum tíma á dag í lestur slíkra bóka eða blaða. Þá segist tæplega helmingur nemenda í 5. og 6. bekk nota hálfu til eina klukkustund á dag í lestur teiknimyndabóka og blaða tæplega 38% sjöundubekkinga.

Tafla 17. Hversu margar klukkustundir notað þú að jafnaði á dag í að lesa teiknimyndabækur eða teiknimyndablöð? Hlutfall stráka og stelpna í 5., 6. og 7. bekk.

Bekkur	Svarmöguleikar	Strákar % (fjöldi)	Stelpur % (fjöldi)	Heild % (fjöldi)
5. bekkur	Enga	33,7% (572)	48,9% (827)	41,3% (1399)
	1/2 til 1 klst.	49,1% (832)	42,5% (719)	45,8% (1551)
	2-3 klst.	13,0% (221)	6,4% (108)	9,7% (329)
	Meira en 4 klst.	4,2% (71)	2,2% (38)	3,2% (109)
6. bekkur	Enga	39,1% (615)	52,0% (889)	45,8% (1504)
	1/2 til 1 klst.	48,8% (766)	41,7% (713)	45,1% (1479)
	2-3 klst.	9,2% (144)	5,3% (91)	7,2% (235)
	Meira en 4 klst.	2,9% (46)	1,0% (17)	1,9% (63)
7. bekkur	Enga	47,5% (838)	64,8% (1113)	56,0% (1951)
	1/2 til 1 klst.	44,8% (790)	30,9% (530)	37,9% (1320)
	2-3 klst.	6,5% (115)	3,6% (61)	5,1% (176)
	Meira en 4 klst.	1,2% (22)	0,8% (13)	1,0% (35)

Í könnuninni voru nemendur spurðir hvort þeir ættu tiltekin tæki eða hvort þau væru til á heimili þeirra. Í töflu 18 má sjá niðurstöður um tækjæign nemendanna sjálfra. Hér má sjá að nokkurn mun má greina á milli stráka og stelpna. Þannig eru strákar hlutfallslega líklegri en stelpur til að eiga sjónvarp, DVD /

vídeó, leikjatölvu og tölvu og er hlutfallið í því sambandi hæst er varðar eign stráka á leikjatölvu (upp í tæp 92% meðal stráka í 7. bekk). Það tæki sem stelpur virðast eiga frekar umfram strákana er GSM sími þó mikill meirihluti allra nemenda segi að þeir eigi slíka síma, eða á bilinu 86 til 98% nemenda.

Tafla 18. Átt þú (eða er til á heimili þínu) eitthvað af eftirtöldu? Hlutfall stráka og stelpna í 5., 6. og 7. bekk sem segjast eiga eftirfarandi hluti.

Ég á sjálf(ur)	5. bekkur		6. bekkur		7. bekkur	
	Strákar % (fjöldi)	Stelpur % (fjöldi)	Strákar % (fjöldi)	Stelpur % (fjöldi)	Strákar % (fjöldi)	Stelpur % (fjöldi)
Sjónvarp	75,7% (1338)	62,4% (1109)	82,0% (1333)	68,2% (1190)	82,9% (1493)	68,1% (1167)
DVD / Videó	69,4% (1216)	62,7% (1109)	70,9% (1141)	67,5% (1173)	74,2% (1330)	64,1% (1099)
Leikjatölvu	87,9% (1543)	62,0% (1097)	91,5% (1494)	63,9% (1112)	91,6% (1650)	63,6% (1088)
Tölvu (PC eða Mac)	56,8% (979)	33,3% (579)	60,3% (959)	41,8% (723)	64,2% (1147)	48,5% (826)
Vefmyndavél	35,2% (599)	33,5% (581)	39,2% (618)	41,3% (709)	43,9% (780)	49,2% (836)
GSM síma	86,3% (1521)	90,6% (1611)	90,2% (1473)	95,2% (1677)	91,8% (1648)	97,5% (1680)

Í töflum 20 til 24 má sjá niðurstöður spurninga er lúta að fjölmiðlanotkun nemendanna. Ef byrjað er á að skoða hversu miklum tíma nemendur verja að jafnaði í að horfa á sjónvarp / myndband eða DVD má sjá (tafla 20) að á bilinu 43-57% nemenda segist verja sem nemur hálfri til einni klukkustund að jafnaði daglega í slíkt áhorf. Ef litið er til tíðara áhorfs

þá eru strákar líklegri til að svara því til og þá sér í lagi þegar áhorfið nemur 4 klukkustundum eða lengur daglega. Þannig segjast 8-9% stráka í 5. til 7. bekk að þeir horfi á sjónvarp / myndband eða DVD lengur en 4 klukkustundir á dag. Hlutfallið meðal stelpnanna er lægra í þessu sambandi.

Tafla 19. Hversu miklum tíma verð þú að jafnaði í að horfa á sjónvarp / vídeó / DVD á hverjum degi? Hlutfall stráka og stelpna í 5., 6. og 7. bekk.

Bekkur	Svarmöguleikar	Strákar % (fjöldi)	Stelpur % (fjöldi)
5. bekkur	Nær engum tíma	11,3% (202)	16,6% (298)
	1/2 til 1 klst.	49,5% (883)	57,0% (1020)
	2 til 3 klst.	30,3% (541)	21,2% (380)
	Meira en 4 klst.	8,9% (159)	5,2% (93)
6. bekkur	Nær engum tíma	9,3% (153)	12,1% (216)
	1/2 til 1 klst.	47,4% (776)	56,6% (1008)
	2 til 3 klst.	34,9% (571)	27,8% (495)
	Meira en 4 klst.	8,4% (137)	3,5% (63)
7. bekkur	Nær engum tíma	7,8% (141)	4,6% (132)
	1/2 til 1 klst.	42,9% (774)	49,7% (859)
	2 til 3 klst.	40,1% (724)	36,0% (622)
	Meira en 4 klst.	9,2% (166)	6,6% (114)

Þegar skoðað er hversu miklum tíma nemendur verja að jafnaði daglega í að spila tölvuleiki á netinu má sjá af töflu 20 að algengast er að nemendur verji sem nemur hálfri til einni klukkustund á dag í slíkt. Þannig svara á bilinu 43-53 % stráka og stelpna því til. Þegar hlutfall þeirra sem verja meiri tíma í að spila tölvuleiki á netinu er skoðað kemur í ljós að slík notkun er algengari meðal stráka en stelpna. Þannig segjast 14% stráka í 5. bekk verja tveimur til þremur

klukkustundum á dag í að spila tölvuleiki á netinu á meðan slíkt á við um 6% stelpnanna. Í 6. bekk er hlutfallið í þessu sambandi tæp 15% meðal stráka en um 7% hjá stelpunum. Munurinn á milli stráka og stelpna er einnig mikill þegar niðurstöður eru skoðaðar fyrir sjöundubekkinga, þar sem tæp 19% stráka og rúm 7% stelpna segjast verja tveimur til þremur klukkustundum á dag í að spila tölvuleiki á netinu.

Tafla 20. Hversu miklum tíma verð þú að jafnaði í að spila tölvuleiki á netinu á hverjum degi? Hlutfall stráka og stelpna í 5., 6. og 7. bekk.

Bekkur	Svarmöguleikar	Strákar % (fjöldi)	Stelpur % (fjöldi)
5. bekkur	Nær engum tíma	26,5% (471)	39,5% (702)
	1/2 til 1 klst.	52,6% (933)	52,7% (938)
	2 til 3 klst.	14,2% (252)	6,2% (110)
	Meira en 4 klst.	6,7% (119)	1,6% (29)
6. bekkur	Nær engum tíma	27,3% (444)	40,2% (711)
	1/2 til 1 klst.	50,8% (827)	51,6% (912)
	2 til 3 klst.	14,8% (241)	7,1% (126)
	Meira en 4 klst.	7,1% (115)	1,1% (19)
7. bekkur	Nær engum tíma	28,7% (514)	47,7% (820)
	1/2 til 1 klst.	43,3% (777)	43,3% (745)
	2 til 3 klst.	18,6% (334)	7,2% (124)
	Meira en 4 klst.	9,4% (168)	1,7% (30)

Önnur mynd kemur í ljós þegar skoðað er hversu miklum tíma nemendur verja í að spila tölvuleiki sem ekki eru á netinu (tafla 21). Þar sýna niðurstöður að meirihluti stelpna segist ekki verja neinum tíma í slíkt á meðan meirihluti stráka ver að jafnaði 30 til 60 mínútum daglega í að spila tölvuleiki sem

ekki eru á netinu. Þá segjast á bilinu 15 til 21% stráka verja tveimur til þremur klukkustundum að jafnaði á dag í slíka tölvuleikjanotkun og 8 til 10% þeirra spila tölvuleiki sem ekki eru á netinu meira en fjórar klukkustundir daglega.

Tafla 21. Hversu miklum tíma verð þú að jafnaði í að spila tölvuleiki sem **ekki** eru á netinu á hverjum degi? Hlutfall stráka og stelpna í 5., 6. og 7. bekk.

Bekkur	Svarmöguleikar	Strákar % (fjöldi)	Stelpur % (fjöldi)
5. bekkur	Nær engum tíma	34,4% (606)	64,9% (1141)
	1/2 til 1 klst.	42,0% (740)	29,0% (510)
	2 til 3 klst.	15,4% (272)	4,4% (77)
	Meira en 4 klst.	8,2% (145)	1,8% (31)
6. bekkur	Nær engum tíma	33,7% (541)	68,9% (1210)
	1/2 til 1 klst.	40,6% (652)	25,5% (448)
	2 til 3 klst.	16,9% (271)	4,4% (77)
	Meira en 4 klst.	8,7% (140)	1,3% (22)
7. bekkur	Nær engum tíma	31,5% (565)	73,9% (1266)
	1/2 til 1 klst.	38,1% (683)	20,0% (342)
	2 til 3 klst.	20,5% (368)	4,1% (70)
	Meira en 4 klst.	9,9% (177)	2,0% (34)

Þá voru nemendur spurðir að því hversu miklum tíma þeir verðu daglega í að nota tölvur í annað en net- eða tölvuleikjanotkun. Af töflu 22 má sjá að tæplega 60% nemenda í 5., 6. og 7. bekk ver engum tíma í slíkt. Um 35-36% segist verja hálfri til einni klukkustund

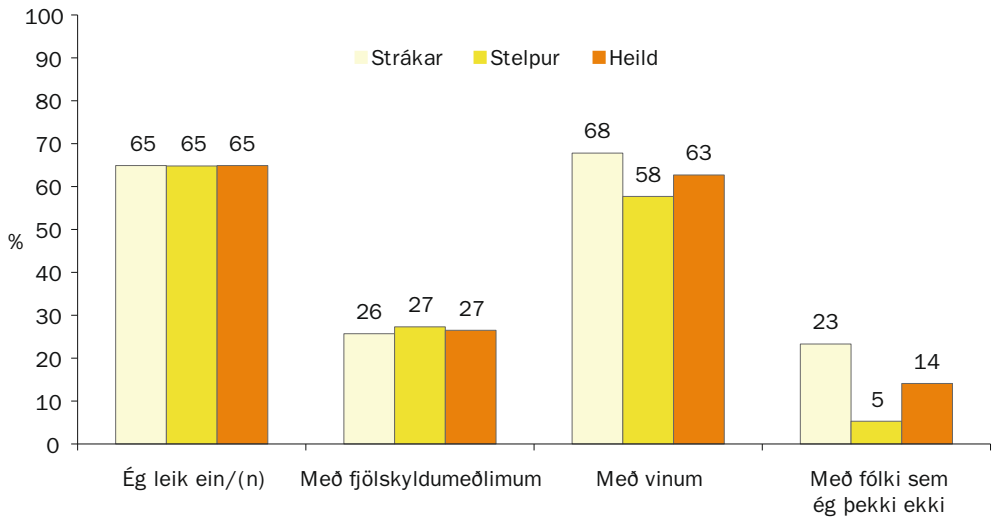
daglega í tölvunotkun aðra en þá að vera á netinu eða spila tölvuleiki. Þegar litið er til slíkrar tölvunotkunar í meira en fjórar klukkustundir daglega þá á slíkt við um 3-4% stráka og um eða yfir 1% stelpna í öllum bekkjardeildum.

Tafla 22. Hversu miklum tíma verð þú að jafnaði í að nota tölvur í annað en vera á netinu eða spila tölvuleiki á hverjum degi? Hlutfall stráka og stelpna í 5., 6. og 7. bekk.

Bekkur	Svarmöguleikar	Strákar % (fjöldi)	Stelpur % (fjöldi)
5. bekkur	Nær engum tíma	50,8% (900)	58,3% (1036)
	1/2 til 1 klst.	38,6% (684)	36,2% (643)
	2 til 3 klst.	6,9% (122)	4,3% (76)
	Meira en 4 klst.	3,8% (67)	1,3% (23)
6. bekkur	Nær engum tíma	53,3% (861)	59,2% (1043)
	1/2 til 1 klst.	36,9% (596)	35,5% (625)
	2 til 3 klst.	6,7% (108)	4,4% (78)
	Meira en 4 klst.	3,2% (51)	1,0% (17)
7. bekkur	Nær engum tíma	50,2% (905)	58,3% (1004)
	1/2 til 1 klst.	35,2% (634)	34,6% (597)
	2 til 3 klst.	10,5% (189)	5,6% (97)
	Meira en 4 klst.	4,2% (75)	1,5% (25)

Þeir nemendur sem leika í tölvuleikjum á netinu eru líklegastir til að leika oft eða stundum einir eða með vinum (mynd 61). Þannig segja um 65% stráka og stelpna að þau séu stundum eða oft ein þegar þau leika í tölvuleikjum á netinu. Svipað hlutfall meðal stráka kemur fram þegar litið er til tölvuleikjanotkunar með vinum, þar er hlutfallið 68% en talsvert lægra meðal stelpna eða 58%. Þá segjast tæp 30% nemenda oft eða stundum

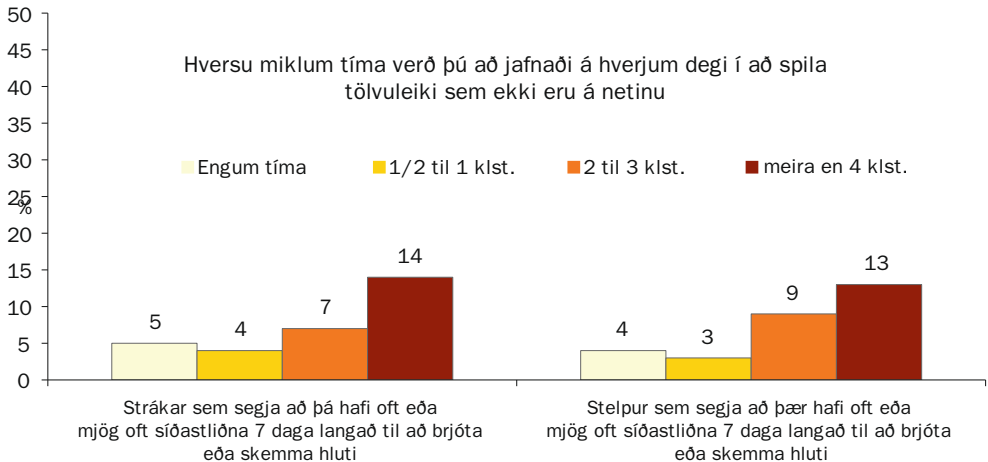
spila tölvuleiki á netinu með fjölskyldumeðlimum. Ef litið er til þess hvort nemendur spili tölvuleiki á netinu með fólki sem þeir þekkja ekki, kemur fram mikill munur á milli stráka annars vegar og stelpna hins vegar. Þannig segja 23% stráka að þeir spili stundum eða oft tölvuleiki á netinu með fólki sem þeir þekkja ekki á meðan slíkt á einungis við um 5% stelpna.

Mynd 61. Hlutfall stelpna og stráka í 5., 6. og 7. bekk sem segja að þau leiki **stundum eða oft** við eftirtalda þegar þau eru í tölvuleikjum á netinu.

Ef hlutfall nemenda sem hefur oft eða mjög oft langað til að brjóta eða skemma hluti síðastliðna 7 daga fyrir könnun, er skoðað eftir því hversu miklum tíma þeir verja í að spila tölvuleiki sem ekki eru á netinu daglega, má sjá (mynd 62) að nemendur sem

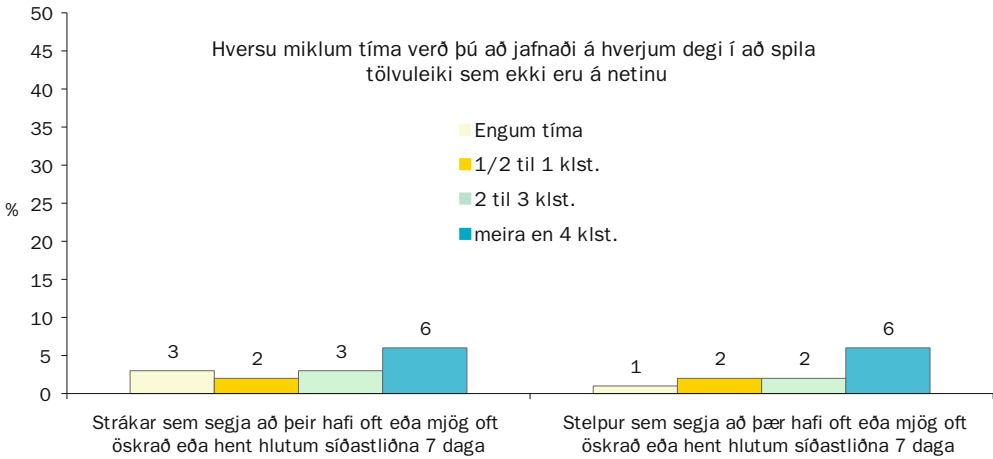
verja fjórum klukkustundum eða meira í slíka tölvuleikjanotkun daglega eru hlutfallslega mun líklegri til að hafa langað til að brjóta eða skemma hluti. Niðurstöður sýna sömu tilhneingingu meðal stráka og stelpna í þessu sambandi.

Mynd 62. Hlutfall stelpna og stráka í 5., 6., og 7. bekk sem segja að þau hafi **oft eða mjög oft** langað til að brjóta eða skemma hluti síðastliðna 7 daga, greint eftir því hve miklum tíma nemendur verja á hverjum degi í að spila tölvuleiki sem **ekki** eru á netinu.

Að sama skapi sýna niðurstöður að þegar hlutfall þeirra nemenda sem segja að þeir hafi oft eða mjög oft öskrað eða hent hlutum síðastliðna 7 daga fyrir könnun, er skoðað eftir því hversu miklum tíma er varið í tölvuleiki sem ekki eru á netinu, má sjá að hlut-

fallið er hæst meðal nemenda sem segjast verja meira en fjórum klukkustundum daglega í slíka tölvuleikjanotkun. Niðurstöður eru afar svipaðar þegar litið er til beggja kynja (mynd 63).

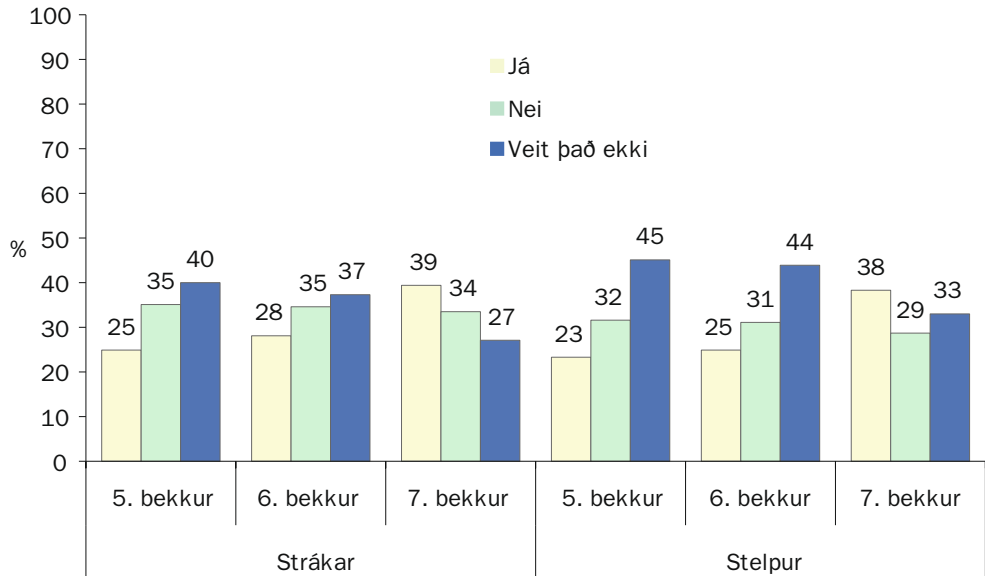

Mynd 63. Hlutfall stelpna og stráka sem segja að þau hafi **oft eða mjög oft** öskrað eða hent hlutum, síðastliðna 7 daga, greint eftir því hve miklum tíma nemendur verja á hverjum degi í að spila tölvuleiki sem **ekki** eru á netinu.

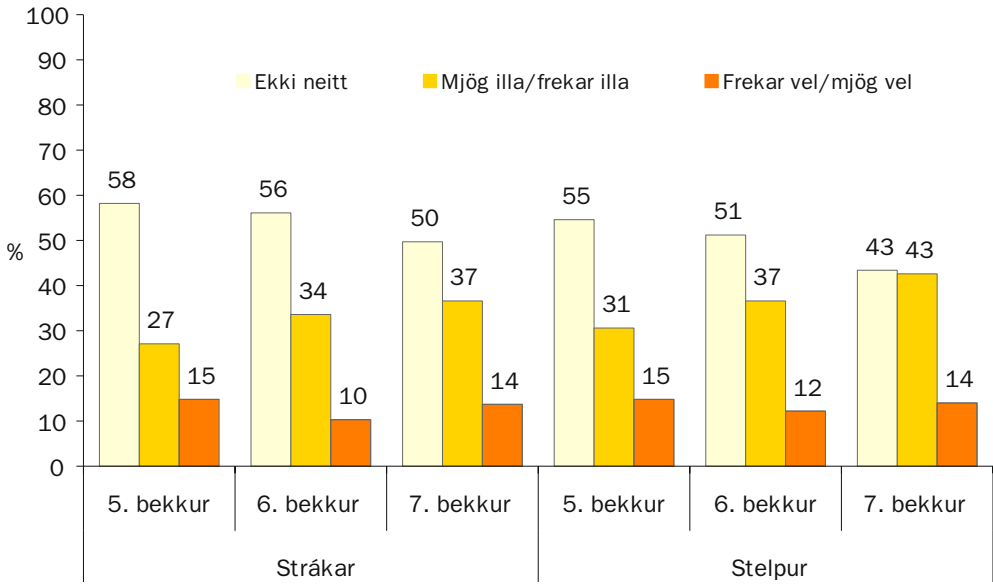
Barnasáttmáli Sameinuðu þjóðanna

Nemendur voru spurðir hvort þeir hefðu heyrt um Barnasáttmála Sameinuðu þjóðanna og

hversu vel eða illa þeir þekktu til hans. Niðurstöður má sjá á myndum 64 og 65 hér fyrir neðan.

Mynd 64. Hefur þú heyrt um Barnasáttmála Sameinuðu þjóðanna: Hlutfall stráka og stelpna í 5., 6. og 7. bekk.

Mynd 65. Hversu vel eða illa telurðu þig þekkja Barnasáttmála Sameinuðu þjóðanna: Hlutfall stráka og stelpna í 5., 6. og 7. bekk.

Heimildir

- Allegrante, J.P. (2004). Unfit to Learn. *Education Week*, 24, 38-40.
- Altermatt E.R. og Pomerantz, E.M. (2005). The implications of having high-achieving versus low-achieving friends: A longitudinal analysis. *Social Development*, 14, 61-81.
- Álfgeir Logi Kristjánsson, Inga Dóra Sigfúsdóttir (í prentun). The Role of Parental Support, Parental Monitoring, and Time Spent With Parents in Adolescent Academic Achievement in Iceland: A Structural Model of Gender Differences. *Scandinavian Journal of Educational Research*.
- Álfgeir Logi Kristjánsson, Inga Dóra Sigfúsdóttir, Allegrante, J.P. (2008b). Health Behavior and Academic Achievement Among Adolescents: The Relative Contribution of Dietary Habits, Physical Activity, Body Mass Index, and Self-Esteem. *Health Education and Behavior* (forútgáfa fyrir prentun, www.pubmed.gov).
- Álfgeir Logi Kristjánsson, Inga Dóra Sigfúsdóttir, Allegrante, J.P., Ásgeir R. Helgason (2008a). Social correlates of cigarette smoking among Icelandic adolescents: a population-based cross-sectional study. *BMC Public Health*, 8:86.
- Álfgeir Logi Kristjánsson, Inga Dóra Sigfúsdóttir og Jón Sigfússon (2006). Ungt fólk 2006. Menntun, menning, tómstundir og íþróttaiðkun ungmenna á Íslandi. Reykjavík: Rannsóknir og greining.
- Álfgeir Logi Kristjánsson, Silja Björk Baldursdóttir, Inga Dóra Sigfúsdóttir og Jón Sigfússon (2005). Ungt fólk 2004: Menntun, menning, tómstundir, íþróttaiðkun og framtíðarsýn íslenskra ungmenna. Reykjavík: Menntamálaráðuneytið.
- Bandura, A. (1977). *Social Learning Theory*. Prentice-Hall. Uppersaddle River, N.J.
- Bowker A., Bukowski W.M., Hymel S. og Sippola L.K. (2000). Coping with daily hassles in the peer group during early adolescence: Variations as a function of peer experience. *Journal of Research in Adolescence*, 10, 211-243.
- Carter, D.S.G., Bennetts, C. og Carter, S.M. (2003). 'We're not sheep': Illuminating the nature of the adolescent peer group in effecting lifestyle choice. *British Journal of Sociology of Education*, 24, 225-241.
- Coleman, J. (1988). Social Capital in the Creation of Human Capital. *American Journal of Sociology*, 94, 95-120.
- Hera Hallbera Björnsdóttir, Stefán Hrafn Jónsson, Bryndís Björk Ásgeirsdóttir, Inga Dóra Sigfúsdóttir og Jón Sigfússon (2003). Menntun, menning, tómstundir og íþróttaiðkun íslenskra unglinga. Reykjavík: Menntamálaráðuneytið.
- Hirschi, T. (1969). *Causes of delinquency*. Berkley: University of California Press.
- Inga Dóra Sigfúsdóttir, Þórólfur Þórlindsson, Álfgeir Logi Kristjánsson, Roe, K., Allegrante, J.P. (2009). Substance Use Prevention for Adolescents: The Icelandic Model. *Health Promotion International*, 24: 16-25.
- James, J.E., Kristjánsson, Á.L., Sigfúsdóttir, I.D. (í prentun). Adolescent substance use, sleep, and academic achievement: Evidence of harm due to caffeine. *Journal of Adolescence*.
- Jón Gunnar Bernburg, Þórólfur Þórlindsson, Inga Dóra Sigfúsdóttir (2009). The spreading of suicidal behavior: The contextual effect of community household poverty on adolescent suicidal behavior and the mediating role of suicide suggestion. *Social Science og Medicine*, 68: 380-389.
- O'Byrne, K.K., Haddock, C.K., Poston, W.S.C. (2002). Parenting Style and Adolescent Smoking. *Journal of Adolescent Health*, 30: 418-425.
- Piko B.F. og Fitzpatrick K.M. (2004). Substance use, religiosity, and other protective factors among Hungarian adolescents. *Addictive Behaviors*, 29, 1095-1107
- Rúnar Vilhjálmsson og Þórólfur Þórlindsson (1992). The integrative and physiological effects of sports participation: A study of adolescence. *The Sociological Quarterly*, 33, 637-647.

- Sheldon, S.B. og Epstein, J.L. (2005). Involvement Counts: Family and Community Partnerships and Mathematics Achievement. *The Journal of Educational Research*, 98, 196-206.
- Sigfusdóttir, I. D., Asgeirsdóttir, B. B., Sigurdsson, J. F. and Gudjonsson, G. H. (2008). Trends in depressive symptoms, anxiety symptoms and visits to healthcare specialists: A national study among Icelandic adolescents. *Scandinavian Journal of Public Health*, 36, 4, 361 - 368.
- Sigfusdóttir, I. D., Kristjánsson, A. L. and Allegrante, J. P. (2007). Health behaviour and academic achievement in Icelandic school children. *Health education research*, 22, 1, 70-80.
- Sigfusdóttir, I. D., Farkas, G. and Silver, E. (2004) The Role of Depressed Mood and Anger in the Relationship Between Family Conflict and Delinquent Behavior. *Journal of Youth and Adolescence*, 33, 6, 509-522.
- Sigríður Þóra Eiðsdóttir, Álfgeir Logi Kristjánsson, Inga Dóra Sigfusdóttir, Allegrante, J.P. (2008). Trends in physical activity and participation in sports clubs among Icelandic adolescents. *European Journal of Public Health*, 18: 289-293.
- Warr, M. (1993). Age, peers and delinquency. *Criminology*, 31, 17-40.
- Þórlindsson, Þ., Bjarnason, Þ. og Sigfusdóttir, I. D. (2007). Individual and community processes of social closure: A study of Adolescent Academic Achievement and Alcohol Use. *Acta Sociologica*, 50, 161-178.
- Þóroddur Bjarnason, Þórólfur Þórlindsson, Inga Dóra Sigfusdóttir, Welch, M.R. (2005). Familial and Religious Influences on Adolescent Alcohol Use: A Multi-Level Study of Students and School Communities. *Social Forces*, 84: 375-390.
- Þórólfur Þórlindsson, Inga Dóra Sigfusdóttir, Jón Gunnar Bernburg og Viðar Halldórsson (1998). *Vímuefnaneysla ungs fólks: Umhverfi og aðstæður*. Reykjavík: Rannsóknarstofnun uppeldis- og menntamála.
- Þórólfur Þórlindsson, Jón Gunnar Bernburg. (2006). Peer groups and substance use: Examining the direct and interactive effect of leisure activity. *Adolescence*, 41: 321-339.
- Þórólfur Þórlindsson, Þorlákur Karlsson og Inga Dóra Sigfusdóttir (1994). *Um gildi íþróttar fyrir íslensk ungmenni*. Reykjavík: Rannsóknarstofnun uppeldis- og menntamála.
- Þórólfur Þórlindsson, Þóroddur Bjarnason, Inga Dóra Sigfusdóttir (2007). Individual and community processes of social closure: A study of Adolescent Academic Achievement and Alcohol Use. *Acta Sociologica*, 50: 161-178.

Töflur

Tafla 23. Hvað áttu mörg systkini? Greint eftir bekk og kyni nemenda.

Bekkur	Svarmöguleikar	Strákar (%)	Stelpur (%)	Heild (%)
5. bekkur	Ekkert	5%	4%	4%
	Eitt	25%	26%	26%
	Tvö	36%	36%	36%
	Þrjú	17%	18%	17%
	Fjögur eða fleiri	17%	16%	17%
6. bekkur	Ekkert	4%	4%	4%
	Eitt	25%	22%	24%
	Tvö	37%	38%	38%
	Þrjú	18%	17%	18%
	Fjögur eða fleiri	16%	18%	17%
7. bekkur	Ekkert	3%	3%	3%
	Eitt	24%	23%	24%
	Tvö	36%	37%	37%
	Þrjú	20%	18%	19%
	Fjögur eða fleiri	17%	19%	18%

Tafla 24. Hverjir eftirtalinna búa á sama heimili og þú? Greint eftir bekk og kyni nemenda.

Bekkur	Svarmöguleikar	Strákar (%)	Stelpur (%)	Heild (%)
5. bekkur	Faðir	78,7%	77,7%	78,2%
	Stjúp- eða fósturfaðir	12,8%	12,8%	12,8%
	Móðir	94,3%	95,9%	95,1%
	Stjúp- eða fósturmóðir	5,9%	5,1%	5,5%
	Systkini	84,2%	87,6%	85,9%
	Afi og/eða amma	8,8%	5,6%	7,2%
6. bekkur	Faðir	78,7%	75,4%	77,0%
	Stjúp- eða fósturfaðir	12,7%	15,0%	13,9%
	Móðir	94,6%	96,2%	95,4%
	Stjúp- eða fósturmóðir	3,9%	4,0%	3,9%
	Systkini	86,0%	87,5%	86,8%
	Afi og/eða amma	6,0%	4,6%	5,3%
7. bekkur	Faðir	77,2%	75,0%	76,1%
	Stjúp- eða fósturfaðir	14,4%	14,9%	14,7%
	Móðir	95,0%	96,8%	95,9%
	Stjúp- eða fósturmóðir	4,2%	4,5%	4,3%
	Systkini	85,2%	88,3%	86,7%
	Afi og/eða amma	4,9%	3,4%	4,2%

Tafla 25. Hversu oft færð þú hjálp frá pabba þínum, mömmu eða systkinum með heimanámið þitt? Greint eftir bekk og kyni nemenda.

Bekkur	Svarmöguleikar	Strákar (%)	Stelpur (%)	Heild (%)
5. bekkur	Ég þarf ekki að læra heima	1%	1%	1%
	Aldrei	2%	1%	1%
	Næstum aldrei	6%	4%	5%
	Sjaldan	13%	11%	12%
	Stundum	38%	39%	38%
	Oft	40%	45%	42%
6. bekkur	Ég þarf ekki að læra heima	2%	1%	2%
	Aldrei	2%	1%	1%
	Næstum aldrei	7%	4%	5%
	Sjaldan	11%	10%	10%
	Stundum	36%	38%	37%
	Oft	42%	45%	43%
7. bekkur	Ég þarf ekki að læra heima	3%	1%	2%
	Aldrei	2%	1%	2%
	Næstum aldrei	7%	7%	7%
	Sjaldan	12%	9%	11%
	Stundum	33%	36%	35%
	Oft	43%	45%	44%

Tafla 26. Hversu marga vini eða vinkonur áttu í skólanum? Greint eftir bekk og kyni nemenda.

Bekkur	Svarmöguleikar	Strákar (%)	Stelpur (%)	Heild (%)
5. bekkur	Enga vini/vinkonur	1%	1%	1%
	Fáa vini/vinkonur	9%	8%	9%
	Nokkra vini/vinkonur	22%	24%	23%
	Marga vini/vinkonur	35%	36%	35%
	Mjög marga vini/vinkonur	33%	31%	32%
6. bekkur	Enga vini/vinkonur	1%	1%	1%
	Fáa vini/vinkonur	6%	8%	7%
	Nokkra vini/vinkonur	21%	21%	21%
	Marga vini/vinkonur	37%	38%	38%
	Mjög marga vini/vinkonur	34%	33%	34%
7. bekkur	Enga vini/vinkonur	1%	1%	1%
	Fáa vini/vinkonur	6%	6%	6%
	Nokkra vini/vinkonur	19%	20%	20%
	Marga vini/vinkonur	35%	37%	36%
	Mjög marga vini/vinkonur	39%	37%	38%

Tafla 27. Hversu oft horfir þú á sjónvarp eða myndband með pabba þínum eða mómmu? Greint eftir bekk og kyni nemenda.

Bekkur	Svarmöguleikar	Strákar (%)	Stelpur (%)	Heild (%)
5. bekkur	Aldrei	2%	1%	1%
	Næstum aldrei	7%	6%	6%
	Sjaldan	18%	18%	18%
	Stundum	42%	47%	44%
	Oft	32%	28%	30%
6. bekkur	Aldrei	1%	1%	1%
	Næstum aldrei	6%	5%	5%
	Sjaldan	13%	12%	12%
	Stundum	45%	50%	48%
	Oft	35%	32%	34%
7. bekkur	Aldrei	1%	1%	1%
	Næstum aldrei	5%	4%	4%
	Sjaldan	12%	10%	11%
	Stundum	45%	47%	46%
	Oft	38%	38%	38%

Tafla 28. Hversu oft ert þú í íþróttum eða útvíst (t.d. á skíðum í sundi, í göngutúr, á hestbaki, úti að hjóla, á skautum o.fl.) með pabba þínum eða mómmu? Greint eftir bekk og kyni nemenda.

Bekkur	Svarmöguleikar	Strákar (%)	Stelpur (%)	Heild (%)
5. bekkur	Aldrei	7%	4%	5%
	Næstum aldrei	14%	11%	13%
	Sjaldan	22%	20%	21%
	Stundum	27%	36%	32%
	Oft	30%	30%	30%
6. bekkur	Aldrei	6%	3%	4%
	Næstum aldrei	13%	12%	13%
	Sjaldan	23%	20%	21%
	Stundum	30%	39%	35%
	Oft	28%	27%	27%
7. bekkur	Aldrei	6%	5%	6%
	Næstum aldrei	17%	14%	16%
	Sjaldan	22%	23%	22%
	Stundum	30%	36%	33%
	Oft	25%	22%	24%

Tafla 29. Hversu oft tala allir í fjölskyldunni þinni saman? Greint eftir bekk og kyni nemenda.

Bekkur	Svarmöguleikar	Strákar (%)	Stelpur (%)	Heild (%)
5. bekkur	Aldrei	3%	2%	3%
	Næstum aldrei	9%	6%	7%
	Sjaldan	15%	12%	14%
	Stundum	31%	29%	30%
	Oft	42%	52%	47%
6. bekkur	Aldrei	2%	1%	2%
	Næstum aldrei	6%	5%	6%
	Sjaldan	13%	9%	11%
	Stundum	28%	27%	28%
	Oft	50%	58%	54%
7. bekkur	Aldrei	2%	1%	2%
	Næstum aldrei	6%	4%	5%
	Sjaldan	13%	10%	11%
	Stundum	30%	26%	28%
	Oft	49%	59%	54%

Tafla 30. Hversu oft ert þú með foreldrum þínum eftir skóla? Greint eftir bekk og kyni nemenda.

Bekkur	Svarmöguleikar	Strákar (%)	Stelpur (%)	Heild (%)
5. bekkur	Aldrei	5%	4%	4%
	Næstum aldrei	12%	9%	11%
	Sjaldan	20%	19%	19%
	Stundum	32%	36%	34%
	Oft	31%	32%	32%
6. bekkur	Aldrei	4%	2%	3%
	Næstum aldrei	10%	8%	9%
	Sjaldan	17%	17%	17%
	Stundum	36%	39%	38%
	Oft	32%	34%	33%
7. bekkur	Aldrei	3%	3%	3%
	Næstum aldrei	10%	7%	9%
	Sjaldan	18%	18%	18%
	Stundum	35%	40%	38%
	Oft	33%	31%	32%

Tafla 31. Hversu oft ert þú með foreldrum þínum um helgar? Greint eftir bekk og kyni nemenda.

Bekkur	Svarmöguleikar	Strákar (%)	Stelpur (%)	Heild (%)
5. bekkur	Aldrei	1%	0%	0%
	Næstum aldrei	2%	1%	2%
	Sjaldan	6%	3%	5%
	Stundum	19%	19%	19%
	Oft	72%	76%	74%
6. bekkur	Aldrei	0%	0%	0%
	Næstum aldrei	2%	1%	2%
	Sjaldan	5%	3%	4%
	Stundum	22%	19%	20%
	Oft	71%	77%	74%
7. bekkur	Aldrei	1%	1%	1%
	Næstum aldrei	2%	1%	2%
	Sjaldan	6%	5%	5%
	Stundum	26%	25%	26%
	Oft	64%	68%	66%

Tafla 32. Hversu auðvelt eða erfitt væri fyrir þig að fá umhyggju og hlýju frá foreldrum þínum? Greint eftir bekk og kyni nemenda.

Bekkur	Svarmöguleikar	Strákar (%)	Stelpur (%)	Heild (%)
5. bekkur	Mjög erfitt	2%	2%	2%
	Frekar erfitt	7%	4%	5%
	Frekar auðvelt	32%	22%	27%
	Mjög auðvelt	59%	72%	66%
6. bekkur	Mjög erfitt	1%	1%	1%
	Frekar erfitt	4%	3%	3%
	Frekar auðvelt	30%	20%	24%
	Mjög auðvelt	66%	76%	71%
7. bekkur	Mjög erfitt	1%	1%	1%
	Frekar erfitt	4%	2%	3%
	Frekar auðvelt	25%	17%	21%
	Mjög auðvelt	70%	80%	75%

Tafla 33. Hversu auðvelt eða erfitt væri fyrir þig að fá ráðleggingar varðandi námið frá foreldrum þínum? Greint eftir bekk og kyni nemenda.

Bekkur	Svarmöguleikar	Strákar (%)	Stelpur (%)	Heild (%)
5. bekkur	Mjög erfitt	2%	2%	2%
	Frekar erfitt	10%	6%	8%
	Frekar auðvelt	37%	32%	34%
	Mjög auðvelt	51%	61%	56%
6. bekkur	Mjög erfitt	2%	1%	1%
	Frekar erfitt	7%	5%	6%
	Frekar auðvelt	35%	30%	32%
	Mjög auðvelt	57%	65%	61%
7. bekkur	Mjög erfitt	2%	1%	2%
	Frekar erfitt	5%	5%	5%
	Frekar auðvelt	29%	22%	25%
	Mjög auðvelt	65%	73%	69%

Tafla 34. Foreldrar mínir þekkja vini/vinkonur mína(r), greint eftir bekk og kyni nemenda.

Bekkur	Svarmöguleikar	Strákar (%)	Stelpur (%)	Heild (%)
5. bekkur	Á mjög vel við um mig	56%	65%	60%
	Á frekar vel við um mig	35%	30%	32%
	Á frekar illa við um mig	5%	3%	4%
	Á mjög illa við um mig	4%	2%	3%
6. bekkur	Á mjög vel við um mig	56%	64%	60%
	Á frekar vel við um mig	36%	32%	34%
	Á frekar illa við um mig	5%	2%	4%
	Á mjög illa við um mig	3%	2%	2%
7. bekkur	Á mjög vel við um mig	51%	63%	57%
	Á frekar vel við um mig	41%	34%	37%
	Á frekar illa við um mig	7%	3%	5%
	Á mjög illa við um mig	2%	1%	1%

Tafla 35. Foreldrar mínir þekkja foreldra vina/vinkvenna minna, greint eftir bekk og kyni nemenda.

Bekkur	Svarmöguleikar	Strákar (%)	Stelpur (%)	Heild (%)
5. bekkur	Á mjög vel við um mig	38%	42%	40%
	Á frekar vel við um mig	41%	44%	42%
	Á frekar illa við um mig	15%	10%	13%
	Á mjög illa við um mig	6%	4%	5%
6. bekkur	Á mjög vel við um mig	36%	39%	38%
	Á frekar vel við um mig	44%	46%	45%
	Á frekar illa við um mig	14%	11%	13%
	Á mjög illa við um mig	6%	3%	4%
7. bekkur	Á mjög vel við um mig	30%	36%	33%
	Á frekar vel við um mig	49%	48%	48%
	Á frekar illa við um mig	16%	13%	14%
	Á mjög illa við um mig	5%	3%	4%

Tafla 36. Hversu oft ferð þú í leikhús, á sýningar eða tónleika með pabba þínum eða mömmu? Greint eftir bekk og kyni nemenda.

Bekkur	Svarmöguleikar	Strákar (%)	Stelpur (%)	Heild (%)
5. bekkur	Aldrei	13%	8%	10%
	Næstum aldrei	27%	20%	23%
	Sjaldan	30%	32%	31%
	Stundum	23%	33%	28%
	Oft	7%	7%	7%
6. bekkur	Aldrei	12%	7%	10%
	Næstum aldrei	22%	19%	20%
	Sjaldan	30%	30%	30%
	Stundum	29%	36%	33%
	Oft	6%	8%	7%
7. bekkur	Aldrei	12%	7%	10%
	Næstum aldrei	26%	18%	22%
	Sjaldan	32%	29%	31%
	Stundum	25%	38%	31%
	Oft	6%	8%	7%

Tafla 37. Hversu oft ert þú með vinum eða vinkonum eftir skóla eða um helgar? Greint eftir bekk og kyni nemenda.

Bekkur	Svarmöguleikar	Strákar (%)	Stelpur (%)	Heild (%)
5. bekkur	Aldrei	2%	1%	2%
	Næstum aldrei	5%	5%	5%
	Sjaldan	10%	12%	11%
	Stundum	34%	32%	33%
	Oft	49%	49%	49%
6. bekkur	Aldrei	1%	1%	1%
	Næstum aldrei	5%	5%	5%
	Sjaldan	9%	10%	10%
	Stundum	31%	32%	31%
	Oft	54%	51%	53%
7. bekkur	Aldrei	1%	1%	1%
	Næstum aldrei	4%	4%	4%
	Sjaldan	9%	8%	8%
	Stundum	29%	30%	30%
	Oft	57%	57%	57%

Tafla 38. Hversu oft ert þú ein(n) heima eftir skóla? Greint eftir bekk og kyni nemenda.

Bekkur	Svarmöguleikar	Strákar (%)	Stelpur (%)	Heild (%)
5. bekkur	Aldrei	13%	12%	13%
	Næstum aldrei	23%	28%	25%
	Sjaldan	20%	21%	20%
	Stundum	25%	23%	24%
	Oft	19%	16%	18%
6. bekkur	Aldrei	9%	10%	10%
	Næstum aldrei	27%	28%	27%
	Sjaldan	21%	23%	22%
	Stundum	26%	27%	26%
	Oft	18%	13%	15%
7. bekkur	Aldrei	7%	8%	7%
	Næstum aldrei	26%	27%	27%
	Sjaldan	24%	24%	24%
	Stundum	27%	28%	28%
	Oft	15%	13%	14%

Tafla 39. Er töluð íslenska á þínu heimili? Greint eftir bekk og kyni nemenda.

Bekkur	Svarmöguleikar	Strákar (%)	Stelpur (%)	Heild (%)
5. bekkur	Já, eingöngu	77%	81%	79%
	Já, ásamt öðru tungumáli	20%	16%	18%
	Nei, einungis annað tungumál	3%	3%	3%
6. bekkur	Já, eingöngu	80%	82%	81%
	Já, ásamt öðru tungumáli	18%	16%	17%
	Nei, einungis annað tungumál	2%	2%	2%
7. bekkur	Já, eingöngu	82%	86%	84%
	Já, ásamt öðru tungumáli	16%	13%	14%
	Nei, einungis annað tungumál	2%	1%	2%

Tafla 40. Við hvern leikur þú þegar þú ert í töluleikjum á Netinu? Ég leik ein(n), greint eftir bekk og kyni nemenda.

Bekkur	Svarmöguleikar	Strákar (%)	Stelpur (%)	Heild (%)
5. bekkur	Oft	46%	42%	44%
	Stundum	23%	25%	24%
	Sjaldan	16%	16%	16%
	Aldrei	6%	6%	6%
	Leik ekki á netinu	8%	10%	9%
6. bekkur	Oft	41%	40%	40%
	Stundum	24%	26%	25%
	Sjaldan	18%	17%	17%
	Aldrei	8%	6%	7%
	Leik ekki á netinu	10%	11%	10%
7. bekkur	Oft	34%	35%	35%
	Stundum	28%	25%	26%
	Sjaldan	18%	14%	16%
	Aldrei	10%	6%	8%
	Leik ekki á netinu	11%	20%	15%

Tafla 41. Við hvern leikur þú þegar þú ert í tölvuleikjum á Netinu? Með fjölskyldumeðlimum, greint eftir bekk og kyni nemenda.

Bekkur	Svarmöguleikar	Strákar (%)	Stelpur (%)	Heild (%)
5. bekkur	Oft	11%	9%	10%
	Stundum	16%	21%	19%
	Sjaldan	25%	26%	26%
	Aldrei	36%	33%	35%
	Leik ekki á netinu	12%	11%	11%
6. bekkur	Oft	8%	7%	7%
	Stundum	18%	22%	20%
	Sjaldan	25%	24%	24%
	Aldrei	35%	34%	35%
	Leik ekki á netinu	13%	13%	13%
7. bekkur	Oft	7%	4%	5%
	Stundum	17%	19%	18%
	Sjaldan	24%	22%	23%
	Aldrei	39%	34%	36%
	Leik ekki á netinu	14%	22%	18%

Tafla 42. Við hvern leikur þú þegar þú ert í tölvuleikjum á Netinu? Með vinum, greint eftir bekk og kyni nemenda.

Bekkur	Svarmöguleikar	Strákar (%)	Stelpur (%)	Heild (%)
5. bekkur	Oft	35%	22%	28%
	Stundum	32%	35%	34%
	Sjaldan	18%	23%	21%
	Aldrei	8%	11%	9%
	Leik ekki á netinu	7%	9%	8%
6. bekkur	Oft	34%	22%	27%
	Stundum	32%	40%	36%
	Sjaldan	18%	20%	19%
	Aldrei	8%	8%	8%
	Leik ekki á netinu	8%	10%	9%
7. bekkur	Oft	38%	20%	29%
	Stundum	33%	34%	33%
	Sjaldan	15%	20%	17%
	Aldrei	5%	8%	7%
	Leik ekki á netinu	9%	19%	14%

Tafla 43. Við hvern leikur þú þegar þú ert í tölvuleikjum á Netinu? Með fólki sem ég þekki ekki, greint eftir bekk og kyni nemenda.

Bekkur	Svarmöguleikar	Strákar (%)	Stelpur (%)	Heild (%)
5. bekkur	Oft	11%	4%	7%
	Stundum	6%	3%	4%
	Sjaldan	6%	3%	5%
	Aldrei	62%	76%	69%
	Leik ekki á netinu	16%	14%	15%
6. bekkur	Oft	14%	2%	8%
	Stundum	8%	2%	5%
	Sjaldan	9%	5%	7%
	Aldrei	56%	75%	66%
	Leik ekki á netinu	14%	16%	15%
7. bekkur	Oft	20%	2%	11%
	Stundum	11%	3%	7%
	Sjaldan	10%	5%	7%
	Aldrei	45%	67%	56%
	Leik ekki á netinu	14%	23%	18%

Tafla 44. Finnst þér námið vera of erfitt? Greint eftir bekk og kyni nemenda.

Bekkur	Svarmöguleikar	Strákar (%)	Stelpur (%)	Heild (%)
5. bekkur	Aldrei	11%	10%	11%
	Næstum aldrei	22%	24%	23%
	Sjaldan	22%	21%	22%
	Stundum	33%	36%	35%
	Oft	8%	6%	7%
	Alltaf	4%	2%	3%
6. bekkur	Aldrei	10%	10%	10%
	Næstum aldrei	24%	26%	25%
	Sjaldan	23%	21%	22%
	Stundum	33%	36%	35%
	Oft	7%	5%	6%
	Alltaf	3%	1%	2%
7. bekkur	Aldrei	10%	9%	10%
	Næstum aldrei	23%	26%	24%
	Sjaldan	23%	21%	22%
	Stundum	32%	34%	33%
	Oft	8%	7%	8%
	Alltaf	4%	2%	3%

Tafla 45. Finnst þér námið vera of létt? Greint eftir bekk og kyni nemenda.

Bekkur	Svarmöguleikar	Strákar (%)	Stelpur (%)	Heild (%)
5. bekkur	Aldrei	10%	8%	9%
	Næstum aldrei	14%	16%	15%
	Sjaldan	23%	25%	24%
	Stundum	35%	39%	37%
	Oft	15%	10%	13%
	Alltaf	3%	2%	3%
6. bekkur	Aldrei	11%	9%	10%
	Næstum aldrei	15%	19%	17%
	Sjaldan	25%	25%	25%
	Stundum	36%	37%	36%
	Oft	11%	10%	10%
	Alltaf	2%	1%	1%
7. bekkur	Aldrei	15%	11%	13%
	Næstum aldrei	17%	23%	20%
	Sjaldan	28%	27%	27%
	Stundum	30%	31%	30%
	Oft	9%	7%	8%
	Alltaf	2%	1%	1%

Tafla 46. Finnst þér námið vera skemmtilegt? Greint eftir bekk og kyni nemenda.

Bekkur	Svarmöguleikar	Strákar (%)	Stelpur (%)	Heild (%)
5. bekkur	Aldrei	14%	4%	9%
	Næstum aldrei	12%	5%	9%
	Sjaldan	16%	11%	14%
	Stundum	32%	38%	35%
	Oft	19%	28%	24%
	Alltaf	8%	13%	10%
6. bekkur	Aldrei	14%	3%	8%
	Næstum aldrei	12%	6%	9%
	Sjaldan	17%	11%	14%
	Stundum	35%	42%	38%
	Oft	18%	29%	23%
	Alltaf	5%	9%	7%
7. bekkur	Aldrei	16%	5%	11%
	Næstum aldrei	16%	9%	13%
	Sjaldan	20%	13%	17%
	Stundum	32%	42%	37%
	Oft	12%	26%	19%
	Alltaf	3%	5%	4%

Tafla 47. Langar þig til að hætta í skólanum? Greint eftir bekk og kyni nemenda.

Bekkur	Svarmöguleikar	Strákar (%)	Stelpur (%)	Heild (%)
5. bekkur	Aldrei	41%	53%	47%
	Næstum aldrei	16%	15%	16%
	Sjaldan	12%	9%	10%
	Stundum	19%	18%	18%
	Oft	13%	5%	9%
6. bekkur	Aldrei	40%	48%	44%
	Næstum aldrei	18%	19%	18%
	Sjaldan	12%	9%	11%
	Stundum	20%	19%	19%
	Oft	11%	5%	8%
7. bekkur	Aldrei	40%	46%	43%
	Næstum aldrei	21%	21%	21%
	Sjaldan	11%	10%	11%
	Stundum	18%	17%	17%
	Oft	11%	6%	8%

Tafla 48. Hvernig líður þér oftast í kennslustundum? Greint eftir bekk og kyni nemenda.

Bekkur	Svarmöguleikar	Strákar (%)	Stelpur (%)	Heild (%)
5. bekkur	Mjög vel	38%	45%	41%
	Frekar vel	50%	47%	49%
	Frekar illa	10%	7%	8%
	Mjög illa	2%	1%	2%
6. bekkur	Mjög vel	41%	47%	44%
	Frekar vel	49%	46%	47%
	Frekar illa	8%	6%	7%
	Mjög illa	2%	1%	1%
7. bekkur	Mjög vel	37%	47%	42%
	Frekar vel	53%	47%	50%
	Frekar illa	8%	4%	6%
	Mjög illa	2%	1%	2%

Tafla 49. Hvernig líður þér oftast í frímínútum? Greint eftir bekk og kyni nemenda.

Bekkur	Svarmöguleikar	Strákar (%)	Stelpur (%)	Heild (%)
5. bekkur	Mjög vel	62%	53%	57%
	Frekar vel	30%	39%	35%
	Frekar illa	6%	7%	6%
	Mjög illa	1%	2%	2%
6. bekkur	Mjög vel	65%	56%	61%
	Frekar vel	29%	37%	33%
	Frekar illa	4%	5%	5%
	Mjög illa	1%	1%	1%
7. bekkur	Mjög vel	65%	60%	62%
	Frekar vel	31%	34%	33%
	Frekar illa	3%	5%	4%
	Mjög illa	1%	1%	1%

Tafla 50. Hvernig líður þér oftast heima? Greint eftir bekk og kyni nemenda.

Bekkur	Svarmöguleikar	Strákar (%)	Stelpur (%)	Heild (%)
5. bekkur	Mjög vel	78%	76%	77%
	Frekar vel	19%	20%	19%
	Frekar illa	3%	3%	3%
	Mjög illa	1%	1%	1%
6. bekkur	Mjög vel	81%	81%	81%
	Frekar vel	17%	17%	17%
	Frekar illa	1%	2%	2%
	Mjög illa	0%	0%	0%
7. bekkur	Mjög vel	82%	80%	81%
	Frekar vel	16%	18%	17%
	Frekar illa	1%	2%	2%
	Mjög illa	1%	1%	1%

Tafla 51. Hvernig líkar þér við kennarana í skólanum? Greint eftir bekk og kyni nemenda.

Bekkur	Svarmöguleikar	Strákar (%)	Stelpur (%)	Heild (%)
5. bekkur	Mjög vel	56%	68%	62%
	Frekar vel	37%	28%	33%
	Frekar illa	5%	3%	4%
	Mjög illa	2%	1%	1%
6. bekkur	Mjög vel	49%	57%	53%
	Frekar vel	42%	38%	40%
	Frekar illa	6%	4%	5%
	Mjög illa	3%	1%	2%
7. bekkur	Mjög vel	37%	48%	42%
	Frekar vel	48%	44%	46%
	Frekar illa	10%	6%	8%
	Mjög illa	4%	2%	3%

Tafla 52. Hversu oft hrósa kennararnir þér í skólanum? Greint eftir bekk og kyni nemenda.

Bekkur	Svarmöguleikar	Strákar (%)	Stelpur (%)	Heild (%)
5. bekkur	Aldrei	4%	2%	3%
	Næstum aldrei	9%	6%	8%
	Sjaldan	19%	15%	17%
	Stundum	47%	50%	48%
	Oft	21%	28%	24%
6. bekkur	Aldrei	4%	2%	3%
	Næstum aldrei	9%	7%	8%
	Sjaldan	18%	15%	17%
	Stundum	49%	49%	49%
	Oft	20%	26%	23%
7. bekkur	Aldrei	5%	3%	4%
	Næstum aldrei	12%	8%	10%
	Sjaldan	20%	17%	18%
	Stundum	46%	50%	48%
	Oft	16%	23%	20%

Tafla 53. Hversu oft er þér hrósað af öðrum fullorðnum (t.d. heima hjá þér eða í frístundastarfi)? Greint eftir bekk og kyni nemenda.

Bekkur	Svarmöguleikar	Strákar (%)	Stelpur (%)	Heild (%)
5. bekkur	Aldrei	3%	2%	2%
	Næstum aldrei	6%	4%	5%
	Sjaldan	14%	8%	11%
	Stundum	38%	37%	38%
	Oft	39%	49%	44%
6. bekkur	Aldrei	3%	1%	2%
	Næstum aldrei	4%	3%	4%
	Sjaldan	10%	7%	8%
	Stundum	42%	36%	39%
	Oft	41%	54%	48%
7. bekkur	Aldrei	2%	1%	1%
	Næstum aldrei	4%	3%	4%
	Sjaldan	11%	7%	9%
	Stundum	39%	37%	38%
	Oft	44%	52%	48%

Tafla 54. Hvaða einkunn fékkst þú á samræmdum prófum í 4. bekk í stærðfræði? Greint eftir bekk og kyni nemenda.

Bekkur	Svarmöguleikar	Strákar (%)	Stelpur (%)	Heild (%)
5. bekkur	4 eða lægra	2%	2%	2%
	4,5-5,0	3%	2%	3%
	5,5-6,0	3%	3%	3%
	6,5-7,0	6%	6%	6%
	7,5-8,0	13%	13%	13%
	8,5-9,0	25%	24%	25%
	9,5-10,0	27%	27%	27%
	Man það ekki	20%	21%	21%
	Tók ekki prófið	1%	0%	0%
6. bekkur	4 eða lægra	3%	2%	2%
	4,5-5,0	3%	3%	3%
	5,5-6,0	4%	4%	4%
	6,5-7,0	8%	9%	9%
	7,5-8,0	15%	14%	15%
	8,5-9,0	27%	26%	26%
	9,5-10,0	26%	28%	27%
	Man það ekki	14%	13%	14%
	Tók ekki prófið	0%	0%	0%
7. bekkur	4 eða lægra	4%	3%	4%
	4,5-5,0	3%	4%	4%
	5,5-6,0	6%	7%	6%
	6,5-7,0	11%	11%	11%
	7,5-8,0	18%	17%	17%
	8,5-9,0	27%	27%	27%
	9,5-10,0	19%	21%	20%
	Man það ekki	12%	9%	10%
	Tók ekki prófið	0%	0%	0%

Tafla 55. Hvaða einkunn fékkst þú á samræmdum prófum í 4. bekk í íslensku? Greint eftir bekk og kyni nemenda.

Bekkur	Svarmöguleikar	Strákar (%)	Stelpur (%)	Heild (%)
5. bekkur	4 eða lægra	3%	2%	3%
	4,5-5,0	2%	1%	1%
	5,5-6,0	4%	2%	3%
	6,5-7,0	6%	4%	5%
	7,5-8,0	16%	10%	13%
	8,5-9,0	25%	25%	25%
	9,5-10,0	17%	28%	22%
	Man það ekki	26%	28%	27%
	Tók ekki prófið	1%	1%	1%
6. bekkur	4 eða lægra	2%	1%	2%
	4,5-5,0	2%	1%	2%
	5,5-6,0	3%	2%	2%
	6,5-7,0	8%	4%	6%
	7,5-8,0	16%	13%	15%
	8,5-9,0	29%	29%	29%
	9,5-10,0	19%	29%	24%
	Man það ekki	21%	20%	20%
	Tók ekki prófið	1%	1%	1%
7. bekkur	4 eða lægra	3%	1%	2%
	4,5-5,0	2%	1%	1%
	5,5-6,0	4%	2%	3%
	6,5-7,0	10%	6%	8%
	7,5-8,0	21%	16%	18%
	8,5-9,0	30%	34%	32%
	9,5-10,0	15%	25%	20%
	Man það ekki	14%	14%	14%
	Tók ekki prófið	0%	0%	0%

Tafla 56. Hversu oft koma eftirfarandi atvik fyrir í skólanum: Mér finnst ég örugg(ur) á skólalóðinni.

Bekkur	Svarmöguleikar	Strákar (%)	Stelpur (%)	Heild (%)
5. bekkur	Aldrei	9%	7%	8%
	Sjaldan	11%	9%	10%
	Stundum	18%	21%	19%
	Oft	62%	63%	63%
6. bekkur	Aldrei	8%	6%	7%
	Sjaldan	9%	9%	9%
	Stundum	16%	18%	17%
	Oft	68%	67%	67%
7. bekkur	Aldrei	8%	5%	6%
	Sjaldan	7%	6%	6%
	Stundum	14%	15%	14%
	Oft	71%	75%	73%

Tafla 57. Hversu oft koma eftirfarandi atvik fyrir í skólanum: Kennarinn gerir lítið úr einhverjum krakkanna

Bekkur	Svarmöguleikar	Strákar (%)	Stelpur (%)	Heild (%)
5. bekkur	Aldrei	70%	74%	72%
	Sjaldan	14%	12%	13%
	Stundum	9%	9%	9%
	Oft	7%	5%	6%
6. bekkur	Aldrei	68%	71%	69%
	Sjaldan	16%	15%	15%
	Stundum	10%	11%	11%
	Oft	6%	3%	5%
7. bekkur	Aldrei	63%	65%	64%
	Sjaldan	19%	18%	19%
	Stundum	11%	12%	12%
	Oft	7%	5%	6%

Tafla 58. Hversu oft koma eftirfarandi atvik fyrir í skólanum: Ég er örugg(ur) í skólafestinni.

Bekkur	Svarmöguleikar	Strákar (%)	Stelpur (%)	Heild (%)
5. bekkur	Aldrei	7%	5%	6%
	Sjaldan	5%	4%	4%
	Stundum	10%	12%	11%
	Oft	79%	79%	79%
6. bekkur	Aldrei	7%	4%	5%
	Sjaldan	4%	5%	4%
	Stundum	11%	13%	12%
	Oft	78%	78%	78%
7. bekkur	Aldrei	6%	4%	5%
	Sjaldan	5%	4%	4%
	Stundum	12%	15%	14%
	Oft	77%	77%	77%

Tafla 59. Hversu oft ert þú í dansi eða íþróttum fyrir utan leikfimi- og sundtíma í skólanum? Greint eftir bekk og kyni nemenda.

Bekkur	Svarmöguleikar	Strákar (%)	Stelpur (%)	Heild (%)
5. bekkur	Aldrei	21%	14%	18%
	Sjaldnar en einu sinni í mánuði	5%	4%	4%
	1-3 sinnum í mánuði	5%	4%	4%
	1-2 sinnum í viku	16%	20%	18%
	3 sinnum í viku	20%	22%	21%
	4 sinnum í viku eða oftar	34%	37%	35%
6. bekkur	Aldrei	17%	13%	15%
	Sjaldnar en einu sinni í mánuði	4%	3%	3%
	1-3 sinnum í mánuði	6%	4%	5%
	1-2 sinnum í viku	12%	19%	16%
	3 sinnum í viku	20%	21%	20%
	4 sinnum í viku eða oftar	40%	40%	40%
7. bekkur	Aldrei	15%	13%	14%
	Sjaldnar en einu sinni í mánuði	4%	3%	3%
	1-3 sinnum í mánuði	5%	5%	5%
	1-2 sinnum í viku	11%	18%	15%
	3 sinnum í viku	16%	18%	17%
	4 sinnum í viku eða oftar	49%	43%	46%

Tafla 60. Stundar þú eitthvað af eftirtöldu: Handbolta? Greint eftir bekk og kyni nemenda.

Bekkur	Svarmöguleikar	Strákar (%)	Stelpur (%)	Heild (%)
5. bekkur	Nær aldrei	68%	81%	75%
	Nokkrum sinnum í mánuði	6%	4%	5%
	1-2 sinnum í viku	5%	3%	4%
	3 sinnum í viku	17%	11%	14%
	4 sinnum í viku eða oftar	3%	1%	2%
6. bekkur	Nær aldrei	65%	79%	73%
	Nokkrum sinnum í mánuði	7%	4%	6%
	1-2 sinnum í viku	5%	4%	5%
	3 sinnum í viku	19%	10%	14%
	4 sinnum í viku eða oftar	4%	3%	3%
7. bekkur	Nær aldrei	70%	79%	75%
	Nokkrum sinnum í mánuði	9%	7%	8%
	1-2 sinnum í viku	4%	2%	3%
	3 sinnum í viku	7%	6%	6%
	4 sinnum í viku eða oftar	10%	6%	8%

Tafla 61. Stundar þú eitthvað af eftirtöldu: Fótbolta? Greint eftir bekk og kyni nemenda.

Bekkur	Svarmöguleikar	Strákar (%)	Stelpur (%)	Heild (%)
5. bekkur	Nær aldrei	38%	60%	49%
	Nokkrum sinnum í mánuði	6%	8%	7%
	1-2 sinnum í viku	9%	7%	8%
	3 sinnum í viku	24%	14%	19%
	4 sinnum í viku eða oftar	23%	10%	16%
6. bekkur	Nær aldrei	34%	56%	45%
	Nokkrum sinnum í mánuði	8%	11%	9%
	1-2 sinnum í viku	9%	6%	8%
	3 sinnum í viku	24%	14%	19%
	4 sinnum í viku eða oftar	24%	12%	18%
7. bekkur	Nær aldrei	38%	56%	47%
	Nokkrum sinnum í mánuði	10%	13%	12%
	1-2 sinnum í viku	8%	9%	8%
	3 sinnum í viku	10%	7%	9%
	4 sinnum í viku eða oftar	34%	15%	24%

Tafla 62. Stundar þú eitthvað af eftirtöldu: Körfulbolta? Greint eftir bekk og kyni nemenda.

Bekkur	Svarmöguleikar	Strákar (%)	Stelpur (%)	Heild (%)
5. bekkur	Nær aldrei	77%	85%	81%
	Nokkrum sinnum í mánuði	8%	6%	7%
	1-2 sinnum í viku	5%	3%	4%
	3 sinnum í viku	5%	3%	4%
	4 sinnum í viku eða oftar	5%	2%	4%
6. bekkur	Nær aldrei	72%	83%	78%
	Nokkrum sinnum í mánuði	10%	7%	8%
	1-2 sinnum í viku	6%	3%	4%
	3 sinnum í viku	6%	3%	5%
	4 sinnum í viku eða oftar	7%	4%	5%
7. bekkur	Nær aldrei	67%	81%	74%
	Nokkrum sinnum í mánuði	12%	10%	11%
	1-2 sinnum í viku	7%	2%	5%
	3 sinnum í viku	4%	2%	3%
	4 sinnum í viku eða oftar	10%	4%	7%

Tafla 63. Stundar þú eitthvað af eftirtöldu: Fimleika? Greint eftir bekk og kyni nemenda.

Bekkur	Svarmöguleikar	Strákar (%)	Stelpur (%)	Heild (%)
5. bekkur	Nær aldrei	89%	73%	81%
	Nokkrum sinnum í mánuði	3%	4%	4%
	1-2 sinnum í viku	3%	8%	6%
	3 sinnum í viku	2%	7%	4%
	4 sinnum í viku eða oftar	2%	8%	5%
6. bekkur	Nær aldrei	92%	74%	83%
	Nokkrum sinnum í mánuði	2%	5%	4%
	1-2 sinnum í viku	3%	8%	5%
	3 sinnum í viku	1%	6%	4%
	4 sinnum í viku eða oftar	2%	7%	4%
7. bekkur	Nær aldrei	91%	78%	85%
	Nokkrum sinnum í mánuði	3%	5%	4%
	1-2 sinnum í viku	3%	4%	4%
	3 sinnum í viku	1%	5%	3%
	4 sinnum í viku eða oftar	2%	7%	5%

Tafla 64. Stundar þú eitthvað af eftirtöldu: Frjálsar íþróttir? Greint eftir bekk og kyni nemenda.

Bekkur	Svarmöguleikar	Strákar (%)	Stelpur (%)	Heild (%)
5. bekkur	Nær aldrei	83%	82%	82%
	Nokkrum sinnum í mánuði	7%	7%	7%
	1-2 sinnum í viku	6%	7%	7%
	3 sinnum í viku	2%	2%	2%
	4 sinnum í viku eða oftar	2%	2%	2%
6. bekkur	Nær aldrei	84%	82%	83%
	Nokkrum sinnum í mánuði	7%	8%	8%
	1-2 sinnum í viku	5%	7%	6%
	3 sinnum í viku	2%	3%	2%
	4 sinnum í viku eða oftar	1%	1%	1%
7. bekkur	Nær aldrei	81%	81%	81%
	Nokkrum sinnum í mánuði	8%	8%	8%
	1-2 sinnum í viku	6%	7%	6%
	3 sinnum í viku	2%	2%	2%
	4 sinnum í viku eða oftar	3%	3%	3%

Tafla 65. Stundar þú eitthvað af eftirtöldu: Tennis, badminton, borðtennis eða veggtennis? Greint eftir bekk og kyni nemenda.

Bekkur	Svarmöguleikar	Strákar (%)	Stelpur (%)	Heild (%)
5. bekkur	Nær aldrei	79%	88%	83%
	Nokkrum sinnum í mánuði	11%	8%	9%
	1-2 sinnum í viku	7%	3%	5%
	3 sinnum í viku	2%	1%	1%
	4 sinnum í viku eða oftar	2%	1%	1%
6. bekkur	Nær aldrei	76%	86%	81%
	Nokkrum sinnum í mánuði	12%	8%	10%
	1-2 sinnum í viku	7%	4%	6%
	3 sinnum í viku	2%	1%	2%
	4 sinnum í viku eða oftar	2%	0%	1%
7. bekkur	Nær aldrei	71%	82%	76%
	Nokkrum sinnum í mánuði	15%	11%	13%
	1-2 sinnum í viku	7%	4%	6%
	3 sinnum í viku	3%	2%	3%
	4 sinnum í viku eða oftar	4%	1%	3%

Tafla 66. Stundar þú eitthvað af eftirtöldu: Sjálfsvarnariþróttir? Greint eftir bekk og kyni nemenda.

Bekkur	Svarmöguleikar	Strákar (%)	Stelpur (%)	Heild (%)
5. bekkur	Nær aldrei	82%	93%	87%
	Nokkrum sinnum í mánuði	5%	3%	4%
	1-2 sinnum í viku	5%	3%	4%
	3 sinnum í viku	6%	1%	3%
	4 sinnum í viku eða oftár	2%	1%	2%
6. bekkur	Nær aldrei	85%	94%	90%
	Nokkrum sinnum í mánuði	4%	3%	3%
	1-2 sinnum í viku	4%	2%	3%
	3 sinnum í viku	4%	2%	3%
	4 sinnum í viku eða oftár	3%	0%	1%
7. bekkur	Nær aldrei	85%	94%	89%
	Nokkrum sinnum í mánuði	3%	3%	3%
	1-2 sinnum í viku	4%	2%	3%
	3 sinnum í viku	4%	1%	3%
	4 sinnum í viku eða oftár	3%	0%	2%

Tafla 67. Stundar þú eitthvað af eftirtöldu: Göngur eða hlaup? Greint eftir bekk og kyni nemenda.

Bekkur	Svarmöguleikar	Strákar (%)	Stelpur (%)	Heild (%)
5. bekkur	Nær aldrei	58%	56%	57%
	Nokkrum sinnum í mánuði	18%	22%	20%
	1-2 sinnum í viku	12%	12%	12%
	3 sinnum í viku	4%	4%	4%
	4 sinnum í viku eða oftár	7%	6%	6%
6. bekkur	Nær aldrei	54%	45%	49%
	Nokkrum sinnum í mánuði	20%	26%	23%
	1-2 sinnum í viku	13%	16%	15%
	3 sinnum í viku	5%	6%	5%
	4 sinnum í viku eða oftár	7%	8%	8%
7. bekkur	Nær aldrei	49%	36%	42%
	Nokkrum sinnum í mánuði	21%	25%	23%
	1-2 sinnum í viku	16%	22%	19%
	3 sinnum í viku	5%	9%	7%
	4 sinnum í viku eða oftár	9%	9%	9%

Tafla 68. Stundar þú eitthvað af eftirtöldu: Sund? Greint eftir bekk og kyni nemenda.

Bekkur	Svarmöguleikar	Strákar (%)	Stelpur (%)	Heild (%)
5. bekkur	Nær aldrei	60%	59%	59%
	Nokkrum sinnum í mánuði	16%	15%	16%
	1-2 sinnum í viku	18%	17%	17%
	3 sinnum í viku	3%	4%	3%
	4 sinnum í viku eða oftar	4%	5%	5%
6. bekkur	Nær aldrei	60%	50%	55%
	Nokkrum sinnum í mánuði	15%	18%	16%
	1-2 sinnum í viku	19%	23%	21%
	3 sinnum í viku	3%	4%	3%
	4 sinnum í viku eða oftar	3%	6%	4%
7. bekkur	Nær aldrei	53%	42%	48%
	Nokkrum sinnum í mánuði	18%	20%	19%
	1-2 sinnum í viku	23%	29%	26%
	3 sinnum í viku	2%	4%	3%
	4 sinnum í viku eða oftar	4%	5%	5%

Tafla 69. Stundar þú eitthvað af eftirtöldu: Skíði, snjóþretti eða skauta? Greint eftir bekk og kyni nemenda.

Bekkur	Svarmöguleikar	Strákar (%)	Stelpur (%)	Heild (%)
5. bekkur	Nær aldrei	70%	70%	70%
	Nokkrum sinnum í mánuði	17%	18%	18%
	1-2 sinnum í viku	5%	4%	5%
	3 sinnum í viku	3%	2%	2%
	4 sinnum í viku eða oftar	6%	5%	5%
6. bekkur	Nær aldrei	72%	70%	71%
	Nokkrum sinnum í mánuði	16%	18%	17%
	1-2 sinnum í viku	5%	5%	5%
	3 sinnum í viku	3%	2%	2%
	4 sinnum í viku eða oftar	5%	5%	5%
7. bekkur	Nær aldrei	67%	68%	67%
	Nokkrum sinnum í mánuði	20%	22%	21%
	1-2 sinnum í viku	5%	4%	5%
	3 sinnum í viku	3%	2%	3%
	4 sinnum í viku eða oftar	5%	3%	4%

Tafla 70. Ef þú hefur einhvern tíma hætt að stunda íþróttir með íþróttafélagi hversu miklu máli skiptu eftirfarandi atriði um að þú hættir: Ég missti áhugann, greint eftir bekk og kyni nemenda.

Bekkur	Svarmöguleikar	Strákar (%)	Stelpur (%)	Heild (%)
5. bekkur	Skipti mjög miklu máli	30%	32%	31%
	Skiptu frekar miklu máli	10%	12%	11%
	Skiptu frekar litlu máli	8%	10%	9%
	Skiptu mjög litlu máli	9%	8%	9%
	Á ekki við um mig	42%	39%	40%
6. bekkur	Skipti mjög miklu máli	31%	32%	32%
	Skiptu frekar miklu máli	9%	14%	12%
	Skiptu frekar litlu máli	8%	7%	7%
	Skiptu mjög litlu máli	8%	7%	8%
	Á ekki við um mig	43%	39%	41%
7. bekkur	Skipti mjög miklu máli	35%	36%	35%
	Skiptu frekar miklu máli	11%	16%	14%
	Skiptu frekar litlu máli	7%	7%	7%
	Skiptu mjög litlu máli	8%	6%	7%
	Á ekki við um mig	40%	35%	37%

Tafla 71. Ef þú hefur einhvern tíma hætt að stunda íþróttir með íþróttafélagi hversu miklu máli skiptu eftirfarandi atriði um að þú hættir: Kostnaður (of dýrt), greint eftir bekk og kyni nemenda.

Bekkur	Svarmöguleikar	Strákar (%)	Stelpur (%)	Heild (%)
5. bekkur	Skipti mjög miklu máli	17%	19%	18%
	Skiptu frekar miklu máli	8%	11%	10%
	Skiptu frekar litlu máli	8%	10%	9%
	Skiptu mjög litlu máli	12%	10%	11%
	Á ekki við um mig	55%	50%	52%
6. bekkur	Skipti mjög miklu máli	13%	14%	13%
	Skiptu frekar miklu máli	7%	12%	10%
	Skiptu frekar litlu máli	7%	10%	8%
	Skiptu mjög litlu máli	13%	13%	13%
	Á ekki við um mig	60%	52%	56%
7. bekkur	Skipti mjög miklu máli	10%	12%	11%
	Skiptu frekar miklu máli	6%	11%	9%
	Skiptu frekar litlu máli	8%	10%	9%
	Skiptu mjög litlu máli	13%	14%	14%
	Á ekki við um mig	63%	52%	58%

Tafla 72. Ef þú hefur einhvern tíma hætt að stunda íþróttir með íþróttafélagi hversu miklu máli skiptu eftirfarandi atriði um að þú hættir: Vinir mínir hættu, greint eftir bekk og kyni nemenda.

Bekkur	Svarmöguleikar	Strákar (%)	Stelpur (%)	Heild (%)
5. bekkur	Skipti mjög miklu máli	18%	15%	16%
	Skiptu frekar miklu máli	8%	8%	8%
	Skiptu frekar litlu máli	8%	11%	9%
	Skiptu mjög litlu máli	9%	12%	11%
	Á ekki við um mig	57%	54%	55%
6. bekkur	Skipti mjög miklu máli	13%	10%	11%
	Skiptu frekar miklu máli	8%	9%	8%
	Skiptu frekar litlu máli	8%	9%	9%
	Skiptu mjög litlu máli	9%	14%	12%
	Á ekki við um mig	63%	58%	60%
7. bekkur	Skipti mjög miklu máli	10%	9%	9%
	Skiptu frekar miklu máli	9%	10%	10%
	Skiptu frekar litlu máli	9%	13%	11%
	Skiptu mjög litlu máli	11%	14%	12%
	Á ekki við um mig	61%	55%	58%

Tafla 73. Ef þú hefur einhvern tíma hætt að stunda íþróttir með íþróttafélagi hversu miklu máli skiptu eftirfarandi atriði um að þú hættir: Tímaleysi, greint eftir bekk og kyni nemenda.

Bekkur	Svarmöguleikar	Strákar (%)	Stelpur (%)	Heild (%)
5. bekkur	Skipti mjög miklu máli	18%	16%	17%
	Skiptu frekar miklu máli	8%	11%	10%
	Skiptu frekar litlu máli	9%	10%	10%
	Skiptu mjög litlu máli	11%	9%	10%
	Á ekki við um mig	54%	54%	54%
6. bekkur	Skipti mjög miklu máli	13%	14%	13%
	Skiptu frekar miklu máli	9%	11%	10%
	Skiptu frekar litlu máli	9%	11%	10%
	Skiptu mjög litlu máli	10%	11%	11%
	Á ekki við um mig	59%	53%	56%
7. bekkur	Skipti mjög miklu máli	12%	12%	12%
	Skiptu frekar miklu máli	10%	14%	12%
	Skiptu frekar litlu máli	9%	11%	10%
	Skiptu mjög litlu máli	12%	12%	12%
	Á ekki við um mig	57%	51%	54%

Tafla 74. Ef þú hefur einhvern tíma hætt að stunda íþróttir með íþróttafélagi hversu miklu máli skiptu eftirfarandi atriði um að þú hættir: Mikil samkeppni, greint eftir bekk og kyni nemenda.

Bekkur	Svarmöguleikar	Strákar (%)	Stelpur (%)	Heild (%)
5. bekkur	Skipti mjög miklu máli	17%	14%	15%
	Skiptu frekar miklu máli	7%	7%	7%
	Skiptu frekar litlu máli	9%	11%	10%
	Skiptu mjög litlu máli	11%	11%	11%
	Á ekki við um mig	56%	57%	57%
6. bekkur	Skipti mjög miklu máli	12%	10%	11%
	Skiptu frekar miklu máli	6%	7%	7%
	Skiptu frekar litlu máli	8%	10%	9%
	Skiptu mjög litlu máli	12%	13%	12%
	Á ekki við um mig	62%	60%	61%
7. bekkur	Skipti mjög miklu máli	9%	6%	8%
	Skiptu frekar miklu máli	7%	5%	6%
	Skiptu frekar litlu máli	9%	9%	9%
	Skiptu mjög litlu máli	11%	16%	14%
	Á ekki við um mig	64%	63%	64%

Tafla 75. Hversu oft æfir þú íþróttir (æfir eða keppir) með íþróttafélagi? Greint eftir bekk og kyni nemenda.

Bekkur	Svarmöguleikar	Strákar (%)	Stelpur (%)	Heild (%)
5. bekkur	Aldrei	17%	21%	19%
	Sjaldnar en einu sinni í mánuði	9%	12%	10%
	1-3 sinnum í mánuði	7%	9%	8%
	1-2 sinnum í viku	10%	12%	11%
	3 sinnum í viku	22%	20%	21%
	4 sinnum í viku eða oftar	34%	27%	31%
6. bekkur	Aldrei	16%	19%	18%
	Sjaldnar en einu sinni í mánuði	6%	8%	7%
	1-3 sinnum í mánuði	6%	7%	7%
	1-2 sinnum í viku	9%	14%	11%
	3 sinnum í viku	24%	19%	22%
	4 sinnum í viku eða oftar	39%	33%	36%
7. bekkur	Aldrei	19%	23%	21%
	Sjaldnar en einu sinni í mánuði	4%	6%	5%
	1-3 sinnum í mánuði	5%	5%	5%
	1-2 sinnum í viku	9%	12%	11%
	3 sinnum í viku	15%	17%	16%
	4 sinnum í viku eða oftar	47%	38%	42%

Tafla 76. Hversu oft reynir þú á þig líkamlega þannig að þú verður móð/ur eða svitnir? Greint eftir bekk og kyni nemenda.

Bekkur	Svarmöguleikar	Strákar (%)	Stelpur (%)	Heild (%)
5. bekkur	Aldrei	9%	11%	10%
	Sjaldnar en einu sinni í mánuði	9%	9%	9%
	1-3 sinnum í mánuði	8%	7%	8%
	1-2 sinnum í viku	15%	20%	18%
	3 sinnum í viku	19%	19%	19%
	4 sinnum í viku eða oftár	40%	34%	37%
6. bekkur	Aldrei	5%	6%	5%
	Sjaldnar en einu sinni í mánuði	6%	6%	6%
	1-3 sinnum í mánuði	6%	7%	6%
	1-2 sinnum í viku	13%	17%	15%
	3 sinnum í viku	20%	24%	22%
	4 sinnum í viku eða oftár	49%	40%	45%
7. bekkur	Aldrei	4%	3%	4%
	Sjaldnar en einu sinni í mánuði	4%	3%	3%
	1-3 sinnum í mánuði	4%	7%	6%
	1-2 sinnum í viku	12%	17%	14%
	3 sinnum í viku	18%	22%	20%
	4 sinnum í viku eða oftár	58%	49%	53%

Tafla 77. Hversu vel líkar þér við starfsmenn íþróttafélagsins (t.d. þjálfara)? Greint eftir bekk og kyni nemenda.

Bekkur	Svarmöguleikar	Strákar (%)	Stelpur (%)	Heild (%)
5. bekkur	Mjög vel	65%	62%	64%
	Frekar vel	22%	26%	24%
	Frekar illa	3%	2%	2%
	Mjög illa	1%	1%	1%
	Ég þekki þá ekki	2%	1%	1%
	Ég stunda ekki íþróttir	8%	8%	8%
6. bekkur	Mjög vel	65%	58%	62%
	Frekar vel	23%	28%	26%
	Frekar illa	2%	3%	3%
	Mjög illa	1%	0%	1%
	Ég þekki þá ekki	0%	1%	1%
	Ég stunda ekki íþróttir	8%	9%	8%
7. bekkur	Mjög vel	63%	57%	60%
	Frekar vel	24%	27%	25%
	Frekar illa	2%	3%	2%
	Mjög illa	1%	1%	1%
	Ég þekki þá ekki	1%	1%	1%
	Ég stunda ekki íþróttir	9%	11%	10%

Tafla 78. Líkar þér vel við starfsmenn sem eru með þér í öðru frístundastarfi (t.d. í námskeiðum í skólanum, félagsmiðstöðvum eða annars staðar? Greint eftir bekk og kyni nemenda.

Bekkur	Svarmöguleikar	Strákar (%)	Stelpur (%)	Heild (%)
	Ég tek ekki þátt í neinu frístundastarfi	40%	33%	36%
5. bekkur	Alltaf	21%	29%	25%
	Oft	18%	22%	20%
	Stundum	12%	11%	11%
	Sjaldan	4%	2%	3%
	Næstum aldrei	3%	1%	2%
	Aldrei	3%	1%	2%
	Ég tek ekki þátt í neinu frístundastarfi	38%	29%	33%
6. bekkur	Alltaf	23%	30%	27%
	Oft	21%	25%	23%
	Stundum	10%	12%	11%
	Sjaldan	3%	2%	2%
	Næstum aldrei	2%	1%	2%
	Aldrei	2%	1%	1%
	Ég tek ekki þátt í neinu frístundastarfi	38%	29%	34%
7. bekkur	Alltaf	23%	29%	26%
	Oft	23%	29%	26%
	Stundum	10%	10%	10%
	Sjaldan	2%	2%	2%
	Næstum aldrei	1%	1%	1%
	Aldrei	2%	1%	1%

Tafla 79. Stundar þú félagsmiðstöð? Greint eftir bekk og kyni nemenda.

Bekkur	Svarmöguleikar	Strákar (%)	Stelpur (%)	Heild (%)
5. bekkur	Nær aldrei	70%	73%	71%
	Nokkrum sinnum á ári	13%	10%	12%
	Nokkrum sinnum í mánuði	8%	9%	8%
	1-2 sinnum í viku	7%	7%	7%
	3 sinnum í viku eða oftar	3%	1%	2%
6. bekkur	Nær aldrei	63%	61%	62%
	Nokkrum sinnum á ári	12%	14%	13%
	Nokkrum sinnum í mánuði	13%	14%	14%
	1-2 sinnum í viku	11%	11%	11%
	3 sinnum í viku eða oftar	2%	1%	1%
7. bekkur	Nær aldrei	53%	50%	51%
	Nokkrum sinnum á ári	14%	14%	14%
	Nokkrum sinnum í mánuði	16%	18%	17%
	1-2 sinnum í viku	15%	17%	16%
	3 sinnum í viku eða oftar	3%	2%	2%

Tafla 80. Stundar þú eitthvað af eftirtöldu: Dans? Greint eftir bekk og kyni nemenda.

Bekkur	Svarmöguleikar	Strákar (%)	Stelpur (%)	Heild (%)
5. bekkur	Nær aldrei	87%	60%	74%
	Nokkrum sinnum á ári	5%	11%	8%
	Nokkrum sinnum í mánuði	2%	4%	3%
	1-2 sinnum í viku	5%	18%	11%
	3 sinnum í viku eða oftar	1%	7%	4%
6. bekkur	Nær aldrei	86%	57%	71%
	Nokkrum sinnum á ári	5%	12%	9%
	Nokkrum sinnum í mánuði	2%	5%	4%
	1-2 sinnum í viku	6%	18%	12%
	3 sinnum í viku eða oftar	1%	8%	5%
7. bekkur	Nær aldrei	90%	54%	72%
	Nokkrum sinnum á ári	4%	12%	8%
	Nokkrum sinnum í mánuði	1%	6%	4%
	1-2 sinnum í viku	4%	18%	10%
	3 sinnum í viku eða oftar	1%	10%	6%

Tafla 81. Stundar þú eitthvað af eftirtöldu: Skátastarf? Greint eftir bekk og kyni nemenda.

Bekkur	Svarmöguleikar	Strákar (%)	Stelpur (%)	Heild (%)
5. bekkur	Nær aldrei	88%	89%	88%
	Nokkrum sinnum á ári	4%	4%	4%
	Nokkrum sinnum í mánuði	2%	1%	2%
	1-2 sinnum í viku	5%	6%	5%
	3 sinnum í viku eða oftar	1%	1%	1%
6. bekkur	Nær aldrei	91%	90%	90%
	Nokkrum sinnum á ári	4%	3%	3%
	Nokkrum sinnum í mánuði	1%	1%	1%
	1-2 sinnum í viku	4%	6%	5%
	3 sinnum í viku eða oftar	1%	0%	0%
7. bekkur	Nær aldrei	92%	92%	92%
	Nokkrum sinnum á ári	2%	3%	2%
	Nokkrum sinnum í mánuði	1%	0%	1%
	1-2 sinnum í viku	4%	4%	4%
	3 sinnum í viku eða oftar	0%	1%	0%

Tafla 82. Stundar þú eitthvað af eftirtöldu: Hestamennsku? Greint eftir bekk og kyni nemenda.

Bekkur	Svarmöguleikar	Strákar (%)	Stelpur (%)	Heild (%)
5. bekkur	Nær aldrei	82%	66%	74%
	Nokkrum sinnum á ári	11%	19%	15%
	Nokkrum sinnum í mánuði	3%	6%	5%
	1-2 sinnum í viku	2%	3%	2%
	3 sinnum í viku eða oftar	2%	5%	4%
6. bekkur	Nær aldrei	82%	65%	73%
	Nokkrum sinnum á ári	10%	20%	15%
	Nokkrum sinnum í mánuði	4%	6%	5%
	1-2 sinnum í viku	2%	3%	2%
	3 sinnum í viku eða oftar	3%	6%	5%
7. bekkur	Nær aldrei	84%	65%	75%
	Nokkrum sinnum á ári	8%	19%	13%
	Nokkrum sinnum í mánuði	4%	6%	5%
	1-2 sinnum í viku	2%	3%	3%
	3 sinnum í viku eða oftar	3%	7%	5%

Tafla 83. Stundar þú eitthvað af eftirtöldu: Skák ? Greint eftir bekk og kyni nemenda.

Bekkur	Svarmöguleikar	Strákar (%)	Stelpur (%)	Heild (%)
5. bekkur	Nær aldrei	80%	90%	85%
	Nokkrum sinnum á ári	11%	5%	8%
	Nokkrum sinnum í mánuði	5%	3%	4%
	1-2 sinnum í viku	3%	1%	2%
	3 sinnum í viku eða oft	1%	1%	1%
6. bekkur	Nær aldrei	80%	91%	86%
	Nokkrum sinnum á ári	9%	5%	7%
	Nokkrum sinnum í mánuði	6%	2%	4%
	1-2 sinnum í viku	3%	1%	2%
	3 sinnum í viku eða oft	1%	0%	1%
7. bekkur	Nær aldrei	82%	92%	87%
	Nokkrum sinnum á ári	8%	5%	7%
	Nokkrum sinnum í mánuði	5%	2%	3%
	1-2 sinnum í viku	3%	1%	2%
	3 sinnum í viku eða oft	1%	0%	1%

Tafla 84. Stundar þú eitthvað af eftirtöldu: Æskulýðsstarf kirkjunnar, eða annarra trúfélaga? Greint eftir bekk og kyni nemenda.

Bekkur	Svarmöguleikar	Strákar (%)	Stelpur (%)	Heild (%)
5. bekkur	Nær aldrei	90%	85%	88%
	Nokkrum sinnum á ári	5%	5%	5%
	Nokkrum sinnum í mánuði	1%	3%	2%
	1-2 sinnum í viku	3%	6%	4%
	3 sinnum í viku eða oft	0%	0%	0%
6. bekkur	Nær aldrei	91%	87%	89%
	Nokkrum sinnum á ári	4%	6%	5%
	Nokkrum sinnum í mánuði	2%	2%	2%
	1-2 sinnum í viku	3%	5%	4%
	3 sinnum í viku eða oft	0%	0%	0%
7. bekkur	Nær aldrei	93%	86%	90%
	Nokkrum sinnum á ári	4%	6%	5%
	Nokkrum sinnum í mánuði	2%	2%	2%
	1-2 sinnum í viku	2%	5%	3%
	3 sinnum í viku eða oft	0%	0%	0%

Tafla 85. Stundar þú tónlistarnám eða söngnám í vetur? Greint eftir bekk og kyni nemenda.

Bekkur	Svarmöguleikar	Strákar (%)	Stelpur (%)	Heild (%)
5. bekkur	Aldrei	69%	50%	60%
	Sjaldnar en einu sinni í mánuði	3%	4%	3%
	1-3 sinnum í mánuði	3%	4%	3%
	1-2 sinnum í viku	20%	34%	27%
	3 sinnum í viku	2%	6%	4%
	4 sinnum í viku eða oftar	2%	3%	2%
6. bekkur	Aldrei	70%	53%	61%
	Sjaldnar en einu sinni í mánuði	2%	3%	2%
	1-3 sinnum í mánuði	3%	3%	3%
	1-2 sinnum í viku	19%	30%	25%
	3 sinnum í viku	4%	7%	6%
	4 sinnum í viku eða oftar	4%	3%	4%
7. bekkur	Aldrei	71%	57%	64%
	Sjaldnar en einu sinni í mánuði	2%	3%	2%
	1-3 sinnum í mánuði	1%	2%	2%
	1-2 sinnum í viku	19%	27%	23%
	3 sinnum í viku	3%	6%	5%
	4 sinnum í viku eða oftar	3%	5%	4%

Tafla 86. Hversu oft tekur þú þátt í tómstundastarfi í skólanum þínum? (t.d. námskeiðum, myndlist, skák, ljósmyndun), greint eftir bekk og kyni nemenda.

Bekkur	Svarmöguleikar	Strákar (%)	Stelpur (%)	Heild (%)
5. bekkur	Aldrei	59%	52%	56%
	Sjaldnar en einu sinni í mánuði	16%	16%	16%
	1-3 sinnum í mánuði	8%	9%	8%
	1-2 sinnum í viku	11%	17%	14%
	3 sinnum í viku	2%	4%	3%
	4 sinnum í viku eða oftar	3%	2%	2%
6. bekkur	Aldrei	61%	53%	57%
	Sjaldnar en einu sinni í mánuði	15%	19%	17%
	1-3 sinnum í mánuði	8%	8%	8%
	1-2 sinnum í viku	13%	15%	14%
	3 sinnum í viku	2%	3%	3%
	4 sinnum í viku eða oftar	2%	2%	2%
7. bekkur	Aldrei	60%	52%	56%
	Sjaldnar en einu sinni í mánuði	16%	17%	17%
	1-3 sinnum í mánuði	9%	9%	9%
	1-2 sinnum í viku	12%	17%	14%
	3 sinnum í viku	2%	3%	3%
	4 sinnum í viku eða oftar	1%	2%	2%

Tafla 87. Hversu oft tekur þú þátt í öðru tómstundastarfi sem ekki er á vegum skólans? Greint eftir bekk kyni nemenda.

Bekkur	Svarmöguleikar	Strákar (%)	Stelpur (%)	Heild (%)
5. bekkur	Aldrei	53%	38%	45%
	Sjaldnar en einu sinni í mánuði	11%	11%	11%
	1-3 sinnum í mánuði	6%	6%	6%
	1-2 sinnum í viku	12%	19%	16%
	3 sinnum í viku	6%	9%	8%
	4 sinnum í viku eða oftar	12%	16%	14%
6. bekkur	Aldrei	50%	33%	41%
	Sjaldnar en einu sinni í mánuði	11%	14%	13%
	1-3 sinnum í mánuði	6%	7%	6%
	1-2 sinnum í viku	11%	18%	14%
	3 sinnum í viku	6%	9%	8%
	4 sinnum í viku eða oftar	15%	20%	18%
7. bekkur	Aldrei	50%	35%	43%
	Sjaldnar en einu sinni í mánuði	12%	13%	12%
	1-3 sinnum í mánuði	7%	7%	7%
	1-2 sinnum í viku	13%	19%	16%
	3 sinnum í viku	5%	7%	6%
	4 sinnum í viku eða oftar	13%	19%	16%

Tafla 88. Finnst þér tíminn sem fer í íþrótt- og tómstundastarf utan skólans vera...? Greint eftir bekk og kyni nemenda.

Bekkur	Svarmöguleikar	Strákar (%)	Stelpur (%)	Heild (%)
5. bekkur	Of mikill ég myndi vilja gera minna	11%	8%	9%
	Hæfilegur mér finnst þetta gott eins og það er	57%	71%	64%
	Of lítill ég myndi vilja gera meira	22%	13%	18%
	Ég stunda ekki íþrótt- og tómstundastarf	10%	8%	9%
6. bekkur	Of mikill ég myndi vilja gera minna	7%	6%	7%
	Hæfilegur mér finnst þetta gott eins og það er	63%	71%	67%
	Of lítill ég myndi vilja gera meira	21%	16%	19%
	Ég stunda ekki íþrótt- og tómstundastarf	8%	7%	8%
7. bekkur	Of mikill ég myndi vilja gera minna	8%	5%	7%
	Hæfilegur mér finnst þetta gott eins og það er	62%	67%	64%
	Of lítill ég myndi vilja gera meira	22%	20%	21%
	Ég stunda ekki íþrótt- og tómstundastarf	9%	8%	9%

Tafla 89. Hvernig líður þér yfirleitt í frítíma þínum (þegar þú ert ekki í skólanum og ekki heima hjá þér)? Greint eftir bekk og kyni nemenda.

Bekkur	Svarmöguleikar	Strákar (%)	Stelpur (%)	Heild (%)
5. bekkur	Mjög vel	63%	60%	61%
	Frekar vel	25%	28%	27%
	Hvorki vel né illa	9%	10%	10%
	Frekar illa	1%	1%	1%
	Mjög illa	1%	1%	1%
6. bekkur	Mjög vel	67%	63%	65%
	Frekar vel	25%	28%	26%
	Hvorki vel né illa	7%	8%	7%
	Frekar illa	1%	1%	1%
	Mjög illa	1%	0%	0%
7. bekkur	Mjög vel	70%	67%	69%
	Frekar vel	23%	26%	25%
	Hvorki vel né illa	5%	6%	6%
	Frekar illa	0%	0%	0%
	Mjög illa	0%	0%	0%

Tafla 90. Hversu mörgum sumarnámskeiðum tókst þú þátt í síðasta sumar? Greint eftir bekk og kyni nemenda.

Bekkur	Svarmöguleikar	Strákar (%)	Stelpur (%)	Heild (%)
5. bekkur	Engu	30%	25%	27%
	1 námskeiði	35%	33%	34%
	2 námskeiðum	19%	24%	21%
	3 námskeiðum	8%	10%	9%
	4 námskeiðum eða fleirum	8%	8%	8%
6. bekkur	Engu	32%	26%	29%
	1 námskeiði	33%	34%	34%
	2 námskeiðum	20%	23%	21%
	3 námskeiðum	8%	11%	10%
	4 námskeiðum eða fleirum	7%	6%	6%
7. bekkur	Engu	36%	32%	34%
	1 námskeiði	34%	32%	33%
	2 námskeiðum	17%	21%	19%
	3 námskeiðum	6%	9%	8%
	4 námskeiðum eða fleirum	7%	5%	6%

Tafla 91. Hversu oft síðustu sjö daga hefur þú fengið reiðiköst sem þú gast ekki stjórnað? Greint eftir bekk og kyni nemenda.

Bekkur	Svarmöguleikar	Strákar (%)	Stelpur (%)	Heild (%)
5. bekkur	Aldrei	62%	68%	65%
	Næstum aldrei	19%	16%	18%
	Sjaldan	9%	7%	8%
	Stundum	6%	6%	6%
	Oft	2%	2%	2%
	Mjög oft	3%	2%	2%
6. bekkur	Aldrei	66%	67%	66%
	Næstum aldrei	19%	18%	18%
	Sjaldan	7%	7%	7%
	Stundum	5%	5%	5%
	Oft	2%	2%	2%
	Mjög oft	2%	2%	2%
7. bekkur	Aldrei	67%	65%	66%
	Næstum aldrei	16%	19%	18%
	Sjaldan	7%	7%	7%
	Stundum	6%	7%	6%
	Oft	2%	2%	2%
	Mjög oft	2%	1%	2%

Tafla 92. Hversu oft síðustu sjö daga hefur þú öskrað eða hent hlutum? Greint eftir bekk og kyni nemenda.

Bekkur	Svarmöguleikar	Strákar (%)	Stelpur (%)	Heild (%)
5. bekkur	Aldrei	75%	83%	79%
	Næstum aldrei	15%	11%	13%
	Sjaldan	5%	4%	4%
	Stundum	3%	2%	3%
	Oft	1%	1%	1%
	Mjög oft	1%	0%	1%
6. bekkur	Aldrei	77%	80%	79%
	Næstum aldrei	14%	11%	13%
	Sjaldan	5%	4%	4%
	Stundum	3%	3%	3%
	Oft	1%	1%	1%
	Mjög oft	1%	1%	1%
7. bekkur	Aldrei	72%	77%	75%
	Næstum aldrei	16%	14%	15%
	Sjaldan	5%	4%	4%
	Stundum	3%	3%	3%
	Oft	2%	1%	1%
	Mjög oft	2%	1%	1%

Tafla 93. Hversu oft síðustu sjö daga hefur þig langað til að brjóta eða skemma hluti? Greint eftir bekk og kyni nemenda.

Bekkur	Svarmöguleikar	Strákar (%)	Stelpur (%)	Heild (%)
5. bekkur	Aldrei	76%	82%	79%
	Næstum aldrei	11%	10%	11%
	Sjaldan	5%	3%	4%
	Stundum	3%	2%	3%
	Oft	2%	1%	2%
	Mjög oft	3%	1%	2%
	6. bekkur	Aldrei	72%	76%
Næstum aldrei	14%	13%	14%	
Sjaldan	4%	4%	4%	
Stundum	4%	3%	4%	
Oft	2%	2%	2%	
Mjög oft	4%	1%	2%	
7. bekkur	Aldrei	67%	70%	68%
	Næstum aldrei	16%	16%	16%
	Sjaldan	7%	5%	6%
	Stundum	5%	5%	5%
	Oft	2%	3%	3%
	Mjög oft	4%	2%	3%

Tafla 94. Hversu oft síðustu sjö daga gerðir þú eitthvað bara af því að þú varst svo reið/ur? Greint eftir bekk og kyni nemenda.

Bekkur	Svarmöguleikar	Strákar (%)	Stelpur (%)	Heild (%)
5. bekkur	Aldrei	72%	78%	75%
	Næstum aldrei	15%	14%	14%
	Sjaldan	6%	3%	5%
	Stundum	4%	3%	3%
	Oft	2%	1%	2%
	Mjög oft	1%	0%	1%
6. bekkur	Aldrei	73%	76%	75%
	Næstum aldrei	15%	16%	15%
	Sjaldan	6%	5%	5%
	Stundum	3%	2%	3%
	Oft	1%	1%	1%
	Mjög oft	1%	1%	1%
7. bekkur	Aldrei	70%	72%	71%
	Næstum aldrei	16%	17%	17%
	Sjaldan	6%	5%	6%
	Stundum	4%	3%	4%
	Oft	2%	2%	2%
	Mjög oft	1%	1%	1%

Tafla 95. Finnst krökkum í bekknum þú vera skemmtileg/ur? Greint eftir bekk og kyni nemenda.

Bekkur	Svarmöguleikar	Strákar (%)	Stelpur (%)	Heild (%)
5. bekkur	Mjög mörgum krökkum	34%	32%	33%
	Frekar mörgum krökkum	30%	32%	31%
	Nokkrum krökkum	22%	24%	23%
	Fáum krökkum	11%	10%	11%
	Engum krökkum	2%	1%	2%
6. bekkur	Mjög mörgum krökkum	37%	33%	35%
	Frekar mörgum krökkum	32%	33%	32%
	Nokkrum krökkum	21%	24%	23%
	Fáum krökkum	9%	9%	9%
	Engum krökkum	2%	1%	1%
7. bekkur	Mjög mörgum krökkum	38%	34%	36%
	Frekar mörgum krökkum	33%	36%	35%
	Nokkrum krökkum	20%	21%	20%
	Fáum krökkum	7%	8%	8%
	Engum krökkum	1%	1%	1%

Tafla 96. Finnst þér þú vera flott/flottur? Greint eftir bekk og kyni nemenda.

Bekkur	Svarmöguleikar	Strákar (%)	Stelpur (%)	Heild (%)
5. bekkur	Já, mjög flott/ur	33%	30%	32%
	Já, frekar flott/ur	22%	24%	23%
	Mitt á milli	34%	36%	35%
	Nei, ekki flott/ur	5%	4%	5%
	Nei, alls ekki flott/ur	5%	5%	5%
6. bekkur	Já, mjög flott/ur	37%	28%	32%
	Já, frekar flott/ur	25%	27%	26%
	Mitt á milli	29%	36%	33%
	Nei, ekki flott/ur	5%	6%	6%
	Nei, alls ekki flott/ur	4%	3%	4%
7. bekkur	Já, mjög flott/ur	39%	23%	31%
	Já, frekar flott/ur	26%	29%	27%
	Mitt á milli	28%	36%	32%
	Nei, ekki flott/ur	4%	7%	5%
	Nei, alls ekki flott/ur	3%	6%	4%

Tafla 97. Finnst þér þú vera of mjó/mjór, of feit/feitur eða passleg/passlegur? Greint eftir bekk og kyni nemenda.

Bekkur	Svarmöguleikar	Strákar (%)	Stelpur (%)	Heild (%)
5. bekkur	Allt of feit/ur	3%	4%	4%
	Frekar of feit/ur	9%	11%	10%
	Passleg/ur	74%	75%	75%
	Frekar of mjó/r	11%	8%	9%
	Allt of mjó/r	3%	2%	3%
6. bekkur	Allt of feit/ur	3%	5%	4%
	Frekar of feit/ur	11%	16%	14%
	Passleg/ur	73%	68%	71%
	Frekar of mjó/r	10%	10%	10%
	Allt of mjó/r	3%	2%	2%
7. bekkur	Allt of feit/ur	4%	6%	5%
	Frekar of feit/ur	14%	20%	17%
	Passleg/ur	70%	65%	67%
	Frekar of mjó/r	10%	8%	9%
	Allt of mjó/r	2%	2%	2%

Listi yfir myndir

Mynd 1. Skildir þú allar spurningarnar í spurningalistanum? Hlutfall stráka og stelpna í 5. bekk	7
Mynd 2. Skildir þú allar spurningarnar í spurningalistanum? Hlutfall stráka og stelpna í 6. bekk	8
Mynd 3. Skildir þú allar spurningarnar í spurningalistanum? Hlutfall stráka og stelpna í 7. bekk	8
Mynd 4. Þurftir þú hjálp við að svara spurningunum? Hlutfall stráka og stelpna í 5. bekk	9
Mynd 5. Þurftir þú hjálp við að svara spurningunum? Hlutfall stráka og stelpna í 6. bekk	9
Mynd 6. Þurftir þú hjálp við að svara spurningunum? Hlutfall stráka og stelpna í 7. bekk	10
Mynd 7. Hlutfall stráka og stelpna í 5., 6. og 7. bekk sem telja að mjög eða frekar mörgum krökkum í bekknum finnist þau vera skemmtileg	11
Mynd 8. Finnst þér þú vera flott/flottur? Hlutfall stráka og stelpna í 5., 6. og 7. bekk	12
Mynd 9. Finnst þér þú vera of mjó/mjó, of feit/feitur eða passleg/passlegur? Hlutfall stráka og stelpna í 5., 6. og 7. bekk	13
Mynd 10. Hlutfall stráka og stelpna í 5., 6. og 7. bekk sem hafa oft eða mjög oft síðastliðna 7 daga fyrir könnun, fengið reiðiköst sem þau gátu ekki stjórnað	13
Mynd 11. Hlutfall stráka og stelpna í 5., 6. og 7. bekk sem hafa oft eða mjög oft síðastliðna 7 daga fyrir könnun, öskrað eða hent hlutum	14
Mynd 12. Hlutfall stráka og stelpna í 5., 6. og 7. bekk sem hefur oft eða mjög oft síðastliðna 7 daga fyrir könnun, langað til að brjóta eða skemma hluti	15
Mynd 13. Hlutfall stráka og stelpna í 5., 6. og 7. bekk sem hefur oft eða mjög oft síðastliðna 7 daga fyrir könnun, gert eitthvað bara af því að þau voru svo reið	15
Mynd 14. Hlutfall stráka og stelpna í 5., 6. og 7. bekk sem hafa átt erfitt með að sofa eða sofna síðastliðna sjö daga fyrir könnun	17
Mynd 15. Hlutfall stráka og stelpna í 5., 6. og 7. bekk sem segjast stundum eða oft hafa átt erfitt með að sofna eða sofa síðastliðna sjö daga fyrir könnun. Samanburður milli árána 2007, 2009 og 2011.	18
Mynd 16. Hlutfall stráka og stelpna í 5., 6. og 7. bekk sem hafa fundist þau vera einmana síðastliðna sjö daga fyrir könnun	19
Mynd 17. Hlutfall stráka og stelpna í 5., 6. og 7. bekk sem hafa fundist þau vera stundum eða oft einmana síðastliðna sjö daga fyrir könnun. Samanburður milli árána 2007, 2009 og 2011	20
Mynd 18. Hlutfall stráka og stelpna í 5., 6. og 7. bekk, eftir því hvort þau hafa upplifað það að vera einmana, greint eftir fjölda vina / vinkvenna, árið 2011	21
Mynd 19. Hvernig líður þér heima? greint eftir því hvort nemendur hafi fundið fyrir einmanaleika síðastliðna sjö daga fyrir könnun. Hlutfall stráka og stelpna í 5., 6. og 7. bekk árið 2011.	21
Mynd 20. Hversu oft æfir þú íþróttir með íþróttafélagi?, greint eftir því hvort nemendur hafi fundist þau vera einmana síðastliðna 7 daga fyrir könnun. Hlutfall nemenda í 5., 6. og 7. bekk	22
Mynd 21. Hlutfall stráka og stelpna í 5., 6. og 7. bekk sem hafa verið niðurdregin(n) eða döpur síðastliðna sjö daga fyrir könnun árið 2011	23
Mynd 22. Hlutfall stráka og stelpna í 5., 6. og 7. bekk sem hafa fundist þau stundum eða oft vera niðurdregin eða döpur síðastliðna sjö daga fyrir könnun. Samanburður milli árána 2007, 2009 og 2011 ...	23
Mynd 23. Hversu oft færð þú hjálp frá pabba þínum, mömmu eða systkinum með heimanámið þitt? Hlutfall stráka og stelpna í 5., 6. og 7. bekk árið 2011	25
Mynd 24. Hversu oft horfir þú á sjónvarp eða myndband með pabba þínum eða mömmu? Hlutfall stráka og stelpna í 5., 6. og 7. bekk árið 2011	26
Mynd 25. Hversu oft ert þú í íþróttum eða útivist með pabba þínum eða mömmu? Hlutfall stráka og stelpna í 5., 6. og 7. bekk	26
Mynd 26. Hversu oft ferð þú í leikhús, á sýningar eða tónleika með pabba þínum eða mömmu? Hlutfall stráka og stelpna í 5., 6. og 7. bekk árið 2011	27

Mynd 27. Hlutfall stráka og stelpna í 5., 6. og 7. bekk sem segjast fara stundum eða oft með pabba sínum og mömmu í leikhús, á sýningar eða tónleika. Samanburður fyrir árin 2007, 2009 og 2011	28
Mynd 28. Hversu oft tala allir í fjölskyldunni þinni saman? Hlutfall stráka og stelpna í 5., 6. og 7. bekk árið 2011	28
Mynd 29. Hversu oft ert þú með foreldrum þínum eftir skóla? Hlutfall stráka og stelpna í 5., 6. og 7. bekk árið 2011	29
Mynd 30. Hversu oft ert þú með foreldrum þínum um helgar? Hlutfall stráka og stelpna í 5., 6. og 7. bekk árið 2011	30
Mynd 31. Hversu auðvelt eða erfitt væri fyrir þig að fá umhyggju og hlýju hjá foreldrum þínum? Hlutfall stráka og stelpna í 5., 6. og 7. bekk, árið 2011.....	31
Mynd 32. Hversu auðvelt eða erfitt væri fyrir þig að fá ráðleggingar varðandi námið hjá foreldrum þínum? Hlutfall stráka og stelpna í 5., 6. og 7. bekk	31
Mynd 33. Hversu oft ert þú ein(n) heima eftir skóla (ekki með fjölskyldu)? Hlutfall stráka og stelpna í 5., 6. og 7. bekk	32
Mynd 34. Hvernig líður þér heima? Hlutfall stráka og stelpna í 5., 6. og 7. bekk, árið 2011	33
Mynd 35. Hlutfall stelpna og stráka í 5., 6. og 7. bekk sem segjast reyna á sig líkamlega þannig að þau mæðist eða svitni, 1 sinni til 3 sinnum í viku og 4 sinnum í viku eða oftar, árið 2011	35
Mynd 36. Hlutfall stelpna og stráka í 5., 6. og 7. bekk sem segjast vera 3 sinnum í mánuði eða sjaldnar í dansi eða íþróttum fyrir utan leikfimi- og sundtíma í skólanum, árið 2011.....	35
Mynd 37. Hlutfall stelpna og stráka í 5., 6. og 7. bekk sem segjast stunda íþróttir (æfa eða keppa) með íþróttafélagi 1 sinni til 3 sinnum í viku, árið 2011	36
Mynd 38. Hlutfall stelpna og stráka í 5., 6. og 7. bekk sem segjast stunda íþróttir (æfa eða keppa) með íþróttafélagi 4 sinnum í viku eða oftar, árið 2011	36
Mynd 39. Hlutfall stelpna og stráka í 5., 6. og 7. bekk sem segjast aldrei taka þátt í tómstundastarfi í skólanum sínum	38
Mynd 40. Hversu mörgum sumarnámskeiðum tókst þú þátt í síðasta sumar (t.d. leikjánaðmskeiði, útivistar- eða íþróttanámskeiði eða öðrum sumarnámskeiðum). Hlutfall stelpna og stráka í 5. bekk	38
Mynd 41. Hversu mörgum sumarnámskeiðum tókst þú þátt í síðasta sumar (t.d. leikjánaðmskeiði, útivistar- eða íþróttanámskeiði eða öðrum sumarnámskeiðum). Hlutfall stelpna og stráka í 6. bekk	39
Mynd 42. Hversu mörgum sumarnámskeiðum tókst þú þátt í síðasta sumar (t.d. leikjánaðmskeiði, útivistar- eða íþróttanámskeiði eða öðrum sumarnámskeiðum). Hlutfall stelpna og stráka í 7. bekk	40
Mynd 43. Hlutfall stelpna og stráka í 5., 6. og 7. bekk sem segja að þeim líki frekar eða mjög vel við starfsmenn íþróttafélagsins	43
Mynd 44. Hlutfall stelpna og stráka í 5., 6. og 7. bekk sem segja að þeim líki alltaf eða oft vel við starfsmenn sem eru með þeim í öðru frístundastarfi (t.d. í námskeiðum í skólanum, félagsmiðstöðvum eða annars staðar	43
Mynd 45. Hversu marga vini eða vinkunur áttu í skólanum? Hlutfall stráka og stelpna í 5., 6. og 7. bekk.	45
Mynd 46. Hversu oft ert þú með vinum eða vinkunum þínum eftir skóla eða um helgar? Hlutfall stráka og stelpna í 5., 6. og 7. bekk	46
Mynd 47. Foreldrar mínir þekkja vini/vinkunur mína(r). Hlutfall stráka og stelpna í 5., 6. og 7. bekk.....	47
Mynd 48. Foreldrar mínir þekkja foreldra vina/vinkvenna minna. Hlutfall stráka og stelpna í 5., 6. og 7. bekk	47
Mynd 49. Hefur þú strítt einhverjum krakka í vetur af því að hann eða hún er útlendingur eða fæddist í útlöndum? Hlutfall nemenda í 5., 6. og 7. bekk, greint eftir kyni	57
Mynd 50. Finnst þér námið vera of erfitt? Hlutfall nemenda í 5., 6. og 7. bekk sem segja að þeim finnst námið vera oft eða alltaf of erfitt, greint eftir kyni	58
Mynd 51. Finnst þér námið vera of létt? Hlutfall nemenda í 5., 6. og 7. bekk sem segja að þeim finnst námið vera oft eða alltaf of létt, greint eftir kyni	59

Mynd 52. Finnst þér námið vera skemmtilegt? Hlutfall nemenda í 5., 6. og 7. bekk sem segja að þeim finnst námið vera oft eða alltaf skemmtilegt, greint eftir kyni	60
Mynd 53. Hvernig líður þér oftast í kennslustundum? Hlutfall nemenda í 5., 6. og 7. bekk sem segja að þeim líði frekar eða mjög illa í kennslustundum, greint eftir kyni	60
Mynd 54. Hvernig líður þér oftast í frímínútum? Hlutfall nemenda í 5., 6. og 7. bekk sem segja að þeim líði frekar eða mjög illa í frímínútum, greint eftir kyni	61
Mynd 55. Hvernig líkar þér við kennarana í skólanum? Hlutfall nemenda í 5., 6. og 7. bekk sem segja að þeim líki frekar eða mjög illa við kennarana, greint eftir kyni	62
Mynd 56. Hversu oft hrósa kennararnir þér í skólanum? Hlutfall nemenda í 5., 6. og 7. bekk sem segja að kennararnir hrósi þeim stundum eða oft í skólanum, greint eftir kyni	62
Mynd 57. Hlutfall stráka og stelpna í 5., 6. og 7. bekk sem segja að þeim finnst námið oft eða alltaf skemmtilegt, greint eftir því hvort þeim finnst námið erfitt	63
Mynd 58. Hlutfall stráka og stelpna í 5., 6. og 7. bekk sem segja að þau langi oft eða alltaf til að hætta í skólanum, greint eftir því hvort þeim finnst námið erfitt	64
Mynd 59. Hlutfall stráka og stelpna í 5., 6. og 7. bekk sem segja að þau langi oft eða alltaf til að hætta í skólanum, greint eftir því hvort þeim finnst námið skemmtilegt	65
Mynd 60. Hlutfall stráka og stelpna í 5., 6. og 7. bekk sem segja að þau langi oft eða alltaf til að hætta í skólanum, greint eftir því hvort þeim hafi verið strítt í vetur	66
Mynd 61. Hlutfall stelpna og stráka í 5., 6. og 7. bekk sem segja að þau leiki stundum eða oft við eftirtalda þegar þau eru í tölvuleikjum á netinu	74
Mynd 62. Hlutfall stelpna og stráka í 5. 6., og 7. bekk sem segja að þau hafi oft eða mjög oft langað til að brjóta eða skemma hluti síðastliðna 7 daga, greint eftir því hve miklum tíma nemendur verja á hverjum degi í að spila tölvuleiki sem ekki eru á netinu	74
Mynd 63. Hlutfall stelpna og stráka sem segja að þau hafi oft eða mjög oft öskrað eða hent hlutum, síðastliðna 7 daga, greint eftir því hve miklum tíma nemendur verja á hverjum degi í að spila tölvuleiki sem ekki eru á netinu	75
Mynd 64. Hefur þú heyrt um Barnasáttmála Sameinuðu þjóðanna: Hlutfall stráka og stelpna í 5., 6. og 7. bekk	76
Mynd 65. Hversu vel eða illa telurðu þig þekkja Barnasáttmála Sameinuðu þjóðanna: Hlutfall stráka og stelpna í 5., 6. og 7. bekk	77

Listi yfir töflur

Tafla 1. Fjöldi þátttakenda í 5., 6. og 7. bekk, greint eftir kyni (fjöldi sem svarar).....	7
Tafla 2. Fjöldi stráka og stelpna í 5., 6. og 7. bekk sem hafa fundið stundum eða oft fyrir einhverju af eftirtöldu síðastliðna sjö daga fyrir könnun?	16
Tafla 3. Hlutfall stráka og stelpna í 5., 6. og 7. bekk sem hafa hætt þátttöku í íþróttum sem segja að eftirfarandi atriði hafi skipt mjög eða frekar miklu máli þegar þau hættu þátttöku í íþróttum	37
Tafla 4. Hlutfall stráka og stelpna í 5., 6. og 7. bekk sem segjast stunda tiltekna íþrótt einu sinni í viku eða oftar	41
Tafla 5. Stundar þú eitthvað af eftirtöldu? Hlutfall stráka og stelpna í 5., 6. og 7. bekk sem segjast stunda slíkt einu sinni í viku eða oftar	42
Tafla 6. Stundar þú tónlistarnám eða söngnám í vetur? Hlutfall stráka og stelpna í 5., 6. og 7. bekk	44
Tafla 7. Hversu oft hefur þetta gerst hjá þér í vetur? Þú varst með nokkrum krökkum að stríða einum krakka. Hlutfall nemenda í 5., 6. og 7. bekk, greint eftir kyni	48
Tafla 8. Hversu oft hefur þetta gerst hjá þér í vetur? Þú varst með nokkrum krökkum að meiða einn krakka. Hlutfall nemenda í 5., 6. og 7. bekk, greint eftir kyni	49

Tafla 9. Hversu oft hefur þetta gerst hjá þér í vetur? Þú varst með nokkrum krökkum sem réðust á annan hóp. Hlutfall nemenda í 5., 6. og 7. bekk, greint eftir kyni.....	50
Tafla 10. Hversu oft hefur þetta gerst hjá þér í vetur? Þú varst með mörgum krökkum sem skildu einn krakka útundan. Hlutfall nemenda í 5., 6. og 7. bekk, greint eftir kyni.....	51
Tafla 11. Hversu oft hefur þetta gerst hjá þér í vetur? Nokkrir krakkar stríddu þér einni/einum. Hlutfall nemenda í 5., 6. og 7. bekk, greint eftir kyni	52
Tafla 12. Hversu oft hefur þetta gerst hjá þér í vetur? Nokkrir krakkar réðust á þig eina/einn og meiddu þig. Hlutfall nemenda í 5., 6. og 7. bekk, greint eftir kyni	53
Tafla 13. Hversu oft hefur þetta gerst hjá þér í vetur? Nokkrir krakkar réðust á hóp sem þú varst með. Hlutfall nemenda í 5., 6. og 7. bekk, greint eftir kyni	54
Tafla 14. Hversu oft hefur þetta gerst hjá þér í vetur? Margir krakkar skildu þig eftir útundan. Hlutfall nemenda í 5., 6. og 7. bekk, greint eftir kyni	55
Tafla 15. Svör nemenda í 5., 6. og 7. bekk við spurningunni: á hvaða stöðum er þér helst strítt? (Stundum eða oft).....	56
Tafla 16. Hversu margar klukkustundir notar þú að jafnaði á dag í að lesa bækur, aðrar en skólabækur? Hlutfall stráka og stelpna í 5., 6. og 7. bekk	67
Tafla 17. Hversu margar klukkustundir notað þú að jafnaði á dag í að lesa teiknimyndabækur eða teiknimyndablöð? Hlutfall stráka og stelpna í 5., 6. og 7. bekk.....	68
Tafla 18. Átt þú (eða er til á heimili þínu) eitthvað af eftirtöldu? Hlutfall stráka og stelpna í 5., 6. og 7. bekk sem segjast eiga eftirfarandi hluti	69
Tafla 19. Hversu miklum tíma verð þú að jafnaði í að horfa á sjónvarp / videó/ DVD á hverjum degi? Hlutfall stráka og stelpna í 5., 6. og 7. bekk	70
Tafla 20. Hversu miklum tíma verð þú að jafnaði í að spila tölvuleiki á netinu á hverjum degi? Hlutfall stráka og stelpna í 5., 6. og 7. bekk	71
Tafla 21. Hversu miklum tíma verð þú að jafnaði í að spila tölvuleiki sem ekki eru á netinu á hverjum degi? Hlutfall stráka og stelpna í 5., 6. og 7. bekk	72
Tafla 22. Hversu miklum tíma verð þú að jafnaði í að nota tölvur í annað en vera á netinu eða spila tölvuleiki á hverjum degi? Hlutfall stráka og stelpna í 5., 6. og 7. bekk	73
Tafla 23. Hvað áttu mörg systkini? Greint eftir bekk og kyni nemenda.....	80
Tafla 24. Hverjir eftirtalinnna búa á sama heimili og þú? Greint eftir bekk og kyni nemenda	80
Tafla 25. Hversu oft færð þú hjálp frá pabba þínum, mömmu eða systkinum með heimanámið þitt? Greint eftir bekk og kyni nemenda	81
Tafla 26. Hversu margna vini eða vinkonur áttu í skólanum? Greint eftir bekk og kyni nemenda	81
Tafla 27. Hversu oft horfir þú á sjónvarp eða myndband með pabba þínum eða mömmu? Greint eftir bekk og kyni nemenda	82
Tafla 28. Hversu oft ert þú í íþróttum eða útvíst (t.d. á skíðum í sundi, í göngutúr, á hestbaki, úti að hjóla, á skautum o.fl.) með pabba þínum eða mömmu? Greint eftir bekk og kyni nemenda	82
Tafla 29. Hversu oft tala allir í fjölskyldunni þinni saman? Greint eftir bekk og kyni nemenda	83
Tafla 30. Hversu oft ert þú með foreldrum þínum eftir skóla? Greint eftir bekk og kyni nemenda	83
Tafla 31. Hversu oft ert þú með foreldrum þínum um helgar? Greint eftir bekk og kyni nemenda	84
Tafla 32. Hversu auðvelt eða erfitt væri fyrir þig að fá umhyggju og hlýju frá foreldrum þínum? Greint eftir bekk og kyni nemenda	84
Tafla 33. Hversu auðvelt eða erfitt væri fyrir þig að fá ráðleggingar varðandi námið frá foreldrum þínum? Greint eftir bekk og kyni nemenda	85
Tafla 34. Foreldrar mínir þekkja vini/vinkonur mína(r), greint eftir bekk og kyni nemenda.....	85
Tafla 35. Foreldrar mínir þekkja foreldra vina/vinkvenna minna, greint eftir bekk og kyni nemenda	86

Tafla 36. Hversu oft ferð þú í leikhús, á sýningar eða tónleika með pabba þínum eða mömmu? Greint eftir bekk og kyni nemenda	86
Tafla 37. Hversu oft ert þú með vinum eða vinkonum eftir skóla eða um helgar? Greint eftir bekk og kyni nemenda	87
Tafla 38. Hversu oft ert þú ein(n) heima eftir skóla? Greint eftir bekk og kyni nemenda	87
Tafla 39. Er töluð íslenska á þínu heimili? Greint eftir bekk og kyni nemenda.	88
Tafla 40. Við hvern leikur þú þegar þú ert í tölvuleikjum á Netinu? Ég leik ein(n), greint eftir bekk og kyni nemenda.	88
Tafla 41. Við hvern leikur þú þegar þú ert í tölvuleikjum á Netinu? Með fjölskyldumeðlimum, greint eftir bekk og kyni nemenda	89
Tafla 42. Við hvern leikur þú þegar þú ert í tölvuleikjum á Netinu? Með vinum, greint eftir bekk og kyni nemenda	89
Tafla 43. Við hvern leikur þú þegar þú ert í tölvuleikjum á Netinu? Með fólki sem ég þekki ekki, greint eftir bekk og kyni nemenda	90
Tafla 44. Finnst þér námið vera of erfitt? Greint eftir bekk og kyni nemenda	90
Tafla 45. Finnst þér námið vera of létt? Greint eftir bekk og kyni nemenda.....	91
Tafla 46. Finnst þér námið vera skemmtilegt? Greint eftir bekk og kyni nemenda	91
Tafla 47. Langar þig til að hætta í skólanum? Greint eftir bekk og kyni nemenda	92
Tafla 48. Hvernig líður þér oftast í kennslustundum? Greint eftir bekk og kyni nemenda	92
Tafla 49. Hvernig líður þér oftast í frímínútum? Greint eftir bekk og kyni nemenda	93
Tafla 50. Hvernig líður þér oftast heima? Greint eftir bekk og kyni nemenda	93
Tafla 51. Hvernig líkar þér við kennarana í skólanum? Greint eftir bekk og kyni nemenda	94
Tafla 52. Hversu oft hrósa kennararnir þér í skólanum? Greint eftir bekk og kyni nemenda.....	94
Tafla 53. Hversu oft er þér hrósað af öðrum fullorðnum(t.d. heima hjá þér eða í frístundastarfi)? Greint eftir bekk og kyni nemenda	95
Tafla 54. Hvaða einkunn fékkst þú á samræmdum prófum í 4. bekk í stærðfræði? Greint eftir bekk og kyni nemenda.....	96
Tafla 55. Hvaða einkunn fékkst þú á samræmdum prófum í 4. bekk í íslensku? Greint eftir bekk og kyni nemenda	97
Tafla 56. Hversu oft koma eftirfarandi atvik fyrir í skólanum: Mér finnst ég örugg(ur) á skólalóðinni	98
Tafla 57. Hversu oft koma eftirfarandi atvik fyrir í skólanum: Kennarinn gerir lítið úr einhverjum krakkanna ...	98
Tafla 58. Hversu oft koma eftirfarandi atvik fyrir í skólanum: Ég er örugg(ur) í skólastofunni	99
Tafla 59. Hversu oft ert þú í dansi eða íþróttum fyrir utan leikfimi- og sundtíma í skólanum? Greint eftir bekk og kyni nemenda	99
Tafla 60. Stundar þú eitthvað af eftirtöldu: Handbolta? Greint eftir bekk og kyni nemenda	100
Tafla 61. Stundar þú eitthvað af eftirtöldu: Fótbolta? Greint eftir bekk og kyni nemenda	100
Tafla 62. Stundar þú eitthvað af eftirtöldu: Körfubolta? Greint eftir bekk og kyni nemenda	101
Tafla 63. Stundar þú eitthvað af eftirtöldu: Fimleika? Greint eftir bekk og kyni nemenda	101
Tafla 64. Stundar þú eitthvað af eftirtöldu: Frjálsar íþróttir? Greint eftir bekk og kyni nemenda	102
Tafla 65. Stundar þú eitthvað af eftirtöldu: Tennis, badminton, borðtennis eða veggtennis? Greint eftir bekk og kyni nemenda	102
Tafla 66. Stundar þú eitthvað af eftirtöldu: Sjálfsvarnariþróttir? Greint eftir bekk og kyni nemenda	103
Tafla 67. Stundar þú eitthvað af eftirtöldu: Göngur eða hlaup? Greint eftir bekk og kyni nemenda.....	103
Tafla 68. Stundar þú eitthvað af eftirtöldu: Sund? Greint eftir bekk og kyni nemenda	104
Tafla 69. Stundar þú eitthvað af eftirtöldu: Skíði, snjóbretti eða skauta? Greint eftir bekk og kyni nemenda	104

Tafla 70. Ef þú hefur einhvern tíma hætt að stunda íþróttir með íþróttafélagi hversu miklu máli skiptu eftirfarandi atriði um að þú hættir: Ég missti áhugann, greint eftir bekk og kyni nemenda	105
Tafla 71. Ef þú hefur einhvern tíma hætt að stunda íþróttir með íþróttafélagi hversu miklu máli skiptu eftirfarandi atriði um að þú hættir: Kostnaður (of dýrt), greint eftir bekk og kyni nemenda	105
Tafla 72. Ef þú hefur einhvern tíma hætt að stunda íþróttir með íþróttafélagi hversu miklu máli skiptu eftirfarandi atriði um að þú hættir: Vinir mínir hættu, greint eftir bekk og kyni nemenda	106
Tafla 73. Ef þú hefur einhvern tíma hætt að stunda íþróttir með íþróttafélagi hversu miklu máli skiptu eftirfarandi atriði um að þú hættir: Tímaleysi, greint eftir bekk og kyni nemenda	106
Tafla 74. Ef þú hefur einhvern tíma hætt að stunda íþróttir með íþróttafélagi hversu miklu máli skiptu eftirfarandi atriði um að þú hættir: Mikil samkeppni, greint eftir bekk og kyni nemenda	107
Tafla 75. Hversu oft æfir þú íþróttir (æfir eða keppir) með íþróttafélagi? Greint eftir bekk og kyni nemenda ...	107
Tafla 76. Hversu oft reynir þú á big líkamlega þannig að þú verður móð/ur eða svitnir? Greint eftir bekk og kyni nemenda.....	108
Tafla 77. Hversu vel líkar þér við starfsmenn íþróttafélagsins (t.d. þjálfara)? Greint eftir bekk og kyni nemenda	109
Tafla 78. Líkar þér vel við starfsmenn sem eru með þér í öðru frístundastarfi (t.d. í námskeiðum í skólanum, félagsmiðstöðvum eða annars staðar? Greint eftir bekk og kyni nemenda	110
Tafla 79. Stundar þú félagsmiðstöð? Greint eftir bekk og kyni nemenda	111
Tafla 80. Stundar þú eitthvað af eftirtöldu: Dans? Greint eftir bekk og kyni nemenda	111
Tafla 81. Stundar þú eitthvað af eftirtöldu: Skátastarf? Greint eftir bekk og kyni nemenda.....	112
Tafla 82. Stundar þú eitthvað af eftirtöldu: Hestamennsku? Greint eftir bekk og kyni nemenda	112
Tafla 83. Stundar þú eitthvað af eftirtöldu: Skák? Greint eftir bekk og kyni nemenda	113
Tafla 84. Stundar þú eitthvað af eftirtöldu: Æskulýðsstarf kirkjunnar, eða annarra trúfélaga? Greint eftir bekk og kyni nemenda	113
Tafla 85. Stundar þú tónlistarnám eða söngnám í vetur? Greint eftir bekk og kyni nemenda	114
Tafla 86. Hversu oft tekur þú þátt í tómstundastarfi í skólanum þínum? (t.d. námskeiðum, myndlist, skák, ljósmyndun), greint eftir bekk og kyni nemenda.....	115
Tafla 87. Hversu oft tekur þú þátt í öðru tómstundastarfi sem ekki er á vegum skólans? Greint eftir bekk og kyni nemenda	116
Tafla 88. Finnst þér tíminn sem fer í íþrótt- og tómstundastarf utan skólans vera...? Greint eftir bekk og kyni nemenda	117
Tafla 89. Hvernig líður þér yfirleitt í frítíma þínum (þegar þú ert ekki í skólanum og ekki heima hjá þér)? Greint eftir bekk og kyni nemenda	117
Tafla 90. Hversu mörgum sumarnámskeiðum tókst þú þátt í síðasta sumar? Greint eftir bekk og kyni nemenda	118
Tafla 91. Hversu oft síðustu sjö daga hefur þú fengið reiðiköst sem þú gast ekki stjórnað? Greint eftir bekk og kyni nemenda	118
Tafla 92. Hversu oft síðustu sjö daga hefur þú öskrað eða hent hlutum? Greint eftir bekk og kyni nemenda ...	119
Tafla 93. Hversu oft síðustu sjö daga hefur þig langað til að brjóta eða skemma hluti? Greint eftir bekk og kyni nemenda	120
Tafla 94. Hversu oft síðustu sjö daga gerðir þú eitthvað bara af því að þú varst svo reið/ur? Greint eftir bekk og kyni nemenda	121
Tafla 95. Finnst krökkum í bekknum þú vera skemmtileg/ur? Greint eftir bekk og kyni nemenda	121
Tafla 96. Finnst þér þú vera flott/flottur? Greint eftir bekk og kyni nemenda	122
Tafla 97. Finnst þér þú vera of mjó/mjór, of feit/feitur eða passleg/passlegur? Greint eftir bekk og kyni nemenda.	122

Það er hverri þjóð mikilvægt að eiga til faglegar, samanburðarhæfar langtímarannsóknir um líðan, viðhorf og aðstæður barna og ungmenna á hverjum tíma.

Frá árinu 1992 hefur mennta- og menningarmálaráðuneytið stuðlað að því að gerðar hafa verið faglegar samanburðarhæfar rannsóknir á högum, líðan og aðstæðum barna og ungmenna hér á landi undir heitinu *Ungt fólk*.

Æskulýðsrannsóknirnar *Ungt fólk* eru gerðar meðal nemenda í 5. til 10. bekk í öllum grunnskólum og í öllum árgöngum framhaldsskóla landsins.

Spurningalistar eru lagðir fyrir nemendur óháð búsetu. Það gefur rannsóknunum mikið vægi að leggja spurningalistana fyrir í öllum skólum og gerir m.a. að verkum að hægt er að nota niðurstöður við stefnumótun í málefnum barna og ungmenna hér á landi, bæði í heild, á einstökum landssvæðum og jafnvel í einstökum sveitarfélögum. Niðurstöður er varða menntun, menningarneyslu og menningarþátttöku, tómstundir, íþróttaiðkun og framtíðarsýn eru unnar fyrir ráðuneytið, gerðar aðgengilegar og kynntar almenningi og hagsmunadilum.

Við undirbúning og framkvæmd rannsókna *Ungt fólk* hefur tekist mjög gott og farsælt samstarf við starfsfólk skóla og sveitarfélaga, sem hafa séð með hvaða hætti er hægt að nýta niðurstöður þeirra til stefnumótunar og frekari umbóta.

MENNTA- OG
MENNINGARMÁLARÁÐUNEYTIÐ

HÁSKÓLINN Í REYKJAVÍK
REYKJAVÍK UNIVERSITY

RANNSÓKNIR & GREINING EHF